

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

 49. aastakäik
27. september 2006

Sisukord

I Aktid, mille avaldamine on kohustuslik

.....

II Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik

Komisjon

2006/638/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 6. september 2005, riigiabi kava kohta, mida Itaalia rakendas teatavate avatud investeerimisfondide suhtes, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse ja on spetsialiseerunud reguleeritud turgudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele** (teatavaks tehtud numbri K(2005)3302 all) ⁽¹⁾ 1

2006/639/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 23. november 2005, riigiabi kohta, mida Itaalia kavatseb anda Fincantierile** (teatavaks tehtud numbri K(2005) 4433 all) ⁽¹⁾ 12

2006/640/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 23. november 2005, riigiabi kavade kohta, rakendanud Sloveenia süsinikdioksiidi saastemaksu käsitlevate õigusaktide raames** (teatavaks tehtud numbri K(2005) 4435 all) ⁽¹⁾ 19

2006/641/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 21. detsember 2005, riigiabi nr C 26/05 (ex N 580/B/03) kohta, mis on ette nähtud kavaga, mille Sitsiilia on esitanud Itaalias kohaldatava tsitrusekasvatuse sekkumissüsteemi raames** (teatavaks tehtud numbri K(2005) 5354 all) 25

2006/642/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 8. märts 2006, seoses toetuskavaga, mille raames Itaalia Veneto maakond kavatseb anda abi põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise tingimuste parandamiseks** (teatavaks tehtud numbri K(2006) 639 all) ⁽¹⁾ 29

2006/643/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 4. aprill 2006, riigiabi kohta, mida Ühendkuningriik kavatseb anda tuumarajatiste likvideerimise agentuuri asutamiseks** (teatavaks tehtud numbri K(2006) 650 all) ⁽¹⁾ ... 37

2

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst.

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

6. september 2005

riigiabi kava kohta, mida Itaalia rakendas teatavate avatud investeerimisfondide suhtes, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse ja on spetsialiseerunud reguleeritud turgudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 3302 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/638/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama eespool nimetatud sätete kohaselt oma seisukohad, ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) 2. oktoobri 2003. aasta Itaalia Vabariigi Teatajas nr 229 avaldamisega jõustus 2. oktoobril 2003. aastal Itaalias 30. septembri 2003. aasta dekreet-seadus nr 269 *Disposizione urgente per favorire lo sviluppo e per la correzione dell'andamento dei conti pubblici* (riiklike finantside arengu edendamise ja trendi korrigeerimise kiirmeetmed) (DL 269/2003) ja mis anti järgnevalt välja 24. novembri 2003. aasta seadusena nr 326, mis avaldati 25. novembri 2003. aasta Itaalia Vabariigi Teatajas nr 274. DL 269/2003 artiklis 12 on sätestatud, et vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse investeerivate ning Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele spetsialiseerunud teatavate avatud investeerimisfondide tegevuskasumi suhtes kohaldatakse spetsialiseerimata investeerimisfondide korral tavapärase 12,5 % asemel 5 % otsest asendusmaksu.

(2) 22. oktoobri 2003. aasta kirjas (D/56756) kutsus komisjon Itaalia ametiasutusi üles andma teavet kõnealuste soodustuste ja nende jõustumise kohta, et teha kindlaks, kas abi on käsitletav EÜ asutamislepingu artiklis 87 määratletud tähenduses. Samas kirjas tuletas komisjon Itaaliale meelde kohustust teavitada komisjoni mis tahes meetmest, mis on käsitletav abina EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 3 tähenduses, enne selle rakendamist.

(3) 11. novembri 2003. aasta kirjas (A/37737) ja 26. novembri 2003. aasta kirjas (A/38138) andsid Itaalia ametiasutused nõutud teavet. 19. detsembril 2003. aastal (D/58192) tuletas komisjon Itaaliale uuesti meelde tema EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaseid kohustusi ja kutsus Itaalia ametiasutusi üles teavitama võimalikke soodustusest kasusaajaid tagajärgedest, mis on sätestatud EÜ asutamislepingus ja rakendusmääruse nr 659/1999 ⁽²⁾ artiklis 14, juhul kui peaks leitama, et nimetatud soodustused kujutavad endast ebaseaduslikult komisjoni eelneva loata rakendatud abi.

(4) 11. mai 2004. aasta kirjas (SG 2004 D/202046) teavitas komisjon Itaaliat 7. mail 2004. aastal tehtud otsusest alustada asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohast menetlust maksusoodustuste kohta, mida Itaalia kõnealuse meetmega võimaldas.

⁽¹⁾ ELT C 225, 9.9.2004, lk 8.

⁽²⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

- (5) 14. juuli 2004. aasta kirjas (A/35463) esitasid Itaalia ametivõimud oma märkused.
- (6) Komisjoni otsus ametliku uurimismenetluse algatamise kohta avaldati 9. septembril 2004. aastal *Euroopa Liidu Teatajas* ja huvitatud isikuid kutsuti üles esitama oma-poolseid märkusi kuu aja jooksul avaldamisest arvates. ⁽³⁾
- (7) 16. ja 17. septembril 2004. aastal toimusid kaks kohtumist komisjoni ja Itaalia maksuameti esindajate vahel selleks, et uurida meetme mõnesid aspekte.
- (8) 7. oktoobri 2004. aasta kirjas (A/37679) esitas oma märkused Itaalia Varahaldusettevõtete Ühendus (Assogestioni). 28. oktoobri 2004. aasta kirjaga (D/57696) edastas komisjon need märkused Itaalia ametivõimudele. 6. detsembril 2004. aasta kirjas (A/39479) esitasid Itaalia ametivõimud saadetud märkuste kohta oma kommentaarid.
- (9) 18. veebruari 2005. aasta kirjas (A/31490) esitas Assogestioni täiendavad märkused lisaks 7. oktoobril 2004. aastal saadetutele. 24. veebruari 2005. aasta kirjaga (D/51366) edastas komisjon need märkused Itaalia ametivõimudele. 4. aprilli 2005. aasta kirjas (A/32813) esitasid Itaalia ametivõimud saadetud märkuste kohta oma kommentaarid.
- (10) 28. veebruari 2005. aasta kirjas (A/31724) esitas oma märkused Euroopa Investeeringufondide Liit (*European Federation of Investment Funds and Companies*; FEFSI). Kuna need märkused esitati pärast esitamiseks ettenähtud tähtaja möödumist (vt punkt 6) ja olid sarnased Assogestioni esitatutega, siis neid Itaaliale ei edastatud ja käesoleva otsuse tegemisel arvesse ei võetud.
- peavad investeerimisfondid Itaalia investeerimisfondide investeringute maksustamise süsteemi kohaselt kõnealuse maksu igal aastal kinni maksubaasi alusel, mis vastab nende varade päevaselt arvestatud väärtuse aastasele kasvule (edaspidi "tegevuskasum"); sel viisil maksustatakse sellistesse investeerimisfondidesse investeerivate investorite võimalik kapitalikasvu tulu. Nii ei pea investorid sellistest investeringutest saadud kasumi jaotamisel maksma täiendavaid makse.
- (12) Meetmega muudetakse maksustamise korda, mida Itaalias kohaldatakse kapitalitulu suhtes, mis on saadud erinevatest investeerimisfondidest, sealhulgas avatud investeerimisfondidest, mis on reguleeritud nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiiviga nr 85/611/EMÜ (avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽⁴⁾, "Luksemburgi ajaloolistelt fondidest", äriühingu tüüpi avatud investeerimisfondidest (SICAV) ja suletud investeerimisfondidest, vastavalt nimetatud investeerimisfonde reguleerivatele õigusaktidele. Asjaomased Itaalia õigusaktid on täpsemalt järgmised:
- a) 23. märtsi 1983. aasta seaduse nr 77 (mis käsitleb avatud investeerimisfondide tegevuskasumi maksustamist) artikkel 9 ja artikli 10 punkt b;
- b) 30. septembri 1983. aasta dekreet-seaduse nr 512 (mis käsitleb teatavate investeerimisfondide, sealhulgas nn "Luksemburgi ajaloolistelt fondide", tegevuskasumi maksustamist) artikkel 11a;
- c) 14. augusti 1993. aasta seaduse nr 344 (mis käsitleb suletud investeerimisfondide tegevuskasumi maksustamist) artikkel 11;
- d) 25. jaanuari 1992. aasta dekreet-seaduse nr 84 (mis käsitleb SICAV investeerimisfondide tegevuskasumi maksustamist) artikkel 14;
- e) 21. novembri 1997. aasta dekreet-seaduse nr 461 (mis käsitleb kapitalitulu ja Itaalia residentidest investorite mitmesuguse tulu maksustamist) artiklid 7 ja 9;
- f) 21. aprilli 1993. aasta dekreet-seaduse nr 124 (mis käsitleb pensionifondide kapitalitulu maksustamise korda) artikkel 14.
- (13) Kõnealused investeerimisfondid koosnevad ühisinvesteringutest vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, sh võlakirjadesse, aktsiatesse ja muudesse väärtpaberitesse ning börsil

II. MEETME KIRJELDUS

Ülevaade

- (11) DL 269/2003 artiklis 12 on ette nähtud maksusoodustused teatavate avatud investeerimisfondide kasuks, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse (investeerimisfondidesse) ja mille suhtes kohaldatakse Itaalia seadusi. Eelkõige on selles sätestatud, et alates maksuaastast, mil on täidetud teatavad tingimused, kohaldatakse selliste teatavate avatud investeerimisfondide tegevuskasumi suhtes, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse (edaspidi "spetsialiseeritud investeerimisfondid") ja on spetsialiseerunud Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele, tavapärase 12,5 % asemel 5 % asendusmaksu. Üldiselt

⁽³⁾ Vt märkus 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 375, 31.12.1985, lk 3.

noteeritud või noteerimata äriühingute sertifikaatidesse, kolmandatest isikutest investorite (edaspidi "osalejad") ühistes huvides. Investeeringufondideks võivad olla kas juriidilise isiku staatusega lepingulised investeeringufondid (nt avatud või ühisinvesteeringufondid), mida haldab eraldiseisev fondivalitsejast äriühing, äriühingu tüüpi investeeringufondid (nt SICAV) ⁽⁵⁾ või pensionifondid ⁽⁶⁾. Ühisinvesteeringufondide vormis investeeringufondid jagunevad "avatud" ja "suletud" fondideks. ⁽⁷⁾

(14) DL 269/2003 artiklis 12 on sätestatud, et alates maksuaastast, mil meede jõustus, kohaldatakse kõnealuses määruses käsitletud spetsialiseeritud investeeringufondide tegevuskasumi suhtes, mis vastab nende varade päevaselt arvestatud väärtuse aastasele kasvule, tavapärase 12,5 % maksu asemel 5 % asendusmaksu.

(15) DL 269/2003 artikli 12 tähenduses loetakse spetsialiseeritud investeeringufondideks järgmisi fonde:

a) investeeringufondid, mille põhikirjas on selgesõnaliselt sätestatud, et vähemalt kaks kolmandikku asjaomastest varadest investeeritakse Euroopa Liidu reguleeritud väärtipaberiturudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse;

b) investeeringufondid, mille nende investeeringute väärtus, mis on tehtud Euroopa Liidu reguleeritud väärtipaberiturul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse, ühe aasta möödudes fondi asutamisest või selle põhikirja eespool nimetatud õigusaktiga kohandamisest, on nimetatud perioodi lõppedes olnud kalendriaasta jooksul vähemalt võrdne kahe kolmandikuga tema varade väärtusest rohkem kui kuuendiku järjestikuste fondi tegevuse päevade jooksul ⁽⁸⁾, vastavalt fondi asjakohastes korraldustes raamatupidamisaruannetes esitatud teabele.

⁽⁵⁾ Põhiline erinevus SICAVite (äriühingu tüüpi fondid) ja lepingulist tüüpi investeeringufondide vahel on see, et SICAVi puhul ei eristata investeeringut vahendeid fondi omakapitalist. SICAVi osakud (aktsiad) moodustavad äriühingu omakapitali.

⁽⁶⁾ Pensionifondide tegevuskasumi suhtes kohaldatavat maksimumäära ei vähendata otseselt DL 269/2003 artikli 12 alusel, sest selle suhtes kohaldatakse maksustamisel erisätteid. Sellele vaatamata saavad pensionifondid, mis investeerivad spetsialiseeritud investeeringufondidesse, kasu maksuvähendusest, mis lubab neil kohaldada 5 % erimäära selle osa suhtes oma tuludest, mis on saadud spetsialiseeritud investeeringufondidest.

⁽⁷⁾ Erinevus avatud ja suletud fondide vahel seisneb asjaolus, et viimaste puhul on fondi emiteeritud osakute arv asutamisdokumendis teatud arvaks aastateks fikseeritud ja osalejad ei saa ühelgi ajahetkel nõuda oma osakute väljaostmist ning osakute uued emissioonid on samuti piiratud. Avatud fondide suhtes ei kohaldata ühtegi nimetatud piirangut (vt Itaalia Panga presidendi 27. augusti 2003. aasta määrust (*Provvedimento del Governatore*), millega muudeti Itaalia Panga presidendi 20. septembri 1999. aasta määrusega avatud investeeringufonde (UCITS) kohta varem kehtinud eeskirju, viies need vastavusse uute suletud fonde käsitlevate eeskirjadega, mis kehtestati 31. jaanuari 2003. aasta dekreediga nr 47).

⁽⁸⁾ Nimetatud piiranguks on suletud fondide puhul määratud kaks kuud.

(16) DL 269/2003 artikli 12 tähenduses on väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingud sellised äriühingud, mille turu kapitalisatsioon, määratuna äriühingu aktsiate turuhinna alusel iga kvartali viimasel kauplemispäeval, on kuni 800 miljonit eurot. ⁽⁹⁾

(17) Abikava kohaldatakse alates maksuaastast, mil investeeringufondi põhikirja kohandatakse (või uue fondi puhul see vastu võetakse) selliselt, et selles on selgesõnaliselt sätestatud asjaomaste fondide kohustus investeerida vähemalt kaks kolmandikku oma varadest Euroopa Liidu reguleeritud väärtipaberiturul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse.

(18) Abikavaga muudetakse maksusätteid, mis seonduvad kõigi erinevate Itaalia investeeringufondidega ja mida juhitakse kas Itaalias või Itaalia seaduste kohaselt ning mille suhtes kohaldatakse Itaalias asendusmaksu, mis on ette nähtud selliste fondide saadud tegevuskasumi suhtes (investeeringufondid, mille suhtes kohaldatakse Itaalias erinevat maksimumäära), või välismaiste investeeringufondidega, mille Itaalia aktsionäridele jaotatav kasum on Itaalias maksustatav. Õigusaktiga muudetakse tegelikult samamoodi ka neid maksustamiseskirju, mida kohaldatakse välismaa õigusega reguleeritud investeeringufondide suhtes, mis jäävad eespool mainitud nõukogu direktiivi 85/611/EMÜ kohaldamisalasse (välismaised ühtlustatud avatud investeeringufondid) ⁽¹⁰⁾, mille tegevuskasum jaotatakse Itaalia investoritele või mille aktsiad Itaalia investeeringufondid omavad. ⁽¹¹⁾

(19) Selle selgitamiseks, millised on meetme mõjud ja mil viisil see laiendab maksuvähendust kaudselt ka spetsialiseerimata fondidele ja teistele osalejatele, on vaja uurida eraldi erinevaid maksusätteid, mida kohaldatakse investeeringufondide kapitalitulu ja osalejate suhtes vastavalt DL 269/2003 artiklile 12. Sel eesmärgil oleks asjakohane eristada "investeeringufonde, mis tegutsevad finantsvahendajana ja mille tulu suhtes kohaldatakse Itaalias asendusmaksu" ja "investeeringufonde, mille suhtes kohaldatakse asendusmaksu ja mis tegutsevad osalejatena teistes investeeringufondides", sest sama investeeringufond võib tegutseda nii finantsvahendajana (nt investeerida vabalt kaubeldavatesse väärtipaberitesse) kui ka

⁽⁹⁾ Äriühingut võib seega sõltuvalt aktsiaturu kõikumistest liigitada väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühinguks ühe või enama kvartali jooksul aastas.

⁽¹⁰⁾ Meede ei mõjuta otseselt nende välismaiste investeeringufondide maksustamist, mis jäävad direktiivi nr 85/611/EMÜ kohaldamisalast väljapoole.

⁽¹¹⁾ Täpsemalt tähendab see, et sellal kui välismaised investeeringufondid, mis jaotavad oma tegevuskasumi üksikute Itaalia investorite vahel, kohaldatakse maksu kinnipidamist Itaalias kasumi jaotamise tegevuskohas, siis selle osa suhtes tegevuskasumist, mille Itaalia investeeringufondid saavad osalemisest välismaistes avatud investeeringufondides, kohaldatakse maksuleevduse õigust topeltmaksustamise vältimiseks sel viisil, et välismaistest avatud investeeringufondidest saadud kasumiosa arvatakse välja.

osalejana (nt investeerida teistesse investeerimisfondidesse). Eraldi peatükk on pühendatud teiste investorite tulule, mis jääb investeerimisfondide suhtes kohaldatava asendusmaksu kohaldamisalast välja.

Nende investeerimisfondide, mis tegutsevad finantsvahendajatena ja mille tulu suhtes kohaldatakse Itaalias asendusmaksu, maksustamise kord

- (20) Üldise korra kohaselt investeerimisfondide suhtes tulumaksu ei kohaldata. Samas kohaldatakse investeerimisfondide kogu tegevuskasumi suhtes aga tavaliselt 12,5 % asendusmaksu, mis arvutatakse nende neto tegevuskasumi pealt. Üldjuhul on see maks lõplik ja asendab kõiki teisi investeerimisfondide kasumi suhtes kohaldatavaid makse.
- (21) Tegevuskasum leitakse lahutades fondi varade aasta lõpu seisuga netoväärtusest, millest ei ole asendusmaksu veel maha arvatud ja millele on liidetud võimalik aasta jooksul jaotatud kasum, fondi varade aasta alguse seisuga netoväärtus, avatud sellistes investeerimisfondides osalemisest saadud tulu, mille suhtes kohaldatakse asendusmaksu, maksuvaba tulu ja tulu, millest tuleb maks kinni pidada.⁽¹²⁾
- (22) DL 269/2003 artikliga 12 muudetakse üldist maksustamise korda selliselt, et spetsialiseeritud investeerimisfondide tegevuskasumi suhtes nähakse ette 5 % asendusmaksu kohaldamine.

Nende investeerimisfondide, mille suhtes kohaldatakse asendusmaksu ja mis tegutsevad osalejatena teistes investeerimisfondides, maksustamise kord

- (23) Üldise korra kohaselt ei kohaldata ühegi tulu suhtes, mille sellised investeerimisfondid, mille suhtes Itaalias kohaldatakse asendusmaksu, jaotavad osalejatele (sealhulgas teistele investeerimisfondidele), täiendavaid makse. Kõnealuse õigusaktiga säilitatakse selline maksuvabastuse kord spetsialiseeritud investeerimisfondidest saadud tulu suhtes

(mille suhtes kohaldatakse 5 % vähendatud asendusmaksu). Õigusaktiga vähendatakse ka spetsialiseerimata investeerimisfondidest saadava sellise tulu tegelikku maksustamist, mis on saadud välismaa õigusega reguleeritud sellistes spetsialiseeritud investeerimisfondides osalemisest, mille suhtes Itaalias asendusmaksu ei kohaldata, viies selle tasemele, mis võrdub 5 % asendusmaksumäära kohaldamisega.⁽¹³⁾

Teistele investeerimisfondides osalejatele kogunenud või jaotatud ja asendusmaksu kohaldamisalast välja jääva tegevuskasumi maksustamise kord

- (24) Tulu suhtes, mille Itaalia või välismaa õiguse kohaldamisalasse kuuluvad investeerimisfondid jaotavad Itaalia osalejatele, ei kohaldata Itaalias täiendavat maksustamist, sest need on juba maksustatud investeerimisfondi tegevuskohaks olevas riigis (maks on kinni peetud). Kui osaleja on aga äritegevusega tegelev äriühing, arvatakse saadud tulu ettevõtte tulu hulka, mille suhtes kohaldatakse 33 % maksumäära. Selliste abisaajatest äriühingute suhtes kohaldatakse 15 % maksuvähendust, mis täielikult tasakaalustab saadud kapitalitulu topeltmaksustamise. Abikavaga kinnitatakse põhimõtteliselt eespool nimetatud maksuvähendust ka juhul, kui tulu on jaotanud spetsialiseeritud investeerimisfondid.⁽¹⁴⁾
- (25) Itaalia tulumaksuseadustiku (TUIR) artiklis 18 sätestatu kohaselt peetakse tulult, mille Itaalia investorid on saanud välismaa õigusega reguleeritud investeerimisfondidest, kinni 12,5 % maks. Abikavaga vähendatakse kinnipeetavat maksu

⁽¹³⁾ Üldjuhul maksustatakse Itaalias ainult 40 % tegevuskasumist, mille Itaalia õiguse kohaldamisalasse kuuluvad investeerimisfondid on saanud osalemisest välismaa õiguse kohaldamisalasse kuuluvas reguleeritud investeerimisfondis, mis tähendab, et välismaalt saadud tulu, mille Itaalia õiguse kohaldamisalasse kuuluv investeerimisfond on saanud, maksustatakse tegelikult 5 % maksumääraga (12,5 % maksumäära kohaldamine 40 %le tuludest on võrdväärne 5 % maksumäära kohaldamisega). Arvates investeerimisfondide tegevuskasumist välja ka kogu spetsialiseeritud investeerimisfondidest saadud kapitalitulu, mille suhtes kohaldatakse vähendatud 5 % maksumäära, saavutatakse meetmega eesmärk tagada spetsialiseeritud investeerimisfondides osalejate võrdväärne kohtlemine olenemata sellest, kas nende suhtes kohaldatakse Itaalia või välismaa õigust.

⁽¹⁴⁾ DL 269/2003 artikliga 12 säilitatakse praegune 15 % maksuvähendus, et vältida spetsialiseeritud investeerimisfondide suhtes kohaldatava vähendatud 5 % maksumäära suurendamist äritegevusega tegeleva osaleja puhul. Viimati nimetatud suhtes kohaldataks tegelikult suuremat isiklikku maksuleevendust, kui 15 % asemel piirduks maksuvähendus 5 % tasemega (koostoiemes investeerimisfondile vastava asendusmaksumääraga). Põhimõtteliselt võimaldab 15 % maksuvähendus vältida kõrgemat isiklikku maksustamist osaleja tasemel, jättes kogu leevenduse 5 % tasemele. Vältimaks aga osalejate põhjendamatu kasu saamist kogu 15 % maksuvähendusest, kui nende suhtes kohaldatakse vaid 5 % maksu, piiratakse meetmega maksuvähenduse kasutamist selles osas, mil see ei ole kaetud tegevuskasumi asendusmaksuga, seega 9 % osas, nii et seda osa maksuvähendusest ei saa tagasi maksta ega kasutada selle tulumaksu tasaarvelduseks, mis kuulub tasumisele maksuaastatel, mil tulu saadi. Lühidalt öeldes nähakse Itaalia õigusaktiga tegevuskohaks olevas riigis tasumisele kuuluva maksu kompenseerimiseks ette tagasimakse tegemise välismaistele (mitteresidentidele) investoritele, kes on omandanud aktsiaid investeerimisfondides, mis on Itaalias maksustatavad, ja kellel on õigus maksutagastusele 15 % ulatuses investeerimisfondi jaotatud kasumist, et kompenseerida nende eelnevalt tasutud maksu. Õigusakti kohaselt piirdub tagasimakse 6 %ga juhul, kui kasumi jaotajateks on spetsialiseeritud investeerimisfondid, mille suhtes kohaldatakse asendusmaksu, mille puhul maksumäär on DL 269/2003 artikli 12 kohaselt vähendatud 5 %ni.

⁽¹²⁾ L 77/1983 artikli 10-ter kohaselt kuulub välismaa õigusega reguleeritud investeerimisfondidest saadud tulu, mis jääb nõukogu direktiivi nr 85/611/EMÜ kohaldamisalast väljapoole, netovarade hulka ja neid ei maksustata tegevuskohaks olevas riigis.

5 %ni kasumi puhul, mille on jaotanud spetsialiseeritud investeerimisfondid. Selline säte tagab välismaa ja Itaalia õiguse kohaldamisalasse kuuluvate investeerimisfondide aktsiaid omavate osalejate võrdväärse kohtlemise.

- (26) Investeerimisfondidest saadud tulu kuulub selliste investeerimisfondide aktsiaid omavate pensionifondide tegevuskasumi hulka. Sellise tulu suhtes kohaldatakse 11 % asendusmaksumäära. Pensionifondide kasumi topeltmaksustamise vältimiseks on ette nähtud nimetatud kasumi enda 15 % maksuvähendus, mis arvatakse maha selliste pensionifondide tasumisele kuuluvast asendusmaksust. Meetmega kohandatakse pensionifondide maksustamise erikord uue maksustamise korraga, mille puhul on ette nähtud maksustamise vähendamine spetsialiseeritud investeerimisfondide korral.
- (27) Samaaegselt spetsialiseeritud investeerimisfondide suhtes kohaldatava asendusmaksu vähendamisega vähendatakse õigusaktiga 6 % ni maksuvähendust, mida kohaldatakse Itaalia õiguse kohaldamisalasse kuuluvate spetsialiseeritud investeerimisfondide tulu korral. DL 269/2003 artiklis 12 on ka sätestatud, et selle osa suhtes pensionifondide varadest, mis on saadud välismaa õiguse kohaldamisalasse kuuluvatest spetsialiseeritud investeerimisfondidest, kohaldatakse tavapärase 11 % asemel 5 % tegelikku asendusmaksumäära. ⁽¹⁵⁾

III. PÕHJUSED, MIS VIISID MENETLUSE ALGATAMISENI

- (28) Ametliku menetluse algatamisel oli komisjon seisukohal, et meede vastab asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 määratletud tähenduses kõigile ettenähtud kriteeriumitele, mille kohaselt seda võib käsitleda riigiabina spetsialiseeritud investeerimisfondide ja selliste väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute kasuks, kelle aktsiaid sellised spetsialiseeritud fondid omavad; samas ei tõstatanud ta kahtlusi investeerimisfondides osalejatele võimaldatud otsese maksu vähendamise suhtes, sest see kujutab endast kõigi investorite suhtes kohaldatavat üldist meetet.
- (29) Kahtluste tõstatamisel spetsialiseeritud investeerimisfondidele antava võimaliku abi olemasolu suhtes käsitles komisjon neid äriühingutena asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, sest nad kas asutatud äriühingu vormis ja kujutavad endast äriühinguid või kujutavad endast lahusolevaid varasid, mida haldavad investeeringute turul konkureerivad äriühingud. Teiseks on komisjon tähele pannud, et spetsialiseeritud investeerimisfondid saavad kas otseselt kasu maksumäära vähendamisest või saavad kaudselt kasu täiendavatest kapitaliinvesteeringutest maksuvähenduse kaudu, mida meede nende osalejatele võimaldab,

⁽¹⁵⁾ Vastavalt pensionifonde käsitlevate maksustamise erisätetele saadakse pensionifondide korral nimetatud tegelik asendusmaksu määr (5 %), mida kohaldatakse tulu suhtes, mille pensionifondid on saanud spetsialiseeritud investeerimisfondides osalemisest, sel viisil, et arvatakse tegevuskasumist, mille suhtes kohaldatakse 11 % asendusmaksu, välja 54,55 % välismaa õiguse kohaldamisalasse kuuluvatest spetsialiseeritud investeerimisfondidest saadud tulust, nii et 11 % asendusmaksu kohaldamisel 45,45 % pensionifondide tegevuskasumi suhtes saadakse sama tulemus, mis 5 % maksumäära kohaldamisel kogu kasumi suhtes. Teisel poolt kohaldatakse nende tulude suhtes, mille pensionifondid on saanud seoses Itaalia õiguse kohaldamisalasse kuuluvate spetsialiseeritud investeerimisfondidega, 11 % asendusmaksu, vaatamata 6 % maksuvähendusele, mida võimaldatakse selliste maksude kompenseerimiseks, mille kõnealused spetsialiseeritud investeerimisfondid on juba tasunud.

kui nad investeerivad peamiselt Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutesse. Peale selle on komisjon tähele pannud, et kõnealused eelised ei ole proportsionaalsed selliste fondide käes olevate väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiate arvuga, vaid sõltuvad üksnes nende kui spetsialiseeritud fondide staatusest.

- (30) Seoses väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutega rõhutas komisjon, et meede annab kaudse eelise äriühingutele, kelle aktsiaid spetsialiseeritud investeerimisfondid omavad, sest selle mõju väljendub nende likviidsuse suurenemises, lihtsustades nende juurdepääsu kapitalile. Eelis sõltub nende kui Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute staatusest, mitte aga nende tulemustest, muudest tingimustest ega investeeringutest, mis nad teinud on.

IV. ITAALIA JA KOLMANDATE HUUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (31) Oma märkustes kinnitasid nii Itaalia kui ka Assogestioni, et kõnealuseid investeerimisfonde ei saa pidada äriühinguteks, sest nad kujutavad endast kõigest varakogumeid, mida haldavad eraldiseisvad äriühingud. Viimati nimetatute suhtes kohaldatakse tavalist kasumi maksustamist ja nad ei saa DL 269/2003 artiklis 12 ettenähtud maksuvähendusest kasu.
- (32) Nii Itaalia kui ka Assogestioni kinnitasid ka, et kõnealust meetet peaks käsitlema üldise maksupoliitika meetmena, millest saavad otsest kasu investorid ning millel on vaid kaudne mõju väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele ja investeerimisfondidele. Huuvitatud isikute kinnituste kohaselt on meetme eesmärgiks edendada väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute turu kapitalisatsiooni võrreldes teiste Euroopa Liidus noteeritud äriühingute omaga ja seetõttu jääb see riigiabi kontrollimise kohaldamisalast välja. Nii Itaalia kui ka huuvitatud isikud väitsid, et meede ei kujuta endast abi spetsialiseeritud investeerimisfondidele ega teatavatele haldusettevõtetele. Selles küsimuses rõhutasid Itaalia ametasutused, et meede on avatud kõigile äriühingutele, mis moodustavad erinevaid investeerimisfonde, mis on suunatud peamiselt investeerimisele Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutesse, ja seega kujutab see endast üldist meetet.
- (33) Kõnealuste märkuste kohaselt ei mõjuta meede konkurentsi, sest ükskõik milline Euroopa väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühing võib saada kasu lihtsamast kapitalile ligipääsust. Peale selle ei kujuta meede endast abi

väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele, sest investeerimisfondid või nende haldusettevõtted võtaksid oma investeerimisotsused selliselt, et maksimeerida oma kasumit.

- (34) Assogestioni esitas detailse teabe abikava toimimisest selle esimese kohaldamisperioodi jooksul (2004. aastal). 2004. aasta lõpus toimusid kolm erinevat investeerimisfondi; kaks neist olid juba varem tegutsenud fondid, kes kohandasid oma põhikirja selliselt, investeerida peamiselt Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse, kolmas oli uus fond. Assogestioni näitas, et meetme maksukulu oli 2004. aastal minimaalne. Assogestioni esitatud andmete põhjal arvutas komisjon, et meede vähendas maksutulu laekumisi 2004. aastal 1,1 miljoni euro võrra, võttes arvesse vajalikke kohandusi, millega tasakaalustada varasematel aastatel tasumisele kuuluvate maksudega seonduvate virtuaalsete maksuvähenduste järgmisse aastasse ülekandmisi. Nii Itaalia kui ka huvitatud isikud kinnitasid, et kõnealused andmed näitavad, et kõnealune meetme mõju ühendusesisesele konkurentsile ja kaubandusele on ebaoluline, arvestades et ka välismaal asutatud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingud ja investeerimisfondid võivad saada kasu kõnealuse maksu vähendamisega kaasnevatest kaudsetest mõjudest.

V. HINNANG MEETMELE

Riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 määratletud tähenduses

- (35) Võttes arvesse Itaalia ametiasutuste ja huvitatud isikute esitatud märkusi, kinnitab komisjon enda väljendatud seisukohta, et investorite kasuks tehtud maksuvähendus kujutab endast riigiabi, millest saavad kasu nii organisatsioonid, kes on spetsialiseerunud investeeringutele Euroopa Liidu reguleeritud turgudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse, kui ka väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingud, kelle aktsiad on selliste organisatsioonide käes, sest kokkuvõttes vastab see EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud kriteeriumitele.

Selektiivne eelis spetsialiseeritud investeerimisfondide kasuks

- (36) Komisjon kinnitab kõigepealt veel kord oma ametliku uurimismenetluse algatamise kirjas esitatud seisukohta, et mõnedel juhtudel on investeerimisfondid äriühingud asutamislepingu artikli 87 tähenduses ja võivad seetõttu DL 269/2003 artiklis 12 kehtestatud maksuvähendusest kasu saada. Eriti on komisjon arvamusel, et kui spetsialiseeritud investeerimisfondid ei saa oma investoritele võimaldatud maksuvähendusest otseselt kasu, siis saavad nad siiski kaudselt majanduslikku kasu, sest spetsialiseeritud fondide investeeringute maksuvähendus ajendab osalejaid omandama spetsialiseeritud fondide aktsiaid, suurendades viimaste likviidsust ja lisatulu haldus- ja osalejaks võtmise tasude näol.

- (37) Komisjoni teatistes "Riigiabi ja riskikapital" ⁽¹⁶⁾ sätestatud kriteeriumide kohaselt on juhul, kui riigi meetmega on ette nähtud fondi või muu investeerimisfondi loomine, vajalik kindlaks teha, kas fondi ennast või investeerimisfondi saab omakorda käsitleda riigiabi saava äriühinguna. Käesoleval juhul võtab komisjon arvesse Itaalia ametiasutuste märkust, mille kohaselt spetsialiseeritud investeerimisfondid, mis kohalduvad DL 269/2003 artikli 12 kohaselt vähendatud maksumäära, kujutavad endast kõigest varakogumeid, mistõttu neid ei saa neid käsitleda äriühingutena asutamislepingu artikli 87 tähenduses. Ometi märgib komisjon, et teatavatel juhtudel on sellised investeerimisfondid äriühingu vormis ja võivad eelistest ise kasu saada, kuigi nende maksustamine on eraldiseisev nende hallatava vara maksustamisest. Komisjon märgib ka, et muid investeerimisfondid, mis ei ole juriidilised isikud, haldavad äriühingud, mis konkureerivad teiste äriühingutega, mis tegelevad hoiuste haldamisega, ja seetõttu võivad eespool nimetatud äriühingud eelistest kasu saada.

- (38) Komisjon on seisukohal, et spetsialiseeritud investeerimisfondid tegelevad äritegevusega ja kujutavad endast äriühinguid artikli 87 lõike 1 tähenduses. See on leidnud kinnitust Euroopa Kohtu käibemaksu käsitlevas kohtulahendis. Täpsemalt leidis Euroopa Kohus hiljuti, ⁽¹⁷⁾ et äriühingu tüüpi avatud investeerimisfondide (SICAV) tehingud, mis seisnevad investeeringutes vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, kujutavad endast maksukohustuslaste läbiviidavat äritegevust kuuenda käibemaksudirektiivi artikli 4 lõike 2 tähenduses. ⁽¹⁸⁾ Kohtupraktika alusel ⁽¹⁹⁾ tuleb arvestada, et esimeses direktiivis ⁽²⁰⁾ on selgelt öeldud, et käibemaksu käsitlevate õigusaktide ühtlustamisel on otsene mõju konkurentsitingimusi moonutada võivate tegurite kõrvaldamisele ja seega konkurentsitasakaalu saavutamisele. Arvestades, et riigiabi käsitlevad eeskirjad ja käibemaksu ühtlustamist käsitlevad direktiivid on suunatud sama eesmärgi saavutamisele, peab komisjon asjakohaseks osutada nimetatud direktiividega seonduvale kohtupraktikale, mis kinnitab, et kõnealused investeerimisfondid, olles äriühingud või mitte, tegelevad äritegevusega ja sellest tulenevalt kujutavad endast äriühinguid artikli 87 lõike 1 tähenduses.

- (39) Seetõttu jääb komisjon seisukohale, et spetsialiseeritud investeerimisfondidesse investeerivatele investoritele antud maksueelis annab eelise fondidele kui äriühingutele endile, kui nad on äriühingu vormis fondid, või selliseid fondid

⁽¹⁶⁾ EÜT C 235, 21.8.2001, lk 3, lõige IV.1.

⁽¹⁷⁾ Kohtuasi C-8/03 BBL, lõiked 42 ja 43.

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 17. mai 1977. aasta kuues direktiiv nr 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – Ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT L 145, 1977, lk 1 Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga nr 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35).

⁽¹⁹⁾ Kohtuasi 89/81, *Hong-Kongi kaubanduse arendamise nõukogu (Hong-Kong Trade Development Council)* [1982] EKL 1277, punkt 6. Vt ka kohtuasi C-317/94, *Elida Gibbs* [1996] EKL I-5339, punkt 20.

⁽²⁰⁾ Nõukogu 11. aprilli 1967. aasta esimene direktiiv nr 67/227/EMÜ (kumuleeruvaid käibemaksu käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta) (EÜT L 71, 14.4.1967, lk 1301). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 77/388/EÜ (vt märkus 19).

haldavatele äriühingutele, kui nad on lepingulised fondid. Nõudluse suurenemisest spetsialiseeritud investeerimisfondide aktsiate järele tuleneb fondide või selliseid fonde haldavate äriühingute saadavate haldus- ja osalejaks võtmise tasude suurenemine.

- (40) Väide, mille kohaselt meede ei ole selektiivne, sest sellega ei soodustata teatavaid investeerimisfonde ja haldusettevõtteid olenevalt nende suurusest, asutamiskohaks olevast riigist, registreerimiskohast või koosseisust, ei ole asjakohane, sest oluline on see, et meetmega nähakse ette maksuvähendus, mis on erakorraline ja piirdub investeerimisfondidega, mis on spetsialiseerunud noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatele, ja asjaomaste haldusettevõtetele. Väljakujunenud kohtupraktika alusel⁽²¹⁾ ei piisa asjaolust, et abi ei ole suunatud ühele või enamale konkreetsele eelnevalt kindlaksmääratud abisaajale, vaid selle suhtes kohaldatakse erinevaid objektiivseid kriteeriume, selleks, et seada kahtluse alla riigi meetme selektiivne iseloom. Komisjon on ka arvamusel, et asjaolu, et meetmega selliste investeerimisettevõtete kasuks, mis haldavad spetsialiseeritud investeerimisfonde, antud (olugi et kaudne) eelis, ei saa välistada riigiabi olemasolu, sest Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt⁽²²⁾ kujutavad otsesed maksusoodustused, mis on antud investorite kasuks, kes ei ole äriühingud, endast kaudset soodustust neile äriühingutele, millesse need investorid investeerivad.
- (41) Seetõttu on komisjon jõudnud seisukohale, et meede annab eespool nimetatud spetsiaalse kaudse eelise investeerimisfondidele ja asjaomastele haldusettevõtetele, kahjustades teisi äriühinguid, mis pakuvad alternatiivseid investeerimisvõimalusi.

Selektiivne eelis selliste väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute kasuks, kelle aktsiaid spetsialiseeritud investeerimisfondid omavad

- (42) Komisjon kinnitab ka oma ametliku uurimismenetluse algatamise kirjas väljendatud seisukohta, mille kohaselt kõnealusel meetmel on soodustav mõju väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele, kelle aktsiaid omavad spetsialiseeritud investeerimisfondid, kes saavad kasu DL 269/2003 artiklis 12 kehtestatud maksuvähendusest. Eriti on komisjon arvamusel, et meede annab väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele, kelle aktsiaid omavad sellised spetsialiseeritud investeerimisfondid, selektiivse eelise nõudluse kasvu näol nende aktsiate järele ja nende likviidsuse suurenemise näol. Väitega, et väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutele ei anta mingit eelist, sest fondid ja investorid tegutsevad kasumi maksimeerimise nimel, ei saa nõustuda, sest soodsad maksutingimused tõstavad investeeringu atraktiivsust, suurendades sel viisil väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute likviidsust, ilma et kõnealused äriühingud peaksid ise sellisest eelisest kasu saamise nimel aktiivselt tegutsema.

⁽²¹⁾ Kohtuasi T-55/99 *CETM/Komisjon* [2000] EKL II-3207, punkt 40 ja ühendatud kohtuasjad T-92/00 ja T-103/00, *Territorio Histórico de Ilava ja teised/ Komisjon* [2002], EKL II-1385, punkt 58.

⁽²²⁾ Kohtuasi C-156/98 *Saksamaa/Komisjon* [2000] EKL I-6857, punktid 24-28, ja kohtuasi T-93/02, *Confédération nationale du Crédit mutuel/ Komisjon*, 18. jaanuari 2005. aasta kohtuotsus, punkt 95.

- (43) Nõustuda ei saa ka väitega, mille kohaselt kõnealune meede kujutab endast üldist maksupoliitika meedet, mille eesmärk on soodustada väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute kapitalisatsiooni Euroopas ja jäävad riigiabi käsitlevate eeskirjade kohaldamisalast välja. Komisjon on seisukohal, et antud maksusoodustus ei kompenseeri olulist maksutingimuste erinevust ühelt poolt äikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutesse tehtud fondiinvesteeringute ja teiselt poolt muudesse äriühingutesse tehtud fondiinvesteeringute või noteerimata äriühingutesse tehtud üksikinvesteeringute vahel. Meede ei ole ka õigustatud oma spetsiifilise eesmärgi alusel, sest see piirdub maksuvähenduse ette nägemisega fondiinvesteeringute puhul reguleeritud turgudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatesse ja seetõttu ei ole see suunatud selliste ettevõtete kapitalisatsiooni soodustamise eesmärgi saavutamisele ega eesmärgiga proportsionaalne, vaid on pigem allutatud tingimusele, et investeeringuid tehtaks spetsialiseerunud investeerimisfondide kaudu.

Riiklikud vahendid

- (44) Komisjon on seisukohal, et nimetatud soodustused on andnud kas riik või on need antud riiklike vahendite kaudu. Märkides, et Itaalia ei esitanud asjakohaseid vastuargumente, kinnitab komisjon ametliku menetluse algatamisel antud hinnangut, et soodustuse on andnud riik, sest see kujutab endast Itaalia riigikassale tavaliselt laekuvast maksutulust loobumist.

Mõju konkurentsile

- (45) Arvestades meetme mõju, kinnitab komisjon menetluse ametliku algatamise ajal antud hinnangut, et meede võib moonutada äriühingute vahelist konkurentsi ja kahjustada liikmesriikide vahelist kaubandust, sest kasusaajad äriühingud võivad tegutseda rahvusvahelistel turgudel ja tegelda kaubanduse ja muude majandustegevustega turgudel, mida iseloomustab tugev konkurents. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikaga⁽²³⁾ on selleks, et meede moonutaks konkurentsi, küllaldane, kui abisaaja konkureerib teiste äriühingutega konkurentsile avatud turgudel. Täpsemalt konkureerivad vabalt kaubeldavatesse väärt-paberitesse investeerivad avatud investeerimisfondid, mis on spetsialiseerunud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatele, teiste finantsettevõtetele ja tegutsevad avatud turul, mida iseloomustab märkimisväärt ühendusesisene kaubandus. Mis puutub väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingutesse, mille aktsiaid DL 269/2003 artiklis 12 kirjeldatud investeerimisfondid omavad, siis vähemalt mõned neis on aktiivsed majandusharudes, kus toimub liikmesriikide vaheline kaubandus.
- (46) Komisjon on arvamusel, et ei kõnealuse meetme piiratud maksukulu 2004. aastal (1,1 miljonit eurot) ega nimetatud aastal tegutsenud spetsialiseerunud fondide väike arv (kolm) võrreldes selliste noteeritud väikese või keskmise kapitali-

⁽²³⁾ Kohtuasi T-214/95 *Het Vleemse Gewest/Komisjon*, EKL 1998, lk II-717.

satsiooniga äriühingute suure arvuga, mille aktsiaid omati, ei saa muuta järeldust, et meede kujutab endast abi – seda esiteks seepärast, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt⁽²⁴⁾ mõjutab ka väikeses koguses abi konkurentsi, ja teiseks seepärast, et Itaalia ei ole välistanud, et kõnealusel meetmel võib tulevikus olla suurem majanduslik mõju. Märkimist väärib ka see, et meetme piiratud mõju võib tuleneda ka asjaolust, et komisjon algatas otsekohe uurimismenetluse ja ametliku menetluse meetme kohta ning see võis mõjutada äriühingute käitumist. Kuigi abikõlblike Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute arv oli suhteliselt suur võrreldes 2004. aastal tehtud maksuvähendusega, ei võimalda Itaalia esitatud andmed järeldada, et üksikute abisaajate saadud kasu võiks jääda väheses tähtsusega abi jaoks sätestatud piiridesse.

- (47) Seepärast on komisjon jõudnud järeldusele, et kõnealusel meetmel mõjutab (investorite maksutingimuste kaudu) teatavate selliste äriühingute konkurentsipositsiooni, kes tegelevad äritegevusega, ja moonutab konkurentsi sel määral, mil nad tegutsevad rahvusvahelistel konkurentsile avatud turgudel.

Kava õiguspärasus

- (48) Itaalia ametiasutused rakendasid meetme komisjoni sellest eelnevalt teavitamata, jättes seega asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 ettenähtud kohustused täitmata. Kuivõrd meede kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ning rakendati ilma komisjoni eelneva heakskiiduta, liigitatakse meede ebaseaduslikuks abiks.

Vastavus

- (49) Kõnealusel meetmel kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ja selle ühisturule vastavust tuleb seetõttu hinnata asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud erandeid silmas pidades.
- (50) Itaalia ametiasutused ei vaieldnud otseselt vastu komisjoni hinnangule, mis esitati 11. mai 2004. aasta ametliku uurimise algatamise kirjas, mille kohaselt ei ole käesoleval juhul kohaldatav ükski EÜ asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 kohastest eranditest, mille alusel võidakse riigiabi vaadelda ühisturuga vastavuses olevana; komisjon ei ole saanud oma käsutusse uusi andmeid, mis võiksid nimetatud järelduse kahtluse alla seada.
- (51) Antud juhul ei ole eelised seotud ühegi kuluga või on seotud kuludega, mis ei ole ühenduse olemasolevate grupierandi määruste ega suuniste kohaselt abikõlblikud.

- (52) Asutamislepingu artikli 87 lõikega 2 ettenähtud erandid, mis käsitlevad üksikutele tarbijatele võimaldatavat sotsiaalset tüüpi abi, looduskatastroofidest põhjustatud kahjustuste või teiste erakorraliste sündmuste korvamiseks antavat abi ja Saksamaa Liitvabariigi teatud piirkondade võimaldatavat majandusabi, ei ole antud juhul kohaldatavad.

- (53) Kohaldatav ei ole ka EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a sätestatud erand, mis näeb ette, et abi on lubatud anda ebatavaliselt madalala elatustaseme või tugeva vaeghõivega piirkondade majandusliku arengu soodustamiseks, sest kõnealust meetmet kohaldatakse kogu Itaalia territooriumil ja mitte üksnes neis Itaalia piirkondades, mis saavad abi artikli 87 lõike 3 punkti a tähenduses. Kokkuvõttes ei saa abikava pidada mis tahes viisil nimetatud piirkondade arengule kaasaaitavaks.

- (54) Samuti ei saa kava vaadelda Euroopa ühistes huvides oleva tähtsa projektina, ka pole see suunatud Itaalia tõsiste majandushäirete korrigeerimiseks nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis b. Selle eesmärgiks pole ka kultuuri ja pärandi säilitamise edendamine nagu on sätestatud EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis d.

- (55) Lõpetuseks tuleb kõnealust meetmet hinnata asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c valguses. Kõnealusel artiklis nähakse ette, et abi on lubatud anda teatavate tegevuste ja teatavate majanduspiirkondade arengu hõlbustamiseks tingimusel, et see ei kahjusta kaubandustingimusi ühishuvide vastaselt. Meetmega võimaldatud maksusoodustused ei ole seotud ega proportsionaalsed spetsiaalsete investeeringute, töökohtade loomise ega eriprojektidega, mis aitaksid kaasa teatavate tegevuste või teatavate majanduspiirkondade arengule asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses. Seda ei saa komisjoni teatises "Riigiabi ja riskikapital"⁽²⁵⁾ sätestatud kriteeriumide alusel pidada ühisturuga vastavuses olevaks, sest sellest kasu saavad investeeringud on suunatud Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud äriühingutele ja Itaalia ametiasutused ei ole tõestanud, et kõnealused äriühingud ei saa kasu küllaldasest ligipääsust omakapitaliga rahastamisele ja kannavad kapitali hankimisel teistest äriühingutest suuremaid kulusid. Komisjon märgib lõpetuseks, et vastavalt Euroopa Kohtu kinnitusele seoses ühe teise teatavaid investoreid soodustava abimeetmega, et "ei ole välistatud, et abikava võidakse kohaldada äriühingute suhtes, mis on raskustes või mis tegutsevad tundlikes majandusharudes, mille puhul riigiabi kohta on kehtestatud kindlad eeskirjad."⁽²⁶⁾ Komisjon on jõudnud järeldusele, et meetme

⁽²⁵⁾ EÜT C 235, 21.8.2001, lk 3.

⁽²⁶⁾ Kohtuasi C-156/98, Saksamaa/Komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 69.

⁽²⁴⁾ Kohtuasi C-142/87, Belgia/Komisjon, EKL 1990, lk I-959.

antud eelised vähendavad kulusid, mida abisaajad tavaliselt oma majandustegevuses kannavad, ja neid tuleb seetõttu käsitleda riigi tegevusabina, mis kohtupraktika ja pretse-dendiõiguse kohaselt ei ole ühisturuga kooskõlas.

VI. KOKKUVÕTE

- (56) Komisjon on jõudnud järeldusele, et kõnealuse meetme abil antud maksusoodustuste näol on tegemist riigi tegevusabi-kavaga, mille suhtes ei saa kohaldada ühtegi sellise abi üldise keelustamise suhtes ettenähtud erandit ja mis on seetõttu ühisturuga vastuolus. Peale selle on komisjon seisukohal, et Itaalia rakendas kõnealuse meetme ebaseaduslikult.
- (57) Kui riigiabi leitakse olevat ebaseaduslikult antud ja ühisturuga vastuolus, on selle loomulikuks tagajärjeks, et sama abi tuleb tagasi nõuda, et nii suures ulatuses, kui see võimalik on, taastada enne abi andmist valitsenud konkurentsipositsioon.
- (58) Käesolev otsus käsitleb kava sellisena nagu eespool kirjeldatud ja tuleb viivitamatult rakendada ning kava raames antud abi tagasi nõuda vastavalt rakendusmääruse nr 659/1999⁽²⁷⁾ artiklile 14.
- (59) Sel eesmärgil peab komisjon vajalikuks paluda Itaalia kõigepealt kohe lõpetada nimetatud abi andmine, mis seisneb erinevates tegevuskasumi maksustamise tingimustes, millega antakse eelis selliste investeerimisfondide tegevuskasumile, mis on spetsialiseerunud Euroopa Liidu reguleeritud turgudel noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatele, teavitades komisjoni käesoleva otsuse vahetust kohaldamisest kõiki äriühinguid, keda kutsuti DL 269/2003 artikliga 12 seotud asjaomaste riigi õigusaktidega üles kõnealuseid maksusoodustusi kohaldama.
- (60) Teiseks peab Itaalia tagasi nõudma abi investeerimisfondidelt ja lepingulisi investeerimisfonde haldavatelt äriühingutelt, kes on samal ajal esimesed abisaajad ja isikud, kellel lasub tegevuskasumilt riigile asendusmaksu tasumise maksukohustus. Tagasinõutavad summad vastavad erinevusele tavapärase asendusmaksu ja kõnealustest maksusoodustustest tuleneva vähendatud maksu vahel. Käesolev otsus ei piira võimalust, et investeerimisfondid või neid haldavad äriühingud nõuavad vastava summa sisse oma aktsionäridelt, kui selline võimalus on riigi õiguses ette nähtud. Abi tagasinõudmise kohustus ei välista aga võimalust, et üksikutele abisaajatele antud abi võib täielikult või osaliselt olla vastavuses komisjoni 12. jaanuari 2001.

aasta määruse (EÜ) nr 69/2001 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes)⁽²⁸⁾ artikliga 2.

- (61) Komisjon kutsub Itaaliat üles esitama nõutud teabe käesolevale otsusele lisatud küsimustiku abil, koostades nimekirja finantsvahendajatest ja teistest huvitatud isikutest, kes on kõnealuse maksusoodustuse tagasinõudmisega seotud, ja näidates selgelt, millised on ebaseadusliku riigiabi tõhusaks tagasinõudmiseks ettenähtud ja juba rakendatud meetmed. Komisjon kutsub Itaaliat üles esitama kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest kõik dokumendid (nt ringkirjad, sissenõudekorraldused), mis tõendavad, et ebaseadusliku abi tagasinõudmiseks on algatatud sissenõudmismenetlus.
- (62) Tagasinõutavatelt summadelt tuleb tasuda intress, mis arvutatakse vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 794/2004 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks),⁽²⁹⁾

ON VASTU VÕTNUD KÄEOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi kava, mida võimaldati dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 12 alusel maksusoodustuste näol avatud investeerimisfondidele, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärt-paberitesse ja on spetsialiseerunud Euroopa Liidu reguleeritud turul noteeritud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatele, ja mida Itaalia rakendas ebaseaduslikult, rikkudes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3, on ühisturuga vastuolus.

Artikkel 2

Itaalia tühistab artiklis 1 nimetatud abikava kaks kuud pärast käesolevast otsusest teavitamise kuupäeva.

Artikkel 3

1. Kahe kuu jooksul käesolevast otsusest teavitamise kuupäevast arvates teavitab Itaalia kõiki finantsvahendajaid, sealhulgas avatud investeerimisfonde, mis investeerivad vabalt kaubeldavatesse väärt-paberitesse ja on spetsialiseerunud väikese või keskmise kapitalisatsiooniga äriühingute aktsiatele, ja kõiki teisi isikuid, keda artiklis 1 nimetatud riigiabi kava kohaldamine mõjutab, komisjoni otsusest, millega kõnealune kava loetakse ühisturuga vastuolus olevaks.

2. Itaalia Vabariik võtab kõik vajalikud meetmed artiklis 1 nimetatud abi tagasisaamiseks, mis anti ebaseaduslikult abisaajate käsutusse seoses korporatiivsete investeerimisfondidega või kui

⁽²⁷⁾ Vt märkus 2.

⁽²⁸⁾ EÜT L 10, 13.1.2001, lk 30.

⁽²⁹⁾ EÜT L 140, 30.4.2004, lk 1.

see on asjakohane, siis seoses äriühingutega, mis haldavad lepingulisi investeerimisfonde, ilma et see piiraks mis tahes võimalikku edaspidiseid riikliku õiguse kohaseid meetmeid.

Kahe kuu jooksul käesolevast otsusest teavitamise kuupäevast arvates teavitab Itaalia Vabariik komisjonile abisaajate nimesid, igäihele neist antud abi summa ja meetodid, mille alusel nimetatud summad määrati.

3. Käesoleva otsuse kohese ja tõhusa rakendamise võimaldamiseks toimub tagastamine viivitusteta ja vastavalt siseriikliku õigusega ette nähtud menetlusele.

4. Tagastatavalt abilt arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil abi muudeti abisaajatele kättesaadavateks, kuni selle tagasimaksmise tegeliku kuupäevani.

Intressid arvutatakse määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatüki sätete kohaselt.

Artikkel 4

Kahe kuu möödumisel käesolevast otsusest teavitamise kuupäevast teavitab Itaalia komisjoni meetmetest, mis on võetud ja mida planeeritakse võtta otsuse täitmiseks. Nimetatud teave saadetakse käesolevale otsusele lisatud küsimustiku vahendusel. Itaalia esitab samaks tähtjaks kõik dokumendid, mis kinnitavad, et ebaseaduslikust abist kasusaajate suhtes on algatatud sissenõudmismenetlus.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 6. september 2005.

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

KOMISJONI OTSUS,**23. november 2005,****riigiabi kohta, mida Itaalia kavatses anda Fincantierile**

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 4433 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/639/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

II. ABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse nõukogu 29. juuni 1998. aasta määrust (EÜ) nr 1540/98, millega kehtestatakse laevaehitusele antava abi uued eeskirjad ⁽¹⁾,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi eelnimetatud sätete ⁽²⁾ kohaselt ja võttes arvesse neid märkusi

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) 31. juuli 2003. aasta kirjas teavitas Itaalia komisjoni abist. 16. septembri 2003. aasta, 6. novembri 2003. aasta, 1. detsembri 2003. aasta, 4. veebruari 2004. aasta, 12. veebruari 2004. aasta, 26. veebruari 2004. aasta, 5. aprilli 2004. aasta, 25. mai 2004. aasta, 23. juuni 2004. aasta ja 8. juuli 2004. aasta kirjades esitas ta komisjonile täiendava teabe.
- (2) 22. oktoobri 2004. aasta kirjas teavitas komisjon Itaaliat oma otsusest algatada nimetatud abi suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus.
- (3) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽³⁾. Komisjon palus huvitatud isikutel esitada kõnealuse abi kohta oma märkused.
- (4) Komisjon sai huvitatud isikutelt märkusi. Komisjon edastas need Itaaliale, andes võimaluse neile vastata; Itaalia esitas oma märkused 12. aprilli 2005. aasta kirjas.
- (5) Lisaks laekusid Itaalialt kirjad, mis kandsid kuupäevi 25. november 2005, 18. mai 2005 ja 12. oktoober 2005.

(6) Itaalia taotles komisjonilt nõukogu 29. juuni 1998. aasta määruse (EÜ) nr 1540/98 (millega kehtestatakse laevaehitusele antava abi uued eeskirjad (edaspidi "laevaehitusmäärus")) artiklis 3 ettenähtud üleandmistähtaja pikendamist. Kõnealuseks tähtjaks on sätestatud 31. detsember 2003 ja see on lepinguga seotud tegevusabi saamise tingimuseks. Fincantierile taotletud pikendus on seotud viie matkelaeva üleandmisega. Nende lepinguline koguväärtus on 2,1 miljardit eurot ja abisumma 243 miljonit eurot.

(7) Fincantieri on riigile kuuluv äriühing, mis käitab kaheksat laevaehitustehast (Monfalcone, Marghera, Sestri Ponente, Ancona, Palermo, Castellammare, Muggiano, Riva Trigoso) Itaalias. See on spetsialiseerunud matkelaevade ehitamisele, kuid ehitab ka teist tüüpi mere- ja sõjalaevu.

(8) Itaalia selgitas, et asjaomaseid laevu käsitlevad lõplikud lepingud allkirjastati 2000. aasta detsembris ning lepingu järgi pidi laevad üle antama 2003. aasta juunis ja detsembris. Laevade tellijad olid Ameerika Ühendriikide matkelaevandusettevõtja Carnival Corporation'i ("Carnival") tütarfirmad. Eelnevale tuginedes lubas Itaalia anda laevade ehitamiseks lepinguga seotud tegevusabi.

(9) Itaalia sõnul taotles laevaomanik 2001. aasta sügisel üleandmistähtaja edasilükkamist erinevatele aegadele 2004. ja 2005. aastal. See palve oli ajendatud 11. septembri 2001. aasta terrorirünnaku negatiivsest mõjust kruisiturismitööstusele. Fincantieri nõustus sellega ja Itaalia taotles üleandmistähtaja pikendamist selleks, et laevadele oleks endiselt võimalik anda tegevusabi.

(10) Oma teatistes viitasid Itaalia ametiasutused komisjoni 5. juuni 2002. aasta sarnasele otsusele, ⁽⁴⁾ millega pikendati samamoodi Meyer Werft'is (Saksamaa) ehitatava matkelaeva üleandmistähtaega. Itaalia rõhutas nende kahe juhtumi vahelisi sarnasusi, mis seisnesid i) pikenduse taotlemise põhjuses (11. septembri 2001. aasta terrorirünnakute mõju), ii) asjaomasel turus (matkelaevad) ja iii) majanduslikus sõltuvussuhtes laevatehase ja laevomaniku vahel (Carnival on Fincantieri suurim klient).

⁽¹⁾ EÜT L 202, 18.7.1998, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 30, 5.2.2005, lk 12.

⁽³⁾ Vaata joonealust märkust 2.

⁽⁴⁾ EÜT C 238, 3.10.2002, lk 14 (riigiabi nr N 843/01).

- (11) 20. oktoobri 2004. aasta otsusega pikendas komisjon nelja laeva üleandmistähtaega, kuid väljendas kahtlusi pikenduse andmise suhtes viiendale. Kahtlused olid seotud laevaga 6079, mille üleandmine oli kavandatud 2005. aasta oktoobrisse. Esialgelt oli kõnealune laev kavandatud üle anda 2005. aastal, kuid 2000. aasta lõpus seda muudeti ja üleandmistähtaeg toodi 2003. aasta detsembrisse, sest muidu ei oleks laevale olnud võimalik anda tegevusabi.
- (12) Abisumma, mida Itaalia kavatses Fincantierile anda, kui komisjon laeva 6079 üleandmistähtaega pikendaks, on umbes 33 miljonit eurot (9 % laeva lepingulisest hinnast).
- (13) Ametlik menetlus algatati peamiselt kahel põhjusel. Esiteks kaheldi kava teostatavuses. Kava kohaselt pidi üks viiest laevast (laev 6077) ehitama Ancona laevatehases. See tähendanuks aga keerulist tootmisprotsessi, mille käigus oleks tulnud laevakere sektsioonid saata monteerimiseks teise tehasesse (ATSM Trieste) ning seejärel tagasi Anconasse, sest Ancona dokk on lühem kui laev. Lisaks sellele ei ole Anconas nii keerulist laeva varem ehitatud, mis tekitab kahtlusi sellega toimetuleku suhtes, eriti laeva seadistamise suhtes. Sellega seoses tõdeti, et laeva 6077 ehitamine Anconas oleks tähendanud Palermo laevatehasele tavapärasest rohkem seadistustööd, sest tootmine oleks olnud vaja viia üle Anconast Palermosse.
- (14) Ametliku menetluse algatamise teine põhjus hõlmas kahtlusi seoses seadistustöödega, mida Fincantieri oleks pidanud teostama, kui kõik viis laeva oleksid üle antud 2003. aastal. See oleks komisjoni hinnangul tähendanud Fincantieri jaoks 2003. aastal võrreldes varasemaga kaks korda suuremat seadistustööde mahtu. Lisaks sellele ületas Marghera laevatehasesse 2003. aastaks kavandatud tööde maht varasemalt teostatud mahte umbes 40 %. Seepärast kahtles komisjon Fincantieri üldise tootmisplaani, eriti Marghera tootmisplaani, teostatavuses.
- (15) Neil kahel põhjusel kahtles komisjon, kas kõik viis laeva oleks olnud võimalik üle anda 2005. aastal. Sama teabe ja analüüsi põhjal nõustus komisjon aga sellega, et üle anda oleks olnud võimalik neli laeva.
- (16) Komisjon leidis, et peamised kahtlused seonduvad laeva 6077 kolmanda sõsarlaevaga 6079, mida ehitati samas tehases Margheras ja mille üleandmistähtaeg oli kavandatud 2005. aasta oktoobrisse. Otsuse tagajärjel, millega anti laev 6077 ehitamiseks Margherasse, tuli selle üleandmine lükata võrreldes 2000. aasta detsembri tootmisplaaniga oluliselt

edasi. Nendeks kahtlusteks andsid alust ka tõendid (enne 2000. aasta detsembris allkirjastatud lõplikke lepinguid allkirjastatud heade kavatsuste protokoll), millest nähtus, et tootmisjärjestus oli juba algselt kavandatud selliselt, samuti nagu laeva 6079 tarnimine suure hiline misega.

III. HUVIDATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (17) Fincantieri esitas oma märkused 3. märtsi 2005. aasta kirjas.
- (18) Ta nentis, et kõik äriühingu tehased, sõltumata sellest, kas need olid matkelaevade või transpordilaevade tootmisüksused, olid võimelised ehitama samu laevaosi ilma, et oleks pidanud tegema muudatusi insener-tehniliste lahenduste valikus või tellimuste täitmise kavas, kuna neil oleks olnud võimalik kasutada kvaliteedi- ja kvantiteedinõuetele vastavaid alltöövõtjaid.
- (19) Fincantieri sedastas samuti, et Ancona laevatehasele ei oleks tekitanud mingeid probleeme laeva 6077 (laeva 6079 sõsarlaev) mõõtmete ja konstruktsiooniga matkelaeva ehitamine tervikuna, sh kogu seadmestiku ehitamine, kasutades selleks ainult oma tootmisvõimalusi, infrastruktuuri ja tehast, kui 6. detsembri 1999. aasta heade kavatsuste protokollis Fincantieri, kohalike ja piirkondlike ametiasutuste, sadamaasutuste ja metallitöötajate ametiühingute vahel sõlmitud kokkulepet oleks rakendatud kohe. Seda aga ei juhtunud.
- (20) Pärast laeva 6077 insener-tehnilise lahendusega tutvumist otsustati laev ehitada kahes osas: suurem sektsioon Anconas ja väiksem Riva Trigosos. Sama tootmisplaani oli kasutatud ka Conte di Cavouri lennukikandja ehitamiseks Riva Trigosos ja Muggiano tehastes ning Disney Magic matkelaeva ehitamiseks Ancona ja Marghera laevatehastes 1997. aastal. Laeva sektsioonid kavandati ühendada ATSM kuivdokis Triestes. Kuna viimasel oli laevade seadistamiseks ja viimistlemiseks sobiv dokk, oleks saanud lahendada kõik võimalikud Ancona laevatehase tootmisraskused. Sellel tehasel oli veel muu oluline eelis, mida ei tohiks alahinnata: see asub Monfalcone laevatehast ümbritseva tööstuspiirkonna läheduses.
- (21) Analüüsi lõpptulemus oli, et otsustades ehitada laeva 6077 Anconas (või teha seal vähemalt suurema osa keresektsioonist ja mitmed seadistustööd), valis Fincantieri tõhusa ja ettenägeliku strateegia, mis pakkus probleemide tekkimise korral mitmeid alternatiive. Viimased põhinesid laevatehaste integreeritusele ja paindlikkusele. Eesmärk oli tagada laeva üleandmine vastavalt lepingule 2003. aasta lõpuks.

IV. ITAALIA MÄRKUSED

- (22) Itaalia märkused, mis esitati pärast ametliku menetluse algatamist, langevad kokku Fincantieri märkustega, st et 2000. aasta detsembri plaan kujutas endast väljakutset, kuid oli teostatav. Itaalia arvates oleks üleandmistähtaegadest olnud võimalik kinni pidada tänu Fincantieri tootmise paindlikkusele, st et ta oleks saanud neid ehitada koostöös teiste allhankijatega (sealhulgas ka nendega, kes tavaliselt matkelaevade ehitamisega ei tegele). See oli võimalik tänu infrastruktuurile ja tehastesse sellel eesmärgil tehtud investeeringutele ning arenenud ehitusmeetoditele.
- (23) Itaalia märkused ATSM-i kavandatud kaasamise kohta ühe laeva ehitamisse langevad kokku Fincantieri märkustega, st et ATSM oleks saanud kergesti ühendada laeva 6077 kaks seadistatud sektsiooni, kuigi selline ehitusmeetod on alternatiivne ja ehitustappide tavalise järjestusega võrreldes mitte kõige parem. Igal juhul on sektsioonide ühendamine Fincantieri jaoks nüüdseks tavaline. Seoses komisjoni kahtlustega Ancona varasemate kogemuste suhtes sama keeruliste laevade ehitamisel leiab Itaalia, et need kogemused omandati umbes poole Disney Magic'u ning reisilaeva Danielle Casanova ehitamise ja seadistamise käigus.
- (24) Samuti on Palermo laevatehas Itaalia sõnul varem (1996-1997) teostanud 2000. aastal kavandatud plaaniga võrreldes palju nõudlikumaid tootmisplaanid. Itaalia lükkas ümber ka komisjoni väite, et 2000. aasta tootmisplaan oleks Fincantieri jaoks hõlmanud 2003. aastal kaks korda rohkem seadistamistöid kui Fincantieri kunagi varem ühe aasta jooksul teinud oli, ning väitis, et peaaegu kõigis tehastes tugines 2000. aasta detsembri tootmisplaan kõnealuste tehaste tavalisele tootmisvõimsusele ning vaid teataval juhul oleks saavutatud tippkoormus.
- (25) Komisjoni argumendile, et Marghera laevatehasesse 2003. aastaks planeeritud seadistamistöde maht oleks ületanud umbes 40 %-ga Margheras kunagi varem tehtud seadistamistöde mahu, vastas Itaalia, et 2000. aastal Marghera tehasele kavandatud tööde maht (sealhulgas seadistamine) vastas täiesti selle tootmisvõimsusele ja -mahule, sest tehas oli varem suutnud 15 kuuga anda üle neli laeva. Seda kavandati ka aastaks 2003.
- (26) Itaaliale pakuti samuti võimalust esitada arvamus selle sõltumatu eksperdi märkuste tähtsamate punktide kohta, kellega komisjon pidas Itaalia esitatud teabe hindamisel nõu enne ametliku menetluse algatamist.
- (27) Oma 18. mai 2005. aasta vastuses esitas Itaalia oma märkused eksperdiarvamuse kolme peamise punkti kohta.
- (28) Itaalia sõnul tugines ekspert oma hinnangutes esiteks 2003. aastal üleantavate laevade koguarvule, võtmata arvesse tootmistsükli ehk teisisõnu ehitusperioodi käigus valmiva kompenseeritud kogumahutavuse (CGT) järk-järgulist kasvu. Jättes 2003. aastal üle antava üheksa laeva (millest mõne ehitus oli 2002. aasta lõpus juba lõppjärgus) kompenseeritud kogumahutavuse jagamata nende tegelikuks tootmiseks vajaliku ajavahemikuga, järeldas ekspert, et 2003. aastal oleks pidanud Fincantieri toodetav CGT olema võrreldes varasemaga kaks korda suurem. See tulemus oli Itaalia arvates väär, kuna Fincantieri tootmisvõimsuse hindamise eesmärgil kasutatav 2003. aasta kogumahutavus ei vastanud sel aastal tegelikult valminud laevade kogumahutavusele. Itaalia sõnul vastasid tootmisandmed varasemale tootmisvõimsusele ega ületanud mingil juhul tootmise maksimumvõimsust.
- (29) Tootmisandmed näitavad Itaalia arvates seda, et isegi kõige tömahukamatel aastatel ehk 2002. ja 2003. aastal ei oleks Monfalcone, Marghera ja Sestri Ponente laevatehaste toodangumahu erinevus võrreldes varasemate aastatega olnud üle 20 %. Seda tüüpi laevade puhul moodustavad olulise ja märkimisväärse osa tööst kajutid ja kliimaseadmed, mille puhul on kasv Sestri Ponente laevatehases veelgi suurem (suurendas oma väljalaset 1 863 CGTlt 1998. aastal 14 303 CGTle 2003. aastal); sellisele suurele kasvule aitas kaasa alltöövõtjate kasutamine ja nende vastutusala laiendamine "võtmed kätte" põhimõttel lepingute kaudu.
- (30) Andmed mahtude kohta töötundides (ettevõttesisesed/allhanked) näitavad, et enne tootmisplaaniga hõlmatud aastaid kasutati allhankeid enam kui 2000. aasta detsembri plaanis.
- (31) Lõpuks väidab Itaalia, et hirm, et alltöövõtjaid ei jätku või nad on hõivatud, on täiesti alusetu ka seepärast, et laevade hotelliosa seadistamine (mis langeb kokku tootmise lõppfaasiga) hõlmab neid alltöövõtjaid, kellega Fincantieril on pikaajaline koostöösuhe. Isegi oskustöölise nappuse või hõivatuse korral, mis on ebatõenäoline, oleks probleem hotelliosa sisustuse ja seadmete sarnasust silmas pidades kergelt lahendatav, tellides allhanke korras töid ehitussektorist, peamiselt suuri hotelle ehitavatel ettevõtetel.
- (32) Itaalia lõpetab, toetades täielikult Fincantieri märkusi.
- (33) 12. oktoobri 2005. aasta kirjas esitas Itaalia oma märkused järelduse kohta, millele jõudis teine ekspert, kellega komisjon pidas nõu, et hinnata Itaalia vastuses esitatud väiteid otsuse kohta algatada ametliku menetlus.

V. ABI HINDAMINE

Õiguslik alus

- (34) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust. Euroopa Ühenduste Kohus on järjekindlalt asunud seisukohale, mille kohaselt on täidetud kaubanduse kahjustamise kriteerium, kui soodustatud ettevõtja majandustegevus hõlmab liikmesriikide vahelist kaubandust.
- (35) Komisjon märgib, et üleandmistähtaja pikendamise küsimus on otsustav selle määramisel, kas kõnealusele laevale võib laevaehitusmääruse artikli 3 alusel anda lepinguga seotud tegevusabi. Nimetatud tegevusabi seisneb kõnealuse tehase tavaliste laevaehituskulude osalises rahastamises riigi ressurssidest. Lisaks sellele on laevaehitus majandustegevus, mis hõlmab liikmesriikidevahelist kaubandust. Seepärast kuulub kõnealune abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse.
- (36) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti e kohaselt võib ühisturuga kokkusobivaks pidada muud liiki abi, mida komisjoni ettepaneku põhjal võib kindlaks määrata nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega. Komisjon märgib, et sellele põhinedes võttis nõukogu 29. juunil 1998 vastu laevaehitusmääruse.
- (37) Komisjoni sõnul tähendab laevaehitus laevaehitusmääruse kohaselt iseliikuvate kaubanduslikul eesmärgil kasutatavate merelaevade ehitamist. Samuti märgib komisjon, et Fincantieri ehitab seda tüüpi laevu ning on järelikult ettevõtja, kes jääb nimetatud määruse reguleerimisalasse.
- (38) Vaatamata sellele, et laevaehitusmäärus kaotas kehtivuse 2003. aasta lõpus, tuleb Itaalia taotlust hinnata laevaehitusmääruse alusel. Seda seepärast, et kava, mille alusel Itaalia abi andis, kiideti heaks vastavalt sellele määruale, abi anti ajal, mil määrus veel kehtis, ning selles õigusaktis olid sätestatud tingimused kolmeaastase üleandmistähtaja kohta.
- (39) Vastavalt laevaehitusmääruse artikli 3 lõikele 1 oli lubatud kuni 31. detsembrini 2000 anda lepinguga seotud tegevusabi, mille ülemmäär oli 9 %. Artikli 3 lõike 2 alusel rakendatakse lepingu puhul abi ülemmäär, mis kehtib lõpliku lepingu allakirjutamise ajal. See aga ei kehti laevade

puhul, mis antakse üle hiljem kui kolm aastat pärast lepingu allakirjutamist; sellisel juhul rakendatakse abi ülemmäär, mis kehtis kolm aastat enne laeva üleandmiskuupäeva. Seega oli selle laeva viimane üleandmiskuupäev, millele võis tegevusabi anda, põhimõtteliselt 31. detsember 2003.

- (40) Artikli 3 lõikes 2 on aga sätestatud, et komisjon võib kolmeaastast üleandmistähtaega pikendada, kui ta peab seda asjaomase üksiku laevaehitusprojekti tehnilise keerukuse tõttu või erandlike, ettenägematute ja ettevõtjast sõltumatute asjaolude põhjustatud ootamatute, oluliste ja selgitust võimaldavate katkestuste tõttu tehase tööplaanis ja neist tingitud viivituste tõttu põhjendatuks. Tuleb märkida, et Itaalia tugineb oma taotluses pikendada üleandmistähtaega sellistele erandlikele ja ettenägematutele asjaoludele.
- (41) Komisjoni sõnul tõlgendas Esimese Astme Kohus sarnast sätet oma 16. märtsi 2000. aasta otsuses⁽⁵⁾, milles ta leidis, et kõnealust sätet tuleb tõlgendada kitsendavalt.

Abi kokkusobivuse hindamine, võttes arvesse komisjoni väljendatud kahtlusi ja Itaalia ja Fincantieri esitatud märkusi

- (42) Komisjon märgib esiteks, et käesolev otsus käsitleb üht laeva, kuid hinnangu aluseks on Fincantieri 2000. aastal kavandatud kogu toodang. Kõigi viie nimetatud laeva üleandmine 2003. aastal, millele lisandub veel teiste, juba varem 2003. aastaks kavandatud laevade üleandmine, oleks Fincantieri tehastele põhjustanud väga suure töökoormuse. Seepärast pidas komisjon vajalikuks kontrollida, kas Fincantieri oleks olnud tehniliselt võimeline kõnealuseid laevu 2003. aasta lõpuks üle andma.
- (43) Vastuseks komisjoni ametliku menetluse algatamise otsuses väljendatud kahtlustele esitasid Itaalia ja Fincantieri täiendava teabe, mida komisjon ning tema palvel ka sõltumatu tehniline ekspert analüüsisid⁽⁶⁾. Eksperti aruanne edastati märkuste tegemiseks Itaaliale komisjoni 26. augusti 2005. aasta kirjaga. Itaalia esitas oma märkused aruande kohta 12. oktoobri 2005. aasta kirjas.

Laeva ehitamine Ancona laevatehases ja selle mõju Palermo laevatehasele

- (44) Esiteks kahtles komisjoni, kas Ancona laevatehas on suuteline ehitama koos ATSM laevatehasega Triestes ühte viiest matkelaevast (6077), millest komisjonile teatati.

⁽⁵⁾ Kohtuasi T-72/98 *Astilleros Zamacona SA v. komisjon* [2000] EKL II-1683.

⁽⁶⁾ Halduspõhjustel peeti nõu erineva eksperdigaga kui see, keda kasutati enne ametliku menetluse algatamist.

- (45) Itaalia väidab, et hoolimata sellest, et Ancona kuivdokk on lühem kui kõnealune laev, oleks tänu eriomasele tootmisprotsessile, st laeva kahe sektsiooni ühendamisele, mida oli varem kasutatud ühe matkelaeva puhul, olnud võimalik üht viiest laevast ehitada Anconas ja ATSM-is. Komisjon ei leidnud ametliku menetluse algatamise otsuses, et selline meetod oleks võimatu, vaid rõhutas selle keerulisust; Itaalia nõustub sellega ja tunnustab, et see "ei ole laevaehtuslikult väga hea meetod".
- (46) Selles küsimuses märkis komisjon ametliku menetluse algatamise otsuses, et Ancona ei olnud varem nii keerulisi laevu ehitatud, mille peale Itaalia vastas, et tehases on ehitatud kolme sarnase laeva olulisemad sektsioonid ning reisilaev, mis oli kõnealusest laevast umbes poole väiksem (44 000 brutoregistertoni võrreldes 82 500 brutoregistertonniga). Nii laeva sektsioonid kui laev olid seega palju väiksemad kui matkelaev 6077, mille ehitamist kavandati. Kuna matkelaeva ehitamise keerukus on tihedalt seotud laeva suurusega, järeldab komisjon, et Itaalia ei ole suutnud ametliku menetluse algatamise otsuses esitatud fakte ümber lükanud.
- (47) Samuti sedastati otsuses, et ühe reisilaeva ehitamine Anconas ja Trieste ATSMis oleks kaasa toonud muu kavandatud ehitustöö üleviimise teise Fincantieri tehasesse Palermos ning komisjon kahtles selle laevatehase võimes sellest tuleneva suurenenud seadistustööde hulgaga hakkama saada. Itaalia väidab, et sellise töö teostamine oleks olnud teoreetiliselt võimalik. Kuid sellekohaseid tõendeid ei ole esitatud ning kitsamalt seadistustööde küsimuse käsitlemise asemel keskenduti vastuses ehitamisele üldiselt, pidades silmas kompenseeritud kogumahutavust. Sellest hoolimata märgib komisjon, et Palermo toodang 2003. aastal oli 33 000 CGT, mis on oluliselt vähem kui Itaalia väidetud maksimaalne toodang (63 000 CGT) ning oluliselt vähem kui 2000. aasta detsembri tootmisplaanis kavandatud (53 000 CGT).
- (48) Lisaks sellele teavitas Itaalia komisjoni sellest, et juba 2001. aasta juunis (vähem kui kuus kuud pärast viie matkelaeva ehitamise lepingule allakirjutamist) oli Palermos ka ilma kavandatava lisatöota tootmiskriis, mille tõttu oli vaja üleandmine edasi lükata. Seepärast leiab komisjon, et Palermo laevatehas ei oleks olnud võimeline 2000. aasta detsembri plaani seadistamise osas täitma. Sellele Itaalia ei vastanud.
- (49) Samuti märgib komisjon, et Itaalia ja Fincantieri esitatud teabe kohaselt ei olnud 2000. aasta detsembris selge, kas laeva 6077 seadistamine pidi toimuma ATSM-is või Anconas. Vastavalt 2000. aasta detsembri tootmisplaanile ning 25. mai 2005. aasta kirjas esitatud asitõendile 5 pidi seadistamine toimuma Anconas, kuid Fincantieri 3. märtsi 2005. aasta kirjas sedastatakse, et seadistamine pidi toimuma ATSMis, et ületada tootmisraskusi Ancona laevatehases.
- (50) Eksperdi sõnul, kellega komisjon nõu pidas, ei ole Itaalia esitanud veenvat teavet ATSMi kuivdoki toimimise ja vahendite kohta ning kahtleb siiralt, kas eelkõige laevaremonditehasena toimivat tehast, millel puudub matkelaevade ehitamise kogemus, on võimalik muuta tervikuna toimivaks laevaehtustehaseks, mis oleks võimeline lühikese tähtaja jooksul üle andma matkelaeva.
- (51) Itaalia esitas selle kohta oma märkused 12. oktoobri 2005. aasta kirjas. Itaalia arvates on Fincantieri korralduslikud oskused piisavad, et muuta ATSM lühikese ajaga tehaseks, mis tuleks toime kavandatud tellimuse täitmisega. Samuti rõhutab ta, et ATSM tegutseb laevaremonditöodes hetkel sünergias Fincantieriga. Komisjoni ei veena siiski Itaalia väited, et ATSMi võiks lühikese ajaga muuta laevaremondidokist täielikult toimivaks laevaehtustehaseks.
- (52) Seega järeldati, et ka Fincantieri ise kahtles Ancona võimes laeva seadistada; ta ei ole esitanud ka ühtki tõendit selle kohta, et ATSM on võimeline seda tegema. Tuginedes eespool nimetatud tähelepanekutele, on 2000. aasta detsembri plaan komisjoni arvates teostamatu ja ebamäärane, pidades silmas nii laeva ehitamist Anconas/ATSMis kui ka olukorda Palermos, mis kinnitab komisjoni kahtlusi neis punktides.

Fincantieri kontserni teostatavad seadistustööd

- (53) Ametliku menetluse algatamise otsuses esitatud komisjoni hinnangu kohaselt oleks kõigi viie laeva ja lisaks neile veel kõigi kavandatud laevade üleandmine tähendanud kaks korda enam seadistustööd võrreldes Fincantieri varasemate mahtudega ning Marghera laevatehase jaoks oleks 2003. aastaks kavandatud seadistustööde maht olnud võrreldes varasemaga umbes 40 % suurem.
- (54) Itaalia vastas küll, et laevakerede ehitamiseks oli tootmisvõimsus piisav. Ent see väide on ebaoluline, kuna komisjon ei kahelnudki laevakerede ehitamise võimes.
- (55) Fincantieri ja Itaalia pidasid küsitavaks ka komisjoni hinnangut varasemate aastate seadistustööde mahu kohta ning väidavad näiteks, et mahu kasv ei ületanud 20 %. Samuti väidavad nad, et vajalikud seadistustööd oleks saanud tähtajaks teostada alltöövõtjaid kasutades.
- (56) Komisjon jääb siiski endisele seisukohale, mida toetab ka komisjoni tehniline ekspert, et ametliku menetluse algatamise otsuses tõstatatud seadistustööde küsimus on

endiselt asjakohane. Kuigi Itaalia on viidanud, et kahe vahetusega töö korral oleksid kõik tehased saanud oma toodangu tõsta maksimumini, oleks selle teostamine kõigis või enamikes tehastes üheaegselt olnud komisjoni arvates väga riskantne ja kulukas ning seadnud juhtimisvõime äärmise surve alla, eeskätt Itaalia rõhutatud Fincantieri tootmisprotsessi keskse juhtimisstruktuuri tõttu.

- (57) Seadistustööd on eriti otsustavad laevade 6078 ja 6079 kerede puhul, mis kavatseti mõlemad ehitada Marghera laevatehases ja enne 2003. aasta detsembri lõppu vaid kahekuuse vahega üle anda. Komisjoni arvamus kohaselt, mida toetab ka eksperdiarvamus, ei ole Itaalia sellele olulisele punktile kohast vastust andnud, kuigi esitas mõningaid andmeid seadistustööde kavandatud teostamise kohta.
- (58) Itaalia esitas eksperdi selle tähelepaneku kohta oma märkused 12. oktoobri 2005. aasta kirjas, väites, et kahe laeva üleandmine kahekuuse vahega on teostatav ning näiteks laeva 6078 jaoks on võrreldes laeva 6079 jaoks eraldatud seitsme kuuga eraldatud üheksa kuud ning see võimaldaks vajaduse korral jätkata tööd laevaga 6079. Komisjon märgib siinjuures, et sõsarlaevade 6075, 6076 ja 6077 seadistustöödeks kavandati vastavalt üheksa, kaheksa ja kümme kuud. Laeva 6078 jaoks kavandatud üheksa kuud ei olnud seega just eriti pikk aeg ning laeva 6079 jaoks kavandatud seitse kuud oli äärmiselt lühike aeg, arvestades, et selle laeva seadistustööd kavandati teostada laeva 6078 omaga üheaegselt.
- (59) Komisjon võtab arvesse Itaalia märkuse, et mõne varasema laeva seadistustööde aega oli lühendatud seitsme või isegi kuue kuuni. See aga toimus laevatehastes, mis töötasid tavalise koormusega, seadistades korraga ühte laeva.
- (60) Tõsiasi, et Marghera on varem tarninud 15 kuuga neli laeva, ei hajuta komisjoni kahtlusi, kuna need on seotud kahe laeva üleandmisega kahekuuse vahega. Samuti märgib komisjon, et Marghera tegelik toodang 2003. aastal, mida peetakse Fincantieri jaoks töömahukaks aastaks⁽⁷⁾, oli umbes 130 000 CGT, mis oli palju vähem kui 2000. aasta detsembri plaanis 2003. aastaks kavandatud 160 000 CGT.
- (61) Nelja laeva üleandmine lühikese ajavahemiku jooksul oleks eksperdi arvates, kellega komisjon nõu pidas, põhjustanud raskusi laevaomanikule, kes oleks selleks, et kahe kuu jooksul vastu võtta neli laeva, pidanud tõenäoliselt ületama tõsiseid korralduslikke probleeme.
- (62) Laevade 6078 ja 6079 puhul, mille pidi plaani järgi üle andma Marghera laevatehas, oli kavandatud 18- ja 19-kuune tootmisaja komisjoni eksperdi sõnul äärmiselt
- (7) Vastavalt Fincantieri 2003. aasta aastaaruandele "oli 2003. aasta eriti kiire aasta matkelaevade ehitamise üksuse jaoks, mis tegeles kolme laeva üleandmisega lühikese ajavahemiku jooksul".

lühike. Selles suhtes seab ekspert kahtluse alla Itaalia 25. mai 2005. aasta kirjas esitatud väited, et läbitav õppimiskõver vähendab sama seeria hilisemate laevade ehitamiseks kuluvat aega. Kuigi see oletus kehtib laevade puhul, mis ehitatakse ühes ja samas tehases ja samu meetodeid kasutades, ei kehti see eksperdi arvates juhul, kui sama tüüpi laevu ehitavad erinevad meeskonnad eri kohtades, nagu 2000. aasta detsembri plaan seda ette nägi.

- (63) Itaalia esitas oma märkused selle punkti kohta 12. oktoobri 2005. aasta kirjas. Tema arvates toimib õppimiskõver ka juhul, kui laevad ehitatakse eri kohtades. Komisjon on nõus, et teatav õppimiskõver toimib ka juhul, kui tootmine toimub eri tehastes, nt keskse juhtimisstruktuuriga seonduvates küsimustes ja peamiste seadmetega varustamises. Kui aga laevad ehitatakse eri kohtades ja koguni erinevaid tootmismeetodeid kasutades, on selge, et õppimiskõver omab palju vähem tähtsust kui toodangu korduval valmimisel ühes ja samas tehases.
- (64) Komisjon märgib, et 2000. aasta plaani kohaselt ei oleks kolme sõsarlaeva – 6077, 6078 ja 6079 – ehitatud ühes ja samas tehases ja samu tootmismeetodeid kasutades. Samuti märgib ta, et Itaalia sõnul ei ole laev 6079 seerias tegelikult kolmas, vaid viies, ning esimese ja teise sõsarlaeva ehitamisel on tööjõuga seotud kulused hoitud juba kokku vastavalt 16 % ja 8 %. Loota täiendavat efektiivsuse kasvu ja aja kokkuhoidu viiest laevast koosneva seeria kahe viimase laeva puhul on veelgi ebatõenäolisem kui kolmest laevast koosneva seeria puhul. Seepärast leiab komisjon, et laevade 6078 ja 6079 tootmisaja hinnanguline vähendamine 2000. aasta plaanis ei olnud reaalne.

Tõendite puudumine

- (65) Tehniline ekspert, kellega komisjon pärast ametliku menetluse algatamist nõu pidas, tõi komisjonile näiteid selle kohta, millist teavet Itaalia/Fincantieri oleks võinud komisjonile esitada, et tõendada Fincantieri tegelikku tahet ja võimet kõik viis laeva 2003. aasta lõpuks üle anda.
- (66) Näitena võiks nimetada varustajatele esitatud tellimusi selliste olulisemate komponentide hankimiseks nagu jõuseadmed või põhilised elektrigeneraatorid, . Selleks et need osad kindlasti õigel ajal saabuksid, tuleb need tellida tootmise varases järgus. Teise näitena võiks nimetada lepinguid alltöövõtjatega, mis oleksid vastavalt Itaalia esitatud protsessikirjeldusele pidanud olema sõlmitud enne 2001. aasta juuliku lõppu ja igal juhul enne 2001. aasta septembrist. Ent Itaalia on esitanud vaid Fincantieri võimalike alltöövõtjate loetelu. Kolmandaks oleks tõendina võinud esitada näiteks lepingu alusel tehtud sisse maksete

kuupäevad või tellimuste täitmiskarantid/pangagarantiid, mis antakse tavaliselt uue laeva eest esimese osamakse tegemise järel.

- (67) Itaalia ja Fincantieri ei esitanud ühtki sellist tõendit Fincantieri kavatsuse ja võime kohta anda kõik laevad, sealhulgas laev 6079, üle 2003. aasta lõpuks, kuigi oma 26. augusti 2005. aasta kirjas teavitas komisjon Itaaliat sellest, et taolise teabe esitamine oleks olnud kasulik. Sellise teabe puudumine toetab veelgi komisjoni arvamust, et 2000. aasta tootmisplaani oli teostamatu ja laeva 6079 ei oleks olnud võimalik 2003. aasta lõpuks üle anda.

Laeva eeldatav üleandmine

- (68) Lõpuks märgib komisjon, et vastavalt laevandusettevõtja (Holland America Line) 20. juuni 2005. aasta pressiteatele antakse kõnealune laev (laev 6079), mille nimeks saab MS Noordam, üle 2006. aasta jaanuaris. Komisjon märgib, et kui see teave üleandmistähtaaja kohta on õige, ei oleks Itaalia saanud abi anda ka juhul, kui komisjon oleks lubanud üleandmistähtaega pikendada 2005. aasta oktoobrini, nagu Itaalia taotles.

VI. JÄRELDUS

- (69) Komisjon on analüüsinud teavet, mille Itaalia esitas pärast komisjoni otsust algatada ametlik uurimine, et selgitada välja Fincantieri tehniline suutlikkus anda vastavalt oma 2000. aasta plaanile kõik laevad, eeskätt alus 6079, üle 2003. aastal. Komisjoni arvates ei ole Itaalia esitatud teave hajutanud kahtlusi, mis tal tekkisid seoses Itaalia esitatud 2000. aasta detsembri tootmisplaani teostatavusega. Algseid kahtlusi jagas ka sõltumatu ekspert. Uut teavet hindas teine sõltumatu ekspert, kes jõudis samuti komisjoniga samale järeldusele. Itaalia oli võimalus esitada märkusi mõlema eksperdi aruannetes toodud järelduste kohta.
- (70) Hinnanud kõiki kättesaadavaid fakte, jõudis komisjon järeldusele, et algne tootmisplaan, mille kohaselt kõik viis nimetatud matkelaeva pidi üle antama enne 2003. aasta

lõppu, oli teostamatu. Seega leidsid kinnitust kahtlused Fincantieri suutlikkuse kohta anda laev 6079 üle 2003. aasta lõpuks.

- (71) Komisjon märgib, et ta on laevahitumääruse artikli 3 lõike 2 alusel pikendanud juba nelja Fincantieri toodetava laeva üleandmistähtaega. Seda sätet kohaldatakse vaid selliste ootamatute, oluliste ja põhjendatud katkestuste puhul, mis tulenevad erandlikest, ettenägematutest ja ettevõtja välistest asjaoludest ning kohus on juba võtnud seisukoha, et seda tuleb tõlgendada kitsendavalt.
- (72) Punktis 70 toodud järelduse põhjal ei ole üleandmistähtaaja pikendamine põhjendatud ning seepärast ei saa komisjon laeva 6079 üleandmistähtaega pikendada,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu määruse nr 1540/98 artikli 3 lõikes 2 sätestatud kolmeaastast üleandmistähtaega ei saa Fincantieri ehitatava laeva 6079 puhul pikendada.

Seega ei saa sellele laevale lepinguga seotud tegevusabi anda.

Artikkel 2

Itaalia teavitab komisjoni otsuse järgimiseks võetud meetmetest kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse kättesaamist.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 23. november 2005.

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

KOMISJONI OTSUS,**23. november 2005,****riigiabi kavade kohta rakendanud Sloveenia süsinikdioksiidi saastemaksu käsitlevate õigusaktide raames***(teatavaks tehtud numbri K(2005) 4435 all)***(Ainult sloveenikeelne versioon on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2006/640/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles teinud huvitatud isikutele ettepaneku märkuste esitamiseks vastavalt eespool nimetatud sätetele ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(4) Vahepeal tehti ELi õiguses põhjalikke muudatusi, mis mõjutasid oluliselt Sloveenia CO₂ heitmete maksustamise süsteemi:

— nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergiamaksumise ühenduse raamistik ⁽⁴⁾ ("energia-maksumise direktiiv");

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ ⁽⁵⁾ ("heitkogustega kauplemise direktiiv");

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2004/8/EÜ, soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks, ⁽⁶⁾

mis kõik jõustusid asjaomasel avaldamise päeval.

(5) Sellest tulenevalt otsustasid Sloveenia ametiasutused muuta oma maksukava ja edastasid komisjonile uute õigusaktide eelnõud. Komisjon registreeris uue kava 2004. aasta juunis numbri N 402/2004 all.

(6) Komisjonil oli oma käsutuses oleva teabe põhjal kahtlusi, kas meetmete SI 1/2003 ja N 402/2004 teatavad osad on ühisturuga kokkusobivad. Seega algatas komisjon 14. detsembril 2004 nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽⁷⁾ artikli 4 lõike 4 ja artikli 6 alusel ametliku uurimismenetluse ja nõudis Sloveenia ametiasutustelt märkuste esitamist ("uurimismenetluse alga-

MENETLUS

(1) Sloveenia ametiasutused teatasid 18. oktoobril 2002 komisjonile sellisest riigiabi kavast, mille kohaselt teatavate äriühingute suhtes kohaldatakse maksuvähendust riiklikust CO₂ saastemaksust. Kava registreeriti komisjonis numbri all SI 1/2003. Kava oli varem heaks kiitnud Sloveenia riigiabiga tegelev riiklik ametiasutus kooskõlas Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia Euroopa Liiduga ühinemise lepingu ⁽²⁾ (ühinemisleping) IV lisa 3. peatüki lõikega 2, toetudes keskkonnakaitsele antavat riigiabi käsitlevatele ühenduse suunistele ⁽³⁾ (keskkonnakaitse suunised).

(2) Et täielik teave meetme kohta puudus, küsis komisjon Sloveenialt edasisi selgitusi ja kava ei olnud võimalik lülitada olemasolevasse, ühinemislepingu IV lisa liitele vastavas abinimekirja.

(3) Sloveenia ametiasutused andsid komisjonile lisateavet 7. novembril 2002, 1. aprillil 2003, 16. mail 2003, 1. oktoobril 2003, 4. veebruaril 2004, 1. juunil 2004, 17. septembril 2004 ja 28. septembril 2004. 24. novembril 2003 ja 8. märtsil 2004 toimus Sloveenia ametiasutuste ja komisjoni vahel kaks kohtumist.

⁽¹⁾ ELT C 46, 22.2.2005, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 236, 23.9.2003.

⁽³⁾ EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

⁽⁴⁾ ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.

⁽⁵⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁽⁶⁾ ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.

⁽⁷⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

tamise otsus⁸⁾). Kõnealuse otsuse sisukokkuvõte avaldati 22. veebruaril 2005 Euroopa Liidu Teatajas. (8) Kõiki huvitatud isikuid kutsuti üles esitama oma märkused ühe kuu jooksul alates avaldamiskuupäevast.

- (7) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamist registreeris komisjon juhtumi SI 1/2003 numbri C 47/2004 all ja juhtumi N 402/2004 numbri C 44/2004 all.
- (8) 18. jaanuari 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 20. jaanuaril 2005, esitasid Sloveenia ametiasutused oma märkused kahtluste kohta, mille komisjon oma uurimismenetluse algatamise otsuses oli tõstatanud. 2005. aasta 4. aprillil ja 7. juulil saatis komisjon Sloveenia ametiasutustele lisaküsimused, millele vastati 17. mai ja 8. augusti 2005. aasta kirjades.
- (9) Kolmandatelt isikutelt komisjon märkusi ei saanud.
- (10) Uute õigusaktide kohaselt tehtavate muudatuste hõlpsamaks mõistmiseks sisaldas uurimismenetluse algatamise otsus nii vana maksuvähenduskava (juhtum SI 1/2003) kui ka uut kava (juhtum N 402/2004). Selguse ja järjepidevuse huvides hõlmab käesolev otsus samuti nii juhtumit C 44/2004 kui ka juhtumit C 47/2004.

A) KAVA C 47/2004 (ENDINE JUHTUM SI 1/2003)

1. KAVA KIRJELDUS

- (11) Kava põhineb 17. oktoobri 2002. aasta määrusel, mis käsitleb CO₂ heitmete tekitatava õhusaaste vastast maksu (edaspidi "määrus") ja mis jõustus Sloveenias 2002. aasta oktoobris. Uus, muudetud õigusakt (kava C 44/2004) jõustus 1. mail 2005 ja asendas kõnealuse määruse.
- (12) Seepärast hindab komisjon käesolevas otsuses määruse kokkusobivust ühisturuga, analüüsides ajavahemikku 1. maist 2004 (mil Sloveenia ühines ELiga) 1. maini 2005 (määruse kohaldamise lõppkuupäev).
- (13) Määruses on ette nähtud maks, mis määratakse igast rajatisest eralduvate CO₂ heitmete koguse põhjal. Määruses on käsitletud kolme maksuvähenduskategooriat, mis on esitatud komisjonile, et see kiidaks need heaks kui keskkonnasuunistele vastavad tegevusabi meetmed:
- (i) Ettevõtetele, kes toodavad elektrit elektri- ja küttejäämades, võiks määrata maksuvähenduse, kui nende energiasääst olemasolevate rajatiste puhul on vähemalt 5 % ja uute rajatiste puhul 10 %.

Menetluse algatamise otsuses leidis komisjon, et see abi on kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c.

- (ii) Teise maksuvähenduskategooriasse kuulusid rajatised, kes tegutsesid Sloveenias enne 1998. aastat, kelle CO₂ heitmete keskmine kogus aastatel 1986-1998 oli vähemalt 10 tonni aastas ja kes on küsinud keskkonnaministeeriumilt heitmeluba enne 2002. aastat. Järgmiste abisaajate jaoks nähti ette maksuvähenduse erimäärad:

- soojusisolatsiooni materjale tootvad rajatised,
- kõrgepingevõrku elektrienergiaga varustavad elektrijaamad,
- rajatised, kus transportitakse maagaasi gaasivõrkudesse,
- kaugküttega fossiilkütuste kasutamisel tekkivate CO₂ heitmete jaoks.

Komisjon leidis uurimismenetluse algatamise otsuses, et kõrgepingevõrku elektrienergiaga varustavatele elektrijaamadele võimaldatav maksuvähendus (teine taane) ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Komisjon algatas ametliku uurimismenetluse kõikide muude selle kategooria maksuvähenduste suhtes, võttes aluseks nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artikli 4 lõike 4 ja artikli 6.

- (iii) Kolmas maksuvähenduskategooria puudutas selliste jõujaamade suuri põletusseadmeid, mis tarnivad elektrienergiat kõrgepinge ülekandevõrku, kasutades kütusena kodumaist kivisütt.

Komisjon tuli uurimismenetluse algatamise otsuses järeldusele, et kõnealune meede ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

- (14) Seepärast keskenduti komisjoni uurimismenetluses punktidele ii vastavatele riigiabimeetmetele.

2. VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI

- (15) 14. detsembril 2004, kui komisjon uurimismenetluse algatamise otsuse tegi, oli määrus veel kohaldatav. Siiski kinnitasid Sloveenia ametiasutused 17. mai 2005. aasta kirjas, et alates kuupäevast, kui Sloveenia ametiasutused komisjoni otsusest teada said (22. detsember 2004), ei ole

⁽⁸⁾ ELT C 46, 22.2.2005, lk 3.

määruse alusel ühtki haldusotsust CO₂ heitmete maksuvähenduste kohta tehtud. 1. mail 2005 jõustus uus õigusakt ja asendas määruse.

- (16) Komisjoni taotlusel (4. aprilli 2005. aasta kiri) esitasid Sloveenia ametiasutused talle nimekirja kõikidest ettevõtetest, kes on saanud määruse kohaselt maksuvähendust pärast seda, kui Sloveenia ELiga ühines, samuti kuni määruse kohaldamise lõppemiseni võimaldatud maksuvähenduste summad (17. mai 2005. aasta kiri).
- (17) Selle teabe kohaselt oli ajavahemikus 1. maist 2004 kuni 1. maini 2005 üldine maksuvähendus 998 771 eurot ja seda anti kokku 153 ettevõttele. Ükski ettevõtte ei saanud rohkem kui 100 000 eurot. Ainult kaks ettevõtet said üle 27 000 euro, kuid kumbki neist ei saanud üle 100 000 euro.
- (18) Seepärast väidavad Sloveenia ametiasutused, et kuna määruse kohaldamisega pärast Sloveenia ühinemist Euroopa Liiduga on olnud väga lühike, on kõnealuse kava alusel antud abi väiksem kui vähese tähtsusega abi käsitleva komisjoni määruse⁽⁹⁾ artikliga 2 kindlaksmääratud 100 000 euro künnis.
- (19) 8. augusti 2005. aasta kirjas kirjeldasid Sloveenia ametiasutused üksikasjalikult süsteemi vähese tähtsusega abi järelevalveks Sloveenias. Selle teabe kohaselt on Sloveenia kehtestanud süsteemi vähese tähtsuse reegli kohaselt antava abi järelevalveks ja loonud rahandusministeeriumi riigiabi järelevalveosakonnas vähese tähtsusega abi keskregistri. Enne seda, kui mõni ametiasutus vähese tähtsusega abi annab, peab kõnealune osakond kontrollima, et komisjoni määruses ettenähtud vähese tähtsusega abi käsitlevad tingimused oleksid täidetud. Keskregister loodi enne seda, kui Sloveenia ühines ELiga.
- (20) Sloveenia ametiasutused kinnitasid 8. augusti 2005. aasta kirjas, et kõnealuse tsentraliseeritud süsteemi kasutamise tõttu ei saanud abisaajad ühegi kolmeaastase perioodi jooksul abi, mis oleks ületanud 100 000 eurot abisaaja kohta.

3. HINNANG

- (21) Sloveenia ametiasutused lõpetasid kõnealuse maksuvähenduskava kohaldamise viivitamata kuupäeval, kui nad komisjoni uurimismenetluse algatamise otsuse kätte said (22. detsember 2004). Oluliselt muudetud uut kava hakati kohaldama 1. mail 2005. Seepärast oli käesoleva otsusega hinnatav määrus Sloveenias kohaldatav ühe aasta jooksul alates ühinemisest, kuid tegelikult

kohaldati seda vähem kui 8 kuud (alates 1. maist 2004 kuni 22. detsembrini 2004).

- (22) Sellise lühikese kohaldamisaja tõttu on kõnealuse kava kohaselt antav abi väiksem kui künnis, milleks komisjoni vähese tähtsusega abi käsitleva määruse artikliga 2 on kehtestatud 100 000 eurot abisaaja kohta.
- (23) 17. mai ja 8. augusti 2005. aasta kirjades kohustusid Sloveenia ametiasutused samuti täitma kõiki komisjoni vähese tähtsusega abi käsitleva määruse muid tingimusi ja kirjeldasid järelevalvesüsteemi, mis tagab kõnealuste eeskirjade nõuetekohase kohaldamise.

4. JÄRELDUS

- (24) Seepärast jäeldab komisjon, et meede vastab komisjoni vähese tähtsusega abi käsitleva määruse kriteeriumidele. Kõnealuse määruse artikli 2 lõike 1 kohaselt ei loeta meedet EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses riigiabiks.

B) KAVA C 44/2004 (ENDINE N 402/2004): KAVA C47/2004 MUUTMINE

1. KAVA KIRJELDUS

- (25) 1. juunil 2004 registreeritud teabekirjas teavitasiid Sloveenia ametiasutused komisjoni Sloveenia õigusaktides tehtud olulistest muudatustest, mille tagajärjel muudeti ka alates 2002. aastast kehtinud CO₂ heitmete maksustamist käsitlevat määrust. Uued riiklikud õigusaktid on uus keskkonnakaitse akt⁽¹⁰⁾, aktsiisimaksu seaduse muutmise akt⁽¹¹⁾ ja CO₂ heitmete maksustamist käsitlev valitsuse dekreet (edaspidi "dekreet"), mis jõustus 1. mail 2005.
- (26) Dekreediga ei muudeta CO₂ heitmete maksustamise eelneva süsteemi loogikat: maksu aluseks on rajatistest eralduvate CO₂ heitmete kogus.
- (27) Määruses on käsitletud kolme maksuvähenduse meedet, mis esitati komisjonile keskkonnasuuniste kohaseks heakskiitmiseks. Kõigi kolme meetme kohaldamisega on 5 aastat: alates 1. jaanuarist 2005 kuni 31. detsembrini 2009.

- (i) Elektri- ja kütterajatistes elektrienergiat tootvatele ettevõtetele võib anda maksuvabastust, kui nad saavutavad teatava energiasäästu.

Menetluse algatamise otsuses leidis komisjon, et see meede on kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c. Kuigi otsuse tegemise ajal oli meede üksnes dekreei eelnõu, kinnitasid Sloveenia ametiasutused 17. mai 2005. aasta kirjas, et kõnealust meedet ei ole muudetud.

⁽⁹⁾ Komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus nr 69/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

⁽¹⁰⁾ Ur.IRS 41/2004.

⁽¹¹⁾ Ur.IRS 42/2004.

- (ii) Vähenduste teine kategooria puudutab kõrgepingevõrku elektrienergiaga varustavaid elektrijaamu ja dekreeidi artiklis 23 loetletuid suuri põletusrajatisi.

Elektrijaamade kohta tegi komisjon oma uurimismenetluse algatamise otsuses järelduse, et kõnealune meede ei ole riigiabi. Suurte põletusrajatistega seoses leidis komisjon, et nende maksuvähendus on kooskõlas EÜ asutamislepinguga.

- (iii) Vastavalt dekreeidi eelnõule, mille komisjon esitas enne uurimismenetluse algatamise otsust, võiks kõigi ettevõtjate suhtes, kes varustavad kõrgepingevõrku elektrienergiaga, kuid ei ole energiamahukad ega ole seotud vabatahtliku keskkonnakokkuleppe või kaubeldavate lubade süsteemiga, kohaldada 2005. aastal 43 % maksuvähendust, mida vähendatakse igal aastal 8 protsendi võrra. Samas olukorras olevate kaugkütterajatiste suhtes võiks 2005. aastal kohaldada 26 % maksuvähendust, mida vähendatakse igal aastal 8 protsendi võrra.

Komisjon tõstatas uurimismenetluse algatamise otsuses kahtlused, kas kõnealune meede on kokkusobiv ühisturuga, ja algatas ametliku uurimismenetluse vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artikli 4 lõikele 4 ja artiklile 6. See oli ainus uue dekreeidi eelnõu maksuvähenduskategooria, mille suhtes kohaldati komisjoni riigiabi uurimise menetlust.

- (28) Pärast komisjoni uurimismenetluse algatamise otsust muutsid Sloveenia ametiasutused dekreeidi eelnõu. Dekreeidi lõppversioon, mida hakati kohaldama alates 2005. aasta maist, asendab selle maksuvähenduskategooria järgmistele kategooriatele.
- (29) Dekreeidi artikli 18 kolmanda taande kohaselt võib ettevõtete puhul, kes osalevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemis kooskõlas heitkogustega kauplemist käsitleva direktiiviga ega ole energiamahukad, vähendada riiklikku CO₂ heitmete saastemaksu.
- (30) Artikli 18 4. taande kohaselt võib maksu vähendada ka ettevõtete puhul, kes sõlmivad vabatahtliku keskkonnakokkuleppe.
- (31) Maksuvabastus väheneb igal aastal 8 protsendi võrra:
- 2005: 43 %,
 - 2006: 35 %,
 - 2007: 27 %,
 - 2008: 19 % ja
 - 2009: 11 % maksuvähendusest.

Viimane maksuvähenduse aasta on 2009; alates 2010. aastast maksuvähendust ei kohaldata.

- (32) Kaugkütterajatiste maksu vähendatakse 2005. aastal 26 % ja see väheneb igal aastal 8 protsenti.

2. HINNANG

- (33) Sloveenia ametiasutused teatasid komisjonile abimeetmest enne selle rakendamist.
- (34) Meede, mille suhtes kohaldatakse komisjoni uurimismenetlust, põhineb peamiselt artikli 18 kolmandal ja neljandal taandel ja dekreeidi artiklidel 22-24. Kuigi dekreet jõustus komisjoni uurimismenetluse käigus, kinnitasid Sloveenia ametiasutused 17. mai 2005. aasta kirjas, et artikli 18 neljandat taanet ning artikleid 23 ja 24 hakatakse kohaldama alles pärast komisjoni lõplikku heakskiitu. Seepärast täidavad nad oma kõnealuste artiklitega seotud kohustust EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 3 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artikli 3 alusel.
- (35) Siiski võivad komisjoni uurimismenetluse alusel võetavad maksutagastusmeetmed põhineda ka dekreeidi artikli 18 kolmandal taandel ja artiklil 22. Sloveenia ametiasutused leiavad⁽¹²⁾, et need artiklid on pärast komisjoni uurimismenetluse algatamise otsust viidud kooskõlla EÜ asutamislepinguga, ja seepärast ei peatanud nad nende jõustumist enne komisjoni lõpliku heakskiidu saamist. Seega kehtivad kõnealused artiklid alates 1. maist 2005, millega rikutakse nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artiklit 3.

2.1 EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 vastava abi olemasolu

- (36) Komisjon leiab, et muudatused, mis Sloveenia ametiasutused on maksuvähendusmeetmes alates uurimismenetluse algatamise otsust teinud, ei muud mingil viisil kõnealuses otsuses antud hinnangut EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 vastava abi olemasolu kohta. Sellest tulenevalt leiab komisjon, et hinnatavad meetmed moodustavad EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 vastava abi.

2.2 Abi kooskõla EÜ asutamislepinguga

- (37) Komisjon tõdeb, et Sloveenia ametiasutused on koostanud oma kava keskkonnasuuniste ja energiamaksustamise direktiivi alusel.

Kooskõla keskkonnasuunistega

- (38) Komisjon hindab, kas meetmed on eelkõige kooskõlas keskkonnasuuniste artikli 51 lõikega 2 ja artikli 51 lõike 1 punkti b esimese taandega. Sloveenia CO₂ heitmete maksustamise süsteem kehtestati 2002. aasta oktoobris.

⁽¹²⁾ Vt Sloveenia ametiasutuste 17. mai 2005. aasta kiri.

Seepärast saab artikli 51 lõike 2 kohaselt kohaldada artikli 51 lõiget 1 ainult juhul, kui kaks järgmist tingimust on korraga täidetud:

- (a) maksul on märgatav positiivne mõju keskkonnanõukaitsele. Sloveenia maksustamissüsteemi loogika on maksustada kõrgema CO₂ heitmete määraga ettevõtteid rohkem kui vähemal määral heitmeid tekitavaid ettevõtteid. Selline maksustamissüsteem annab iseenesest ettevõtetele stiimuli käituda keskkonnanõukaitsele ja tekitada vähem CO₂ heitmeid. Seepärast loeb komisjon artikli 51 lõikes 2 sätestatud esimese kriteeriumi täidetuks;
- (b) abisaajatele ettenähtud erandi kohta tehti otsus ilmselt maksu kehtestamise ajal. Algse, 2002. aasta CO₂ heitmeid käsitleva aktiga ettenähtud abisaajate kategooriad on palju laiemad kui hindamisel oleva dekreediga ettenähtud kategooriad. Tehtud muudatused tulenevad Sloveenia ühinemisest ELiga ja sellele järgnenud kohaldatavas õiguses tehtud muudatustest. Komisjon leiab, et need muudatused ei ole erandite laadi ja loogikat muutnud. Need ainult vähendavad abisaajate ringi kooskõlas kohaldatava ELi õigusega.
- (39) Seepärast järeldab komisjon, et ka teine keskkonnasuuniste artikli 51 lõikes 2 kehtestatud tingimus on täidetud.
- (40) Sellest tulenevalt võib kooskõlas keskkonnasuuniste artikli 51 lõikega 2 kohaldada artikli 51 lõiget 1 hinnatavate meetmete suhtes.
- (41) Artikli 51 lõike 1 punkti b esimese taane kohaselt võib komisjon juhul, kui maksuvähendus puudutab ühenduse maksu, lubada maksimaalselt 10aastast vabastust, kui summa, mida abisaaja tegelikult pärast maksuvähendust maksab, on suurem kui ühenduse alammäär.
- (42) Energiamaksustamise direktiiviga nähakse alates 1. jaanuarist 2004 liikmesriikides ette energia ühtlustatud maksustamine. Komisjon leiab kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 4, et Sloveenia maksustamissüsteemiga, mis põhineb ettevõtete tekitatavate CO₂ heitmete kogusel, maksustatakse energiamaksustamise direktiivi artiklis 2 määratletud energiatooteid ja seepärast kuulub nimetatud süsteem kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse. Seega on Sloveenia maksustamissüsteem seotud ühenduse maksuga artikli 51 lõike 1 punkti b esimese taande tähenduses.
- (43) Maksuvähendust kohaldatakse ainult vähem kui 5aastase ajavahemiku suhtes, mis artikli 51 lõikes 1 ettenähtust lühem periood.
- (44) Seoses erinevate maksustamise tasanditega, mida Sloveenias kohaldatakse eri kütuste suhtes, sõltub rajatise makstava maksu määr selle kütuse laadist, mida ta oma tegevuses kasutab. Seepärast ei saa komisjon kontrollida ja *a priori* kindlaks teha, et energiamaksustamise direktiiviga kehtestatud maksustamise tasandeid iga rajatise puhul järgitakse. Sloveenia ametiasutused kordasid oma 17. mai 2005. aasta kirjas, et nende eesmärk on tagada mõlema abisaajate kategooria puhul, et maks, mida nad pärast maksuvähendust maksavad, on suurem kui energiamaksustamise direktiivis määratletud ühenduse alammäär. Maksuvähendust antakse maksude tagastamise kujul, mistõttu pädev ametiasutus saab enne tagasimakset iga rajatise puhul kontrollida, kas minimaalset ühtlustatud taset järgitakse.
- (45) Samuti võtab komisjon arvesse maksuvähenduste vähenemist iseloomu, mille tõttu vähendus igal aastal märkimisväärselt väheneb.
- (46) Sloveenia ametiasutuse eespool nimetatud kohustuse alusel leiab komisjon, et artikli 51 lõike 1 punkti b esimeses taandes sätestatud tingimus, mille kohaselt summa, mida abisaaja tegelikult pärast vähendust maksab, peab jääma suuremaks kui ühenduse alammäär, on täidetud.
- (47) Seetõttu on keskkonnasuuniste artikli 51 lõike 1 punkti b esimeses taandes sätestatud tingimused mõlema abisaajate kategooria puhul täidetud.

Kooskõla energiamaksustamise direktiiviga

- (48) Energiamaksustamise direktiivi artikli 17 lõikes 1 nõutakse, et isegi kui kõnealuses direktiivis ettenähtud maksustamise miinimumtasest järgitakse, võib liikmesriik kohaldada maksuvähendust ainult juhul, kui sellega soodustatakse energiamahukaid äriühinguid või kui abisaaja on sõlminud keskkonnakaitse eesmärgil erikokkuleppeid või rakendab kaubeldavate lubade süsteemi.
- (49) Dekreedi artikli 18 kolmandas taandes käsitletud abisaajad peavad vähenduse saamiseks osalema ELi heitkogustega kauplemise süsteemis kooskõlas heitkoguste kauplemist käsitleva direktiiviga.⁽¹³⁾
- (50) Dekreedi artikli 18 neljandas taandes käsitletud abisaajad peavad maksuvähenduse saamiseks sõlmima vabatahtliku keskkonnakokkuleppe. Keskkonnaeesmärk, mille abisaajad peavad keskkonnakokkulepete kohaselt saavutama, on vähendada 2008. aasta lõpuks CO₂ heitkoguseid 2,5 protsendi võrra, võrrelduna võrdlusperioodi (1999–2002) heitkogustega.

⁽¹³⁾ vt joonealune märkus 3.

(51) Eespool öeldut arvesse võttes leiab komisjon, et mõlemad maksuvähenduste kategooriad on kooskõlas energia-maksustamise direktiivi nõuetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Sloveenia valitsuse CO₂ heitmete maksustamist käsitlevas 2005. aasta 1. mail jõustunud dekreedis ettenähtud maksuvähendusmeetmed on kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c.

Artikkel 2

Käesolevas otsuses käsitletakse dekreedid alusel kuni 31. detsembrini 2009 antud maksuvähendusi.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Sloveenia Vabariigile.

Brüssel, 23. november 2005.

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

KOMISJONI OTSUS

21. detsember 2005

riigiabi C 26/05 (ex N 580/B/03) kohta, mis on ette nähtud kavaga, mille Sitsiilia on esitanud Itaalias kohaldatava tsitruskasvatuse sekkumissüsteemi raames

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 5354 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

2006/641/EÜ

EUROOPA ÜHENDUSE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles vastavalt nimetatud artiklile kutsunud huvitatud isikuid üles märkusi esitama ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

täiendavate vahendite eraldamises, kuid teatistes märgitud andmete põhjal oli osa nendest eraldistest nähtud ette kasutamiseks tsitruseliste tristeetsa viiruse (CTV) vastase võitluse meetmete rahastamiseks, mida ei ole abiprotokoll nr N 313/01 raames uuritud. Olles saanud kogu riigiabi nr N 313/01 raames lubatud meetmete rahastamise hindamiseks vajaliku teabe, kuid omades vaid osalist teavet tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse meetmete kohta, otsustasid komisjoni talitused selleks, et mitte blokeerida juba heakskiidetud rahastamismeetmeid, jaotada riigiabi kahte ossa: A osa eespool nimetatud täiendavaks finantseerimiseks ja B osa tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse meetmete jaoks.

I. MENETLUS

(1) 15. detsembri 2003. aasta kirjaga, registreeritud 16. detsembril 2003, teatas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3 komisjonile abist, mida kavandatakse anda Itaalia tsitruskasvatajatele. (2) 20. jaanuari 2004. aasta kirjaga palusid komisjoni talitused Itaalia ametiasutustelt selle abi kohta täiendavat teavet. (3) Kuna komisjoni talitused ei saanud 20. jaanuari 2004. aasta teabetaotlusele vastust, saatsid nad 30. aprilli 2004. aasta kirjaga Itaalia ametiasutustele meeldetuletuse. (4) 24. mai 2004. aasta kirjaga, registreeritud 25. mail 2004, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjoni talitustele kirja, milles Itaalia ametiasutused palusid 20. jaanuari 2004. aasta kirjas esitatud päringule vastamise tähtaja pikendust. (5) 3. juuni 2004. aasta kirjaga anti Itaalia ametiasutustele tähtaja pikendust. (6) 30. juuni 2004. aasta kirjaga, registreeritud 2. juulil 2004, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile täiendavat teavet, mida nõuti Itaalia ametiasutustelt 20. jaanuari 2004. aasta kirjas. (7) Eespool nimetatud abimeetmed seisnesid abi nr N 313/01 ⁽²⁾ raames heakskiidetud meetmete rahastamiseks	(8) Komisjon kiitis riigiabi A osa heaks. ⁽³⁾ (9) 12. augusti 2004. aasta kirjaga palusid komisjoni talitused Itaalia ametiasutustelt täiendavat teavet riigiabi B osa kohta. (10) 27. septembri 2004. aasta kirjaga, registreeritud 29. septembril 2004, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutustelt 12. augusti 2004. aasta kirjas palutud täiendava teabe. (11) Kuna Itaalia ametiasutuste antud teave oli ebapiisav, palusid komisjoni talitused 11. oktoobri 2004. aasta kirjaga uuesti rea täpsustusi. (12) 25. oktoobri 2004. aasta kirjaga, registreeritud 27. oktoobril 2004, ja 9. novembri 2004. aasta kirjaga, registreeritud 15. novembril 2004, edastas nimetatud Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutustelt 11. oktoobri 2004. aasta kirjas palutud täpsustused. (13) Kuna Itaalia ametiasutuste antud teave oli ikkagi ebapiisav, palusid komisjoni talitused 23. novembri 2004. aasta kirjaga uuesti rea täpsustusi.

⁽¹⁾ ELT C 256, 15.10.2005, lk 18.⁽²⁾ Vt kiri SG(2003) D/228423, 7.2.2003.⁽³⁾ Vt kiri SG(2004)-Grefe D/203509, 13.8.2004.

- (14) Vahepeal edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile 19. novembri 2004. aasta kirjaga, registreeritud 24 novembril 2004, ühe Itaalia ametiasutuste kirja, millele oli lisatud Campanias kohaldatud tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava.
- (15) 19. detsembri 2004. aasta kirjaga juhtisid komisjoni talitused Itaalia ametiasutuste tähelepanu asjaolule, et kuna riigiabi hõlmas teatavat arvu maakondi, hinnatakse kavandatavate meetmete kokkusobivust pärast seda, kui kõik maakonnad on asjakohased tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavade vastu võtnud.
- (16) 16. detsembri 2004. aasta kirjaga, registreeritud 20. detsembril 2004, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile kirja, milles Itaalia ametiasutused palusid, et kõiki kavasisid hinnataks kohe pärast edastamist.
- (17) 10. jaanuari 2005. aasta kirjaga, registreeritud 11. jaanuaril 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste kirja, millele oli lisatud Basilicata tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava.
- (18) Sellise toimimisviisi puhul pidasid komisjoni talitused kohaseks meenutada Itaalia ametiasutustele 19. jaanuari 2005. aasta kirjaga, et haldusliku lihtsustamise huvides võetakse otsus kõikide viirusevastase võitluse kavade kohta vastu korruga, paludes ühtlasi ametiasutustel teatada, millal saavad nende hinnangul kõik tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavade esitatud. Seda seisukohta kinnitati taas 25. jaanuari 2005. aasta koosolekul, kus Itaalia ametiasutused lõpuks kinnitasid, et nad teatavad komisjonile kohe, kui kõik viirusevastase võitluse kavade on saadetud.
- (19) 26. jaanuari 2005. aasta kirjaga, registreeritud 27. jaanuaril 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste kirja, millele oli lisatud Calabria tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava.
- (20) 14. veebruari 2005. aasta kirjaga, registreeritud 15. veebruaril 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile kirja, milles Itaalia ametiasutused palusid Calabria, Campania ja Basilicata tsitruseliste tristeetsa viiruse vastastes kavades ettenähtud meetmete üle otsustamist.
- (21) 28. veebruari 2005. aasta kirjaga, registreeritud 1. märtsil 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste kirja, millele oli lisatud Sitsiilia tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava.
- (22) 2005. aasta märtsis nõudsid Itaalia ametiasutused korduvalt, vaatamata 25. jaanuari 2005. aasta koosolekul kinnitatud kokkulepetele, et Calabria tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava üle otsustataks eraldi.
- (23) Komisjoni talitused otsustasid uuesti ja viimast korda jagada riigiabi nr N 580/03 selliselt, et luua C osa Calabria tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kava jaoks. Samal ajal saatsid samad talitused 5. aprilli 2005. aasta kirjaga uue täiendava teabetaotluse riigiabi B osa ülejäänud osade kohta ehk teisisõnu Campania, Basilicata ja Sitsiilia tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavades ettenähtud meetmete rahastamiseks.
- (24) 13. mai 2005. aasta kirjaga, registreeritud 18. mail 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutustelt 5. aprilli 2005. aasta kirjas palutud lisateabe, kuid piirdus vaid Campania ja Basilicata kavadega.
- (25) 10. juuni 2005. aasta kirjaga, registreeritud 17. juunil 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile lisateabe Sitsiilia kava kohta, mida oli nõutud eespool nimetatud 5. aprilli 2005. aasta kirjas.
- (26) 22. juuli 2005. aasta kirjaga⁽⁴⁾ teatas komisjon Itaaliale oma otsuse mitte esitada vastuväiteid Campania ja Basilicata tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavade suhtes ning Sitsiilia tristeetsa viiruse vastase võitluse kavade suhtes ettenähtud ennetus- ja tehnilise abi meetmete suhtes, ning otsuse algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse Sitsiilia tristeetsa viiruse vastase võitluse kavade ettenähtud uurimistegevuse rahastamise suhtes.
- (27) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati Euroopa Liidu Teatajas⁽⁵⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi kõnealuse abi kohta.
- (28) Komisjon ei saanud märkusi huvitatud isikutelt.

⁽⁴⁾ Vt kiri SG(2005) – Greffe D/203803, 22.7.2005.

⁽⁵⁾ Vt märkus 1.

II. KIRJELDUS

- (29) Sitsiilia esitatud tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas on ette nähtud haiguse puhkemisega seonduvate bioloogiliste ja agronoomsete tegurite alane uurimistegevus.
- (30) Selliste meetmete tervikuna rahastamise eelarve ulatub 4 200 000 euron. See tuleneb 29. detsembri 2003. aasta dekreediga nr 25486 ja 14. juuli 2004. aasta dekreediga nr 1090 sätestatud riiklike vahendite ülekandmisest. Meetmete kestus sõltub analüüsidesid ja uuringute tulemuste avaldamisest.

III. ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKES 2 SÄTESTATUD MENETLUSE ALGATAMINE

- (31) Komisjon algatas ettenähtud menetluse Sitsiilia esitatud tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ettenähtud uurimistegevuse rahastamise suhtes, kuna see tekitab teatavaid kahtlusi seoses uurimis- ja arendussektoris antava riigiabi kehtivatest nõuetest kinnipidamisega.
- (32) Nende nõuete kohaselt on põllumajandussektoris uurimistegevuse terviklik rahastamine võimalik üksnes siis, kui on täidetud neli tingimust, mis on esitatud komisjoni 1998. aasta teatises, millega muudetakse uurimis- ja arendustegevusele antava riigiabi suhtes kehtivat ühenduse korda ("1998. aasta kord")⁽⁶⁾.
- (33) Neli tingimust on järgmised:

- a) abi peab hõlmama asjaomase sektori (või allsektori) üldist huvi ning ei tohi tekitada konkurentsimoonusi teistes sektorites (või allsektorites);
- b) teavet tuleb anda vähemalt üleriigilise levikuga asjakohastes väljaannetes ja mitte piirduda üksnes erialaorganisatsioonide liikmetega; eesmärk on tagada, et kõik asjast tõenäoliselt huvitatud ettevõtjad saaksid kiiresti teada, et uurimistegevust on alustatud või see on läbi viidud, ja et tulemused oleksid nõudmisel kõikidele huvitatud isikutele kättesaadavad. Selline teave tuleb avaldada üheaegselt koos muu erialaorganisatsioonide liikmetele antava teabega;
- c) töö tulemused tuleb teha kasutamiseks kättesaadavaks kõikidele asjaomastele pooltele, sealhulgas abisaajatele, maksumuse ja aja poolset võrdsetel tingimustel;
- d) abi peab vastama Uruguay voozu⁽⁷⁾ mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste käigus sõlmitud

põllumajanduskokkuleppe II lisas sätestatud tingimustele – "Sisetoetused: vähendamiskohustusest vabastamise alus" – (nende viimaste tingimuste puhul on oluline, et uurimistegevuse rahastamise tagajärjel ei toetataks tootjate hindu ning et see ei sisaldaks otseseid väljamakseid tootjatele või töötajatele).

- (34) Tema käsutuses oleva teabe põhjal ei olnud komisjon võimeline kindlaks tegema, kas need neli tingimust olid igal juhul täidetud, kuna Itaalia ametiasutused ei olnud võtnud mingeid kohustusi ei uurimistulemustele võrdse juurdepääsu tingimuste suhtes ega Uruguay voozu mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste käigus sõlmitud põllumajanduskokkuleppe II lisas sätestatud tingimuste suhtes (teiste nõuete järgmist oli tõendatud).

- (35) Sellistel asjaoludel pidi komisjon uurima tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ettenähtud uurimistegevuse rahastamist ühenduse uurimis- ja arendustegevusele antava riigiabi suhtes kehtiva ühenduse korra sätete alusel⁽⁸⁾. Järelikult ei olnud komisjon tema käsutuses oleva teabe põhjal ka võimeline kindlaks tegema, kas kavandatav toetus on kooskõlas nimetatud korra sätetega. Seega jäi komisjonil üle vaid kahelda kavandatava uurimistegevuse rahastamiseks ettenähtud abi lubatavuses.

IV. ITAALIA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED

- (36) 16. septembri 2005. aasta kirjaga, registreeritud 20. septembril 2005, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste märkused asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamise kohta seoses Sitsiilia esitatud tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ettenähtud uurimistegevuse rahastamisega.
- (37) Itaalia ametiasutused täpsustasid oma märkustes, et läbi viidava uurimistegevuse tulemused tehakse kõikidele huvitatud pooltele kättesaadavaks nii maksumuse poolest kui ka ajaliselt võrdsetel tingimustel. Nad märkisid ka, et täidetakse Uruguay voozu mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste käigus sõlmitud põllumajanduskokkuleppe II lisas sätestatud nõudmised, kuna ei tehta otseseid abi väljamakseid tootjatele ega töötajatele, ning kuna meetmete tagajärjel ei toetata hindu; oma põhiuuringute laadse olemuse tõttu nimelt ei avalda kava otseselt toimet põllumajandustoodete või põllumajandustööstustoodete tootmisele.

⁽⁶⁾ EÜT C 48, 13.2.1998, lk 2.

⁽⁷⁾ EÜT L 336, 23.12.1994, lk 3.

⁽⁸⁾ EÜT C 45, 17.2.1996, lk 5.

V. HINDAMINE

- (38) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Vaatlusalune toetus vastab sellisele määratlusele, kuna see hõlmab teatavaid ettevõtteid (tsitruselisi tootvaid ettevõtteid) ja võib mõjutada kaubandust, arvestades Itaalia olulist osa põllumajandustootmises (näiteks oli Itaalia 2003. aastal liidu suurim aedviljatootja).
- (39) Siiski võib asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel erandkorras pidada mõningaid meetmeid ühisturuga kokkusobivaiks.
- (40) Antud juhul, arvestades kõnealuse toetuskava olemust, on ainus kohaldatav erand asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c ette nähtud erand, mille alusel võib ühisturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- (41) Selleks et nimetatud erand oleks kohaldatav, peab kõnealune meede (uurimistegevuse terviklik rahastamine) täitma 1998. aasta korras esitatud nelja tingimust.
- (42) Pärast asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamist Itaalia ametiasutuste esitatud märkustes esitatud täpsustuste kohaselt näib, et eespool nimetatud teatise kaks tingimust, mille täitmist tuli veel arutada, täidetakse.
- (43) Komisjon võis seega täheldada, et Sitsiilia tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ettenähtud

uurimistegevuse rahastamine toimub kooskõlas eespool nimetatud teatise asjaomaste sätetega.

VI. JÄRELDUS

- (44) Kuna Itaalia ametiasutused tõendasid, et Sitsiilia tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ette nähtud uurimistegevuse rahastamine toimub kooskõlas 1998. aasta korra teatise asjaomaste sätetega, võib kõnealuse toetuse suhtes kohaldada artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit, kui võrd see kujutab endast abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Sitsiilia tsitruseliste tristeetsa viiruse vastase võitluse kavas ettenähtud uurimistegevuse rahastamine on ühisturuga kokkusobiv.

Seega on lubatud abi rakendada.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 21. detsember 2005.

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL

KOMISJONI OTSUS

8. märts 2006

seoses toetuskavaga, mille raames Itaalia Veneto maakond kavatab anda abi põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise tingimuste parandamiseks

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 639 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/642/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles vastavalt nimetatud artiklile kutsunud huvitatud pooli üles märkusi esitama ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) 23. veebruari 2000. aasta kirjaga, registreeritud 28. veebruaril 2000, teavitas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidus vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3 komisjoni Veneto maakonna seaduse nr 5/2000 ⁽²⁾ (millega kehtestatakse toetused põllumajandussaaduste töötlemiseks ja turustamiseks) (edaspidi "maakonnaseadus 5/2000") artikli 35 sätetest.
- (2) Vastavalt 12. mai 2000. aasta kirjaga, registreeritud 18. mail 2000, 1. augusti 2000. aasta kirjaga, registreeritud 7. augustil 2000, 15. novembri 2000. aasta kirjaga, registreeritud 16. novembril 2000, ning 24. jaanuari 2001. aasta kirjaga, registreeritud 30. jaanuaril 2001, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidus komisjonile täiendava teabe, mida nõuti Itaalia ametiasutustelt 2000. aasta 18. aprillil, 5. juulil ja 21. septembri kirjadega ning ka 2000. aasta 13. detsembril toimunud kahepoolisel kohtumisel.
- (3) 2. aprilli 2001. aasta kirjaga teatas komisjon Itaaliale oma otsusest algatada selle abi suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus.
- (4) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. ⁽³⁾ Komisjon kutsus huvitatud pooli üles esitama märkusi kõnealuse meetme kohta.

⁽¹⁾ EÜT C 140, 12.5.2001, lk 2.⁽²⁾ Veneto maakonna 28. jaanuari 2000. aasta seadus nr 5. Rahastamise ning maakonna aastaelarve ja mitmeaastase eelarve koostamise seaduste muutmise üldsätted (2000. aasta finantsseadus).⁽³⁾ Vt märkus 1.

- (5) Itaalia ametiasutused esitasid kõnealuste meetmete kohta märkused 12. juuni 2001. aasta ja 22. juuni 2001. aasta kirjadega. Komisjon ei saanud märkusi kolmandatelt isikutelt.

II. KIRJELDUS

- (6) Maakonnaseaduse nr 5/2000 artikliga 35 on kehtestatud riigiabi andmine põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamiseks neile agrotööstuslikele projektidele, mille kohta on esitatud toetustaotlus vastavalt nõukogu 20. mai 1997. aasta määrusele (EÜ) nr 951/97 põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamise kohta ⁽⁴⁾ programmitöö perioodil 1994–1999, ⁽⁵⁾ kusjuures mõned nendest ettevõtetest on alustanud konkreetseid töid, kuid neile ei ole võimaldatud riigiabi rahaliste vahendite puudumise tõttu.
- (7) Maakonna täitevorgani (Giunta regionale) 14. septembri 1993. aasta otsuse nr 4202 kohaselt võisid asjaomased ettevõtted eespool osutatud ajavahemikul esitada selliste projektide kohta toetustaotlusi pädevatele piirkondlikele ametiasutustele (täitevorgani põllumajandus- ja EMP suhete osakond) iga aasta 30. aprillist 30. septembrini, et nende projektid võetaks vastu kaasrahastamise programmi. Projektide valimise menetluse lõpus koostasid pädevad ametiasutused vastuvõetud projektide nimekirja ja teatasid sellest võimalikele toetuse saajatele maakonna ametliku teataja kaudu, milles avaldati maakonna täitevorgani otsus vastuvõetud projektide nimekirja kinnitamise kohta. Ettevõtted, kelle investeerimisprojekte vastu ei võetud, said seevastu kirja keeldumise põhjustega.
- (8) Itaalia ametiasutuste arvates oli eespool nimetatud vastuvõetud projektide nimekirja kinnitamise otsuse avaldamine maakonna teatajas (õigusaktide avaldamise seaduse kohaselt ⁽⁶⁾) samaväärne riikliku haldusorgani teatega asjaomastele isikutele esitatud projektide kohta toetustaotluse vastuvõtmise kohta, mis tekitas nende ametiasutuste sõnul vastuvõetud projektide nimekirja kantud ettevõtetes õigus-päraseid ootusi abi andmise suhtes.

⁽⁴⁾ EÜT L 142, 2.6.1997, lk 22.⁽⁵⁾ Veneto tegevuskava kinnitamise kohta on tehtud komisjoni 2. oktoobri 1996. aasta otsus.⁽⁶⁾ 7. augusti 1990. aasta seadus nr 241, Itaalia ametlik teataja 18.8.1990 üldseerias nr 192, pealkirjaga "Haldusmenetluse ja haldusdokumentidele juurdepääsu õiguste uued normid".

- (9) Itaalia ametiasutuste sõnul võis investeringuid teha pärast projektikulude abikõlblikkuse teatavaks tegemist ja seega pärast toetustaotluse esitamist. ⁽⁷⁾
- (10) Veneto maakonna tegevuskavas (Veneto MTK) märgitud vahendite ammendamiseks oli ette nähtud vastuvõetud projektide nimekirjade koostamine igal poolaastal. Maakonna täitevorgani 23. novembri 1999. aasta otsusega nr 4102 ⁽⁸⁾ avaldati kuni 14. juulini 1999 esitatud ja vastuvõetud toetustaotluste lõplik nimekiri. Olemasolevad vahendid ammendati enne, kui oli võimalik rahastada kõiki nimekirja kantud projekte. Rida projekte ei saadud rahastada, kuigi avaldatud teatistes olid need toetuse saamiseks vastu võetud.
- (11) Sellises olukorras võeti kasutusele mitmed rahastamisallikad (näiteks eriotstarbelised kasutamata vahendid, põllumajandusfondid ja maakonna 31. oktoobri 1980. aasta seaduse nr 88 ⁽⁹⁾ artiklis 29 sätestatud fondid), nii et viimases nimekirjas toetuse saamiseks heakskiidetud 150 projektist jäi veel rahastada 36 projekti.
- (12) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklis 35 nähakse täpselt ette nende 36 projekti rahastamise, mis ei saanud riigiabi programmitöö perioodil 1994–1999, kuid mis olid siiski valitud projektide nimistus ja millest mõnede puhul oli töid juba alustatud.
- (13) Toetuste rahastamiseks ettenähtud eelarve ulatub 5 miljardi Itaalia liirini (2 582 284 eurot), kuid Itaalia ametiasutused kinnitasid, et kui tulevikus tehakse kättesaadavaks täiendavad rahalised vahendid, antakse nendele projektidele muud toetust. Toetuskava jätkatakse saadaval olevate eelarvevahendite ammendamiseni (esialgselt märgitud või hiljem suurendatud).
- (14) Kavandatavad toetused ei ole kumuleeritavad teiste samaotstarbeliste toetustega.
- (15) Regionaalabi on oma olemuselt erakorraline ja ajaliselt piiratud; see hõlmab algatusi, mis nende heakskiitmise ajal vastuvõetud projektide nimekirjas avaldamise teel täitsid valdkondlikke piiranguid ja komisjoni heaks kiidetud Veneto maakonna tegevuskava ettekirjutusi ning komisjoni 22. märtsi 1994. aasta otsuse 94/173/EÜ ⁽¹⁰⁾ (millega kehtestatakse põllu- ja metsasaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamiseks tehtavate investeeringute valiku kriteeriumid, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 90/342/EMÜ) sätteid, ning mis vastasid määrusele nr 951/97, mille alusel piirkondlikud ametiasutused kiitsid heaks toetustaotlused.
- (16) Itaalia ametiasutused täpsustasid lisaks, et kuigi tegemist on programmitöö perioodiga 1994–1999, tuleb antud juhul projektide kooskõla ühisturuga hinnata vastavalt ühenduse suunistele põllumajandussektoris *antava riigiabi kohta* ⁽¹¹⁾ (edaspidi "suunised"), arvestades et kõnealusest riigiabi kavast teatati pärast nende suuniste jõustumist. Ametiasutused täitsid nimelt nende suuniste punktis 4.2 sätestatud tingimusi, piiranguid ja nõudeid, mille kohaselt
- a) abi määr ei tohi ületada 40 % abikõlblike investeeringute mahust;
- b) välistatud on abi andmine rahalistes raskustes ettevõtetele;
- c) toetuse saamiseks peavad ettevõtted täitma minimaalseid keskkonna- ja hügieeninõudeid ning loomade heaolu nõudeid, kusjuures võidakse anda abi, mis võimaldab ettevõttel täita uusi keskkonna- ja hügieenialaseid miinimumnõudeid või loomade heaolu nõudeid;
- d) maakond on kontrollinud ettevõttes töödeldavate toodete tavapärase turustusvõimaluste olemasolu, sõlminud ja kontrollinud nende toodete turustamise lepingud.
- (17) Punkti 16 alapunktides b, c ja d loetletud andmete kohta teatasid Itaalia ametiasutused, et need viiakse vastavusse Veneto maakonna maapiirkonna arengukavaga aastateks 2000–2006 (Veneto MAK) ⁽¹²⁾. Abi makstakse kapitalitoetuse kujul, mitte üle 40 % ulatuses nõuetekohaselt kontrollitud abikõlblikest kuludest ja vastavalt suuniste punktis 4.2 sätestatud tingimustele, piirangutele ja nõuetele. Artikli kohaldamisega kaasnevad kulud jäävad täielikult maakonna kanda ning on keelatud abi kumuleerimine kehtivate toetusvahendite või -kavadega.
- (18) Toetust ei anta projektidele, mis rikuvad turgude ühises korralduses kehtestatud keelde või piiranguid, või projektidele seoses piima- või piima- ja juustutoodete imitatsioonitoodete või asendustoodete valmistamise ja turustamisega.

⁽⁷⁾ Maakonna 8. jaanuari 1991. aasta seaduse nr 1 artikli 11 (komisjonile teatatud riigiabina nr N100/91, heaks kiidetud komisjoni otsusega SG (91) D/7024) kohaselt tuleb projektide, mille jaoks taotletakse riigitoetust mis tahes alusel, elluviimist alustada pärast toetustaotluse esitamist.

⁽⁸⁾ Veneto maakonna teataja nr 112, 28.12.1999.

⁽⁹⁾ See seadus kehtestab riigiabi põllumajandussaaduste väärtustamise ja kaitse ning zootehnika struktuuride arendamisele (abi kiideti heaks komisjoni 17. oktoobri 1980. aasta teatisega nr 16065).

⁽¹⁰⁾ EÜT L 79, 23.3.1994 lk 29.

⁽¹¹⁾ EÜT C 28, 1.2.2000.

⁽¹²⁾ Heaks kiidetud komisjoni 29. septembri 2000. aasta otsusega nr K(2000) 2904.

III. KOMISJONI TÕSTATATUD VÄITED MENETLUSE ALGATAMISE AJAL

- (19) Komisjon algatas asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetluse, sest tal tekkis kahtlus seoses maakonna-seaduse 5/2000 artiklis 35 kehtestatud uue toetuskava kokkusobivusega ühisturuga.
- (20) Kahtlused põhinesid asjaolul, et abi võidi anda ka ettevõtetele, kes olid juba teinud selle projekti raames ettenähtud investeeringuid, mille kohta nad olid esitanud toetustaotluse programmitöö perioodiks 1994–1999, ehk teisisõnu kaasrahastatava toetuskava raames.
- (21) Komisjon ei saanud seega menetluse algatamise ajal välistada, et tegemist võis olla abi andmisega tagasiulatavalt tegevuseks, mida abisaaja oli juba alustanud, milles puudus seega vajalik innustav element ning mida tuleks seega pidada finantsabiiks, mille ainus eesmärk on abisaaja rahalisest koormusest vabastamine.
- (22) Vastavalt suuniste punktidele 3.5 ja 3.6 peavad abimeetmed selleks, et neid võiks pidada ühisturuga kokkusobivaiks, sisaldama innustavat elementi või nõudma abisaajapoolset panust. ⁽¹³⁾
- (23) Teatatud toetuskava näis seega kuuluvat suuniste punktide 3.5 ja 3.6 kohaldamisalasse. Komisjon nimelt ei pidanud menetluse algatamise ajal tema käsutuses oleva teabe põhjal Itaalia ametiasutustelt saadud andmeid piisavaks tõendiks õigusliku seose olemasolu kohta ei toetuskava raames programmitöö perioodil 1994–1999 eraldatavate vahendite ega teatatud abikava raames (potentsiaalsete) abi saajatega, mis oleks võimaldanud kindlaks teha viimaste õiguspäraseid ootusi (ja põhjendada nende olemasolu) ja seega moodustada tööde alustamiseks piisava innustava elemendi.
- (24) Komisjon leidis, et nimekirja kantud ettevõtetes ei saanud tekitada õiguspäraseid ootusi programmitöö perioodiks 1994–1999 ettenähtud toetuste saamiseks ei "õigusaktide avalikustamise seadus", ⁽¹⁴⁾ ei piirkondlike ametiasutuste poolt saadetud kirjad, milles kinnitati asjaomastele isikutele toetustaotluse kättesaamist, ⁽¹⁵⁾ ega lõpuks mitte ka olemasolev praktika, mille kohaselt piirkondlikud ametiasutused olid alati eraldanud oodatud rahalisi vahendeid projektidele, mis pärast hindamist ja otsustamist piirkondlikus täitevorganis (Giunta regionale) olid kantud riigiabi saamiseks kõlblike projektide nimekirja.
- (25) Komisjon on seisukohal, et piirkondlikel ametiasutustel puudub õiguslik seos aastatel 1994–1999 abikõlblikeks peetud ja maakonna teatajas avaldatud nimekirja kantud toetustaotlustega, mistõttu on alusetu ka asjaomaste ettevõtete õiguspäraseid ootused. Sellise innustava elemendi puudumist kinnitavad järgmised asjaolud: kui pädevad ametiasutused ei maksnud abikõlblikele ettevõtetele tegelikult rahalisi vahendeid, ei võtnud viimased midagi ette oma õiguste kaitseks, mida maakond peab lisaks omistatud õigusteks, tuginedes nimelt siseriiklikule haldusõigusele. Komisjon leiab, et kuna ei esitatud kaebusi piirkondlike ametiasutuste vastu seoses õiguslikult siduva kohustuse täitmata jätmisega, ei olnud abisaajatel tõenäoliselt õigust toetuse maksmist nõuda.
- (26) Komisjon oli väljendanud kahtlusi seoses sellega, kas enne projektide vastuvõtmise kinnitamist tehtud kulude katteks antud abi võidi veel pidada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud majandustegevuse arendamisele suunatud abiiks. Komisjoni väljakujunenud praktika kohaselt, mida kinnitab Euroopa Kohus, ⁽¹⁶⁾ võib abi pidada majandustegevuse või majanduspiirkondade arengu soodustamiseks antavaks abiiks ainult siis, kui komisjon saab kindlaks teha, et ilma selle abita ei saa abisaajad ettevõteted ainuüksi turuseadustest lähtuvalt toimida nii, et nad aitaksid kaasa ettenähtud eesmärkide saavutamisele. Antud juhul tegid ettevõtted ilmselgelt investeeringuid ilma abita.
- (27) Veel üks punkt, mis äratas komisjoni meelest kahtlusi seoses innustava elemendi olemasoluga, hõlmab vastuvõetud projektide nimekirja koostamist. Maakonna täitevorgani 1993. aasta otsuses nr 4202 on sätestatud, et taotlused tuleb esitada maakonna täitevorganile iga aasta 31. jaanuarist kuni 30. septembrini; seejärel koostatakse esitatud taotluste nimekirja kohustusega teatada kõikidele

⁽¹³⁾ Vt eelkõige järgmisi kohtuasju: C1/98 (ex N750/B/95) toetuskava kohta, mille raames Itaalia kavatses anda riigiabi EÜ asutamislepingu I lisas nimetatud toodete tootmiseks, töötlemiseks ja turustamiseks (Sitsiilia maakonna 27. septembri 1995. aasta seadus nr 68); C 36/98 toetuskava kohta, mille raames Itaalia kavatses anda riigiabi eesmärgi 1 piirkondades tegutsevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele; C70/98 Itaalia teatatud toetuskava kohta (Marche maakond) seoses 1994–99 aastate ühtse programm dokumendi muudatustega ühenduse struktuurifondide toetuste jaoks eesmärgi 5b piirkondadele.

⁽¹⁴⁾ Vt märkus 6.

⁽¹⁵⁾ Itaalia ametiasutused piirdusid sellega, et esitasid Veneto haldus-asutuse (1. aprilli 1999. aasta) kirja koopia, milles teatati võimalikule abisaajale tema taotluse kättesaamisest konkreetses asutuses (mis vastutab põllumajandus- ja tööstussektori struktuuritoetuste eest) tehnilis-halduslike päringute jaoks, selline teatis on kohustuslik avaliku halduse dokumentide avalikustamise seaduse alusel (vt märkus 6).

⁽¹⁶⁾ Vt eelkõige Euroopa Ühenduste Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsust kohtuasjas C-730/79: Philip Morris v. komisjon (EKL 1980, lk 2671).

asjaomastele isikutele ettenähtud nõuetele mittevastavate taotluse rahuldamata jätmisest. Kui osutatud mehhanismi tuleks tõlgendada selles tähenduses, võiks järeldada, et iga kuu kuu tagant koostatav nimekirja võimaldas piirkondlikel ametiasutustel täpselt ja perioodiliselt teha arvestusi veel kasutuses olevate vahendite kohta, mis pidi omakorda võimaldama vältida uute nimekirjade avaldamist ja mitte vastu võtta uusi taotlusi, mida oli võimatu rahuldada, arvestades vahendite ebapiisavust.

- (28) Täiendavad aspektid, mis äratasid komisjonis kahtlust seoses innustava mõju olemasoluga, on vaatlusaluse seaduse artiklis 35 sätestatud kogueelarve, toetuste ülemäär ja täpne summa. Arvestades, et maakonnale eraldatud kogueelarve suurus oli 5 miljardit Itaalia liiri (2,5 miljonit eurot) oleks sellest piisanud võimalike abisaajate juba tehtud kulutuste (umbes 70 miljardit Itaalia liiri = 35 miljonit eurot) rahastamiseks vaid piiratud määral. Komisjonile ei ole arusaadav, miks olid Itaalia ametiasutused märkinud, et "antav kapitalitoetus ei ületa kindlaksmääratud abikõlblikke kulusid" kui komisjoni käsutuses olevate andmete alusel on teada, et abi määr paistab olevat alla 10 %.⁽¹⁷⁾ Asjaolu, et nii vähene abimäär tundus Itaalia ametiasutuste jaoks ebapiisav innustava mõju tagamiseks, samas kui maakonna 1994–1999 tegevuskavas peeti vajalikuks sama liiki projektide jaoks oluliselt suuremat abimäära,⁽¹⁸⁾ näitab veelkord innustava mõju puudumist projektides, mida kavatsetakse toetada.
- (29) Lisaks esitati hiljem edastatud lisateabes (registreeritud 30. jaanuaril 2001) andmed, mis ei vasta varem esitatud andmetele:
- esiteks oli üldises nimekirjas 134 abikõlblikuks peetud projekti ja mitte 150; rahastada jäi veel 36 sellist projekti;
 - lisaks on selles vastuolud abisaajate tegelikult tehtud investeeringute täpse summa osas: viimaste arvude kohaselt oli selleks 120 081 miljonit Itaalia liiri ja mitte 70 000 miljonit, nagu varem teatati.
- (30) Veel üks selgitamist vajav aspekt oli abi andmise sagedus: Itaalia ametiasutused olid esialgselt teatanud, et abi oli erakorraline ja ajaliselt piiratud (vt punkt 15). Sellega on vastuolus samade ametiasutuste teised teatised⁽¹⁹⁾ võimaluse kohta anda samadele projektidele toetust tulevikus. Esialgses teatises öeldakse nimelt, et "kui pärast asutustele täiendava teabe laekumist osutuvad vajalikuks täiendavad vahendid, piirduvad need rangelt vahenditega, mis on vajalikud eelnevast programmitöö perioodist 1994–1999 jäänud taotluste rahuldamiseks". Selleks nimetasid need

piirkondlikud ametiasutused juhtumid, mis ei kuulunud komisjoni teatiste nr 54/94/D24823 (22. veebruar 1994) nimetatud 20 % reegli kohaldamisalasse. Sellise hilisemate rahastamisvahendite võimaluse kohta koos võimalike makseviisidega ei ole piirkondlikud ametiasutused lisateavet saatnud ning need näivad olevat vastuolus teabega teatatud ühekordse väljamakse meetme kohta.

- (31) Lõpuks kinnitasid Itaalia ametiasutused, et projekte, mille kohta toetustaotlused esitati ja rahuldati programmitöö perioodil 1994–1999, aga mille töid ei ole veel alustatud, rahastatakse Veneto maakonna uuest maaelu arengukavast aastateks 2000–2006, hinnates eelnevalt nende kokkuvõtvust ühenduse uue korruga põllumajandussektoris. Seda kinnitust on siiski raske ühitada üldise lõpliku nimekirja andmetega (mis käsitlevad toetuse saamiseks vastu võetud taotlusi), mis edastati viimaste täiendustega (registreeritud 30. jaanuaril 2001). Vastuvõetud 134 komplekssest projektist 20 rahastati põllumajandusrahastu fondidest, 10 rahastati eriotstarbelistest kasutamata vahenditest, 54 maakonnaseaduse nr 88/80 alusel, 4 dekreetseaduse nr 173/98 alusel, ning 10 tühistati. Nende andmete alusel jääb veel rahastada ainult 36 projekti: isegi kui võidi ette näha rahastamine uue maaelu arengukava 2000–2006 alusel, ei ole siiski selge, millistele "eelnevast programmitöö perioodist jäänud taotlustele" Itaalia ametiasutused viitavad.
- (32) Komisjon jättis endale õiguse uurida põllumajandusrahastu ja eriotstarbelistest kasutamata vahenditest pärineva abi kasutamise küsimust: nende rahastamisvahendite kasutuselevõtmine võib endast kujutada abi lubamise otsuste kuritarvitamist või see võib koguni olla komisjonile teatamata.

IV. ITAALIA JA KOLMANDATE HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (33) Pärast asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohaselt menetluse algatamise otsust edastas Itaalia 22. juuni 2001. aasta kirjaga komisjoni talitustele oma märkused kõnealuse abi kohta. Komisjon ei saanud märkusi kolmandatelt isikutelt.
- (34) Oma vastuses kordasid Itaalia ametiasutused esiteks veel kord üle abi eraldamiseks programmitöö perioodil teostatud 1994–1999 haldusmenetluse, eesmärgiga näidata, et see menetlus ise tekitas õigusliku seose võimalike abisaajatega, mis võis määrata viimaste õiguspäraseid ootused (ja põhjendada nende olemasolu) ning seega olla piisav innustus tööde alustamiseks enne abi saamist. Menetluse algatamise eelneval etapil antud kirjelduse kohta täpsustasid Itaalia ametiasutused, et kord põllumajandus- ja toiduainetööstussektori toetuste saamiseks vastuvõetud

⁽¹⁷⁾ Maakonna käsutuses olev summa 5 miljardit Itaalia liiri moodustab alla 10 % abisaajate tehtud investeeringute kogumahust (70 miljardit liiri).

⁽¹⁸⁾ Määrusega 951/97 lubati kuni 55 % abimäära väljaspool eesmärgi 1 piirkonda tehtud investeeringute puhul.

⁽¹⁹⁾ Vt menetluse algatamise kirja punkt 9.

projektide ühtsesse nimekirja kantud ettevõtted jäid ootama maakonna rahastamisvõimalusi. Sedamööda, kuidas vajalikud vahendid (maakonna eelarvest maakonnaseaduse nr 88/1980 artikli 29 või Veneto maakonna tegevuskava alusel – nõukogu 29. märtsi 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 866/90 põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamise kohta⁽²⁰⁾) ja määruse 951/97 alusel, või riigieelarvest – eriotstarbelised kasutamata vahendid ja põllumajandusrahastu fondid) kättesaadavaks said, valis maakond ühtselt nimekirjast *ad hoc* haldustoimingu raames toetust saavad ettevõtted, rakendades prioriteetsuse ja eelisõiguse kriteeriume, ning sealhulgas eelkõige ettevõtteid, kelle taotlused aitasid kaasa kättesaadavate vahendite täiel määral ärakasutamisele.

- (35) Maakonnal oli sel viisil vahendite kasutusse saamise hetkel kohe ja aktiivselt käivitamisvalmis projektide varu. Piirkondlikud ametiasutused väidavad, et abikõlblike projektide nimekirja valmisolek, isegi kui vahendid ei ole vahetult kättesaadavad, mille alusel toimub konkreetne rahastamine hiljem, ei ole vastuolus ühenduse korraga.
- (36) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklit 35 kohaldatakse pädevate ametiasutuste sõnul 36 ülejäänud projektile/ettevõttele nimekirjas. Need allesjäänud projektid/ettevõtted vaadati uuesti läbi ning kaks neist suleti, kuna need ei vasta suunistele. Pädevad ametiasutused kinnitavad lisaks, et 15 ettevõtet esitasid taotluse Veneto maakonna 2000.–2006. aasta arengukava – meede 7 (Põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise tingimuste parandamine) – alusel, loobudes varasematest taotlustest juhul, kui neile antakse toetust uuel programmitöö perioodil 2000/2006. Maakond ei välista, et veel teised ettevõtted loobuvad projektidest, kui võrd nad ei ole mitmel põhjusel enam esialgselt projektist huvitatud. Seega on esialgselt nimekirjast allesjäänud pooled võimalikud kõnealuse abi saajad.
- (37) Itaalia ametiasutused väidavad, et komisjoni arvamus asutamislepingu artikli 88 lõike 2 alusel menetluse algatamise kirjas ei ole õiguslikult põhjendatud ning on vastuolus komisjoni enda tavapärase menetlusega.
- (38) Komisjon algatas menetluse kõnealuse abi suhtes, samas kui abi võidakse eraldada ka nendele ettevõtetele, mis on veel alles nimekirjas ning mis on alustanud investeeringuid pärast toetustaotluse esitamist programmitöö perioodiks 1994–1999. Komisjon nimelt väidab, et maakonna õiguslikult siduva kohustuse puudumisel abitaotlejate suhtes puudub tagasiulatuvalt antavate toetuste puhul hädavajalik innustav mõju, ning seega tuleb seda abi käsitada tegevusabina, mis on ühisturuga kokkusobimatu.
- (39) Itaalia ametiasutused väidavad, et nii suuniste punkt 3.6⁽²¹⁾ kui ka sellele komisjoni poolt antud rakendus⁽²²⁾ on tekitanud taotlejates õiguspäraseid ootusi toetuse saamiseks alates vastava taotluse pädevale ametiasutusele esitamise hetkest. Antud juhul oli see maakonna täitevasutuse otsus nr 4202/93, mis, kehtestades taotluste esitamise ja nimekirjade koostamise tingimused ning viidates uuesti maakonnaseaduse 1/1991⁽²³⁾ korrale, kinnitas võimalikele abisaajatele riigiabi saamise kõlblikkust pärast taotluse esitamist, aga enne toetuse väljamaksmist algatatud investeeringute jaoks. Pealegi tugevdas taotluse esitamise hetkel tekkivat õiguspärasest kindlust taotleja kandmine toetus-kõlblike projektide nimekirja.
- (40) Võimalikud abisaajad, kes on lisaks teadlikud, et nad on esitanud taotlused õigesti ja seaduses sätestatud nõuete kohaselt, võivad mõistuspäraselt oodata taotluse rahuldandamist, mida seejärel kinnitab nende kandmine nimekirja, kuigi toetuse saamist tuleb veel oodata.
- (41) Itaalia ametiasutused meenutavad muu hulgas, et komisjon on tavapäraselt lubanud juba heakskiidetud toetus-kavade pikendamist, võimaldamaks nendega taotletavate eesmärkide saavutamist,⁽²⁴⁾ nagu tegelikult nõuavadi samad riigiasutused, esitades toetuskavasid, mis koostatakse kõnealuse maakonnaseaduse 5/2000 artikli 35 alusel. Teisisõnu on Itaalia ametiasutuste sõnul selline abi asutamislepinguga kokkusobiv, kui see eraldati aastal 1999 või toetuskava kehtivusaajal või toetuskavade raames, mille kohta esitati toetustaotlused.
- (42) Itaalia ametiasutused selgitavad, et Itaalia haldusõiguse raames on võimalik pöörduda halduskohtusse, et kaevata avaliku halduse tegude peale, mis mitte üksnes ei kahjusta subjektiivseid õigusi, vaid ka õiguspäraseid huve. Õiguspäraseid huve määratletakse kui eraisikute huve avaliku halduse võimu õige kasutamise suhtes, kui võrd tegemist on üksikisikute õiguste laiendamise ootustega (õiguspärase

(21) Suuniste punktis 3.6 on ette nähtud, et “abisaaja juba alustatud tegevuseks tagasiulatuvalt antud toetus ei eelda vajalikku innustava elemendi olemasolu ning seda peetakse seega tegevusabiks, sest selle ainus eesmärk on vabastada abisaaja rahalisest koormusest. Kõikides toetuskavades, välja arvatud kompensatsioonides, peab seega olema keelatud abi andmine juba alustatud töödele või tegevusele, mida on alustatud enne toetustaotluse nõuetekohast esitamist pädevatele ametiasutustele.”

(22) 28. novembri 2000. aasta otsused, SG(2000) D/108799 (Abi nr 226/2000), 13. märts 2001, SG(2001) D 286857 (Abi nr 729/a/2000), 28. veebruar 2001 SG(2001) D/286508 ja 4. august 2000, SG(2000) D/105958.

(23) Nimetatud seaduse artiklis 11 nähakse ette, et “ettevõtluskavasse kantud algatuste teostamine võib toimuda ka enne toetuse andmist, kuna seda on algatatud pärast otsese toetustaotluse esitamist...”

(24) Abi nr 63/2001 ja abi nr 24/2001.

(20) EÜT L 91, 6.4.1990, lk 1.

ootusega seotud huvid) või neile kohaldatavate menetluslike suhete õige rakendamise (menetluslikud huvid), eelkõige vastavalt õigusaktide avalikustamise seadusele. Itaalia kassatsioonikohtu praktika kohaselt ⁽²⁵⁾ võib eraisik pöörduda halduskohtusse mitte ainult selleks, et nõuda tema õiguspäraseid huve või tema subjektiivset õigust kahjustava avaliku halduse akti tühistamist, vaid ka oodatava meetme võtmise saavutamiseks ning talle akti vastuvõtmisest või vastuvõtmata jätmisest tekkinud kahju hüvitamiseks.

(43) Uuritaval juhul on nimekirja jäänud taotlejal õiguspärane huvi (riigiabi saamiseks) taotluslikku laadi ning põhjendatud ootus nende õiguste laiendamiseks abi andmisel.

(44) Viidatud Itaalia kassatsioonikohtu praktika põhjal ei välista Itaalia ametiasutused võimaliku halduskohtusse pöördumise korral, et kõnealune kohus mõistab piirkondlikult haldusvõimult välja kahjude hüvitamise.

(45) Itaalia ametiasutused väidavad, et ükski toetuse saamiseks vastuvõetud projektide nimekirja kantud ettevõtetest ei ole veel halduskohtusse hagi esitanud, oodates mõistuspäraselt toetuse andmist. Veneto maakonna vastu hagi esitamiseks peavad eespool nimetatud ettevõtted tõestama huvi alustada menetlust, mis tuleneb aktist, millega neile tekitatakse tegelikku kahju. Sellise aktina määratlevad Itaalia ametiasutused nimekirja tühistamisega tekkivat kindlusetust toetuse saamiseks: ainult toetuse kehtetuks tunnistamist või otsuse 4102/99 tühistamist võib õiguspäraselt hageda, kuna see kahjustab taotlejate õiguspärasest ja tegelikku ootust määratud abi saamiseks.

(46) Komisjoni väljendatud kahtluste kohta seoses menetluse algatamise kirja punktis 31 nimetatud põllumajandusabi ja eriotstarbeliste kasutamata vahendite kasutamisega täpsustavad Itaalia ametiasutused, et:

(a) määruse (EÜ) nr 951/97 põllumajandus- ja toiduainetööstussektori projektide toetuskava, mis kasutas Itaalia liiri revalveerimisest tulenevaid vahendeid, endine nõukogu määrus (EÜ) nr 724/97 ⁽²⁶⁾, kuulub Itaalia tegevuskavasse, mille komisjon kiitis heaks 2. juuli 1998. aasta teatisega 5372;

(b) eriotstarbelised kasutamata vahendid tulenevad lisakvootide rahastamisest seoses käibefondist ühenduse poliitika rakendamiseks juba eraldatud summadega piirkondliku tegevuskava jaoks. Määruse (EÜ) 951/97 kohaselt on Veneto piirkondlik tegevuskava õiguslik alus, mille on heaks kiitnud komisjon 2. oktoobri 1996. aasta otsusega (EÜ) C/96 2598.

(47) Itaalia ametiasutused ei jaga menetluse algatamise kirja punktis 27 osutatud abi arvutamise meetodit ja komisjoni loogikat. Eraldatud summa (5 miljardit Itaalia liiri ehk ligi 2,5 miljonit eurot) kasutatakse märkimisväärse toetuse määraga ehk 30 % ulatuses abikõlblike investeeringute mahust, mis moodustab 15 miljardit Itaalia liiri ehk ligi 7,5 miljonit eurot. Varem märgitud abikõlblike investeeringute maht on puhtteoreetiline, mida võidakse kohandada projektide tehnilisel ülevaatomisel, projektide abikõlblikkuse uute analüüside, uute kontrollidega, investeeringute mahu uuel määramisel jne. Selline uus hindamine viiakse lõpule konkreetse rahastamisperspektiiviga selleks, et ei tekiks hilisemat rahalise koormuse suurenemist võimalikele abisaajatele ettevõtetele.

(48) Ülejäänud nimekirjas olevate investeeringute rahastamise osas Veneto maakonna 2000.–2006. aasta arengukava vahenditest (15 nimekirja kantud ettevõtet esitasid taotluse selle arengukava raames, vt punkti 32) kinnitasid pädevad ametiasutused, et neid rahastatakse tingimusel, et need vastavad kõikidele nimetatud arengukava nõuetele, sealhulgas need, mille puhul ei ole veel alustatud töid, mille kohta toetust taotleti.

V. ABI HINDAMINE

(49) EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Käesolevas otsuses sätestatud meetmed vastavad sellele määratlusele järgmistel põhjustel.

(50) Vaatlusalused meetmed, mida rahastatakse Veneto maakonna vahenditest, soodustavad teatud ettevõtteid ja teatud ettevõtjaid (põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise ettevõtteid) ja võivad mõjutada kaubandust, kuna Itaalia põllumajandustoodang moodustab umbes 14,07 % Euroopa põllumajandustoodangust ⁽²⁷⁾.

(51) Sellegipoolest võib asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel teatud meetmeid erandina lugeda ühisturuga kokkusobivaiks.

(52) Antud juhul on eespool kirjeldatud meetmete olemust arvestades ainus kohaldatav erand asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c osutatud erand, mille kohaselt võib ühisturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandus-tegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodusta-

⁽²⁵⁾ Kassatsioonikohtu ühendatud osad 500/1999.

⁽²⁶⁾ EÜT L 108, 25.4.1997, lk 9.

⁽²⁷⁾ Viimased Eurostati andmed, mis tehakse teatavaks 2003. aastal ehk EL 15 kohta.

- miseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- (53) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c erandi kohaldamiseks peab põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise sektori investeeringutele antav abi olema kokkusobiv komisjoni 23. detsembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1/2004⁽²⁸⁾ (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist riigiabi suhtes, mida antakse põllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele) asjaomaste sätetega. Juhtudel, kus see määrus ei ole kohaldatav või kui kõik nõuded ei ole täidetud, tuleb abi hinnata vastavalt ühenduse suunistele põllumajandussektoris antava riigiabi kohta.
- (54) Kuna kõnealune toetuskava ei piirdu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetega, ei ole määrus (EÜ) nr 1/2004 kohaldatav. Seega tuleb abi kokkusobivust ühisturuga hinnata suuniste, eelkõige suuniste punktide 3.5, 3.6 ja 4.2 järgi.
- (55) Komisjon väidab, et selleks, et abi oleks ühisturuga kokkusobiv suuniste punktide 3.5 ja 3.6 kohaselt, peab see sisaldama innustavat mõju või nõudma abisaaja panust ning et abisaaja juba algatatud tegevuseks antud abi ei sisalda vajalikku innustavat mõju ning seda tuleb seega pidada tegevusabiks. Kõikides toetuskavades, välja arvatud kompensatsioonide puhul, tuleb seega keelata abi andmine juba alustatud töödeks või tegevuseks, mida alustati enne toetustaotluse nõuetekohast esitamist pädevale ametiasutusele.
- (56) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklis 35 ettenähtud toetuskava on eranditult mõeldud projektide rahastamiseks, mida teostavad põllumajandusettevõtted, kes esitasid toetustaotluse kaasrahastamiseks programmitöö perioodil 1994–1999, ning kelle projektid kuulutati vastuvõetuks toetuse saamiseks ja kanti piirkondlike ametiasutuste poolt selleks ettenähtud nimekirja, kuid mis ei ole siseriiklike vahendite puudumise tõttu veel toetust saanud (edaspidi “veel nimekirjas olevad projektid”). Mõnede veel nimekirjas olevate projektide puhul alustati investeeringuid pärast toetustaotluste esitamist programmitöö perioodiks 1994–1999.
- (57) Ametliku uurimismenetluse käigus kogutud teabe põhjal väidab komisjon, et teatatud toetuskava on ühisturuga kokkusobiv, kuid teatatud toetuskavast abi saamiseks peavad kõik veel nimekirjas olevad projektid vastama suuniste punkti 4.2 tingimustele. Abi võib seega anda ainult:
- a) majanduslikult elujõulistele ettevõtetele;
- b) ettevõtetele, kes täidavad minimaalseid keskkonkaaitse- ja hügieenitingimusi ning loomade heaolu nõudeid;
- c) kui abimäär ei ületa 50 % eesmärgi 1 piirkonnas abikõlblike investeeringute mahust ja 40 % ülejäänud piirkondades;
- d) kui abikõlblikud kulud seonduvad kinnisvara, uute masinate ja seadmetike ehitamise, ostmise või täiustamisega ja maksimaalselt kuni 12 % nendest kuludest on üldised kulud;
- e) kui on piisavalt tõendatud tavapärase turustamisvõimaluste olemasolu kõnealuste toodete jaoks. Abi eraldamisel peavad Itaalia ametiasutused arvesse võtma võimalikke tootmispiiranguid või ühenduse toetuse piiranguid turgude ühtse korralduse raames. Nimelt ei ole lubatav abi, mis rikub turu ühtses korralduses kehtestatud keelde või piiranguid, ega abi, mis puudutab piima- või piima- ja juustutoodete imitatsioon- või asendustoodete tootmist ja turustamist.
- (58) Erandlikult võivad abi saada investeerimisprojektid, mille kohta on toetustaotlused esitatud 31.12.1999 lõpetatud programmitöö perioodil ja mida peeti sel ajal abikõlblikeks, kuid mida ei rahastatud rahaliste vahendite puudumisel, kusjuures toetust võivad saada ainult need investeerimisprojektid, mille teostamist alustati pärast toetustaotluste esitamist pädevale ametiasutusele.
- (59) Olles uurinud pädevates asutustes programmitöö perioodil 1994–1999 abi andmiseks teostatavate haldusmenetluste dokumente ja vastavalt tol ajal järgitud tõlgendustavadele, peab komisjon abikõlblikeks ka punktis 59 osutatud investeeringuid.⁽²⁹⁾ Nende tavade kohaselt ei puudu eelneva kava täienduseks esitatud toetuskava raames pärast eelneva kava raames toetustaotluse esitamist abisaaja juba alustatud tegevuseks antavas abis vajalik innustav mõju ning seega ei peeta seda tegevusabiks, sest töid alustati või tegevust alustati pärast toetuskava nõuetekohast esitamist pädevale ametiasutusele ja too pidas seda toetuse saamiseks sobilikuks.
- (60) Komisjon peab asjakohaseks meenutada Itaalia ametiasutustele, et nende praegustes tõlgendustavades arvestatakse, et pärast toetustaotluse esitamist pädevale asutusele alustatud tegevuseks antaval abil ei ole innustavat mõju, kuid tegemist on enne taotluse vastuvõtmist õiguslikult siduva aktiga avaliku haldusasutuse poolt abisaajate (taotlejate) suhtes.⁽³⁰⁾

⁽²⁸⁾ ELT L 1, 1.1.2004, p.1.

⁽²⁹⁾ Komisjon on juba seda seisukohta avaldanud abi nr 715/1999 puhul, 2.augusti 2000. aasta kirjad SG(2000) D/105754.

⁽³⁰⁾ Seda hõlmab määruse (EÜ) nr 1/2004 artikkel 17, vt märkus 20.

- (61) Põllumajandusrahastu abi ja arvestusliku väärtuse ülejäägi kasutamise kohta Itaalia ametiasutuste poolt enne 31.12.1999 veel nimekirjas olevate projektide rahastamiseks kinnitasid Itaalia ametiasutused, et määruse (EÜ) nr 724/97 alusel Itaalia liiri revalveerimisest tulenevate vahendite kasutamine Veneto tegevuskavas sätestatud meetmete jaoks vastavalt määrusele (EÜ) nr 951/97 on heaks kiidetud komisjoni 2. juuli 1998. aasta teatega nr 5372, samas kui eriotstarbelised kasutamata vahendid tulid lisakvootide rahastamisest seoses käibefondist ühenduse poliitika rakendamiseks juba eraldatud summadega piirkondliku tegevuskava jaoks. Seega järeltab komisjon, et abi lubamise otsuseid ei kuritarvitatud ning abist ei jäetud teatamata, suunates vahendeid tol ajal kehtinud tegevuskavas sätestatud meetmetesse.
- (62) Toetuskava "ühekordse väljamakse" kohta selgitasid pädevad ametiasutused, et seda väljendit kasutati tähenduses, et toetuskava ei ole kumuleeritav teiste toetuskavadega, see suunatakse eranditult nimekirja jäänud ettevõtetele ning seda ei või kasutada muudeks toetusteks: kui nimekiri on ammendatud, on ammendatud ka toetuskava õiguslikud ja rahalised vahendid. Pädevad ametiasutused märkisid, et esialgne kogueelarve oli ligikaudu 2,5 miljonit eurot, jättes endale võimaluse ühendada see summa teiste vahenditega, kui eespool nimetatud summast ei piisa märkimisväärse riigiabi taseme säilitamiseks toetuse saamiseks vastuvõetud projektides. Pädevad ametiasutused teatasid komisjonile esialgse toetuse kõikidest suurendamistest, mis ületasid 20 %.
- (63) Komisjoni väljakujunenud praktikas lubatakse olemasolevate toetuskavade esialgseid toetusi suurendada. Seda praktikat kinnitati komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks)⁽³¹⁾ artikli 4 lõikes 1. Komisjon väidab, et selle määruse alusel ei peeta suurendamist, mis ei ületa 20 % toetuskava esialgsest toetusest, olemasoleva abi muudatuks, ja kui riigiasutused ületavad selle eespool nimetatud protsendimäära, tuleb muudatusest teatada viidatud

määruse (EÜ) nr 794/2004 artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras. Seega ei keela miski Itaalia ametiasutustel suurendada uuritava toetuskava esialgset toetust, kuna see tuleneb menetluse eeskirjadest.

VI. JÄRELDUSED

- (64) Eespool öeldust lähtudes leiab komisjon, et maakonnaseaduse 5/2000 artikli 35 alusel põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise ettevõtetele antav abi on kokkusobiv põllumajandussektori ühenduse suuniste punkti 4.2 sätetega. Toetusmeetmele võib järelikult kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c erandit,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abi, mida Itaalia Vabariik kavatses Veneto maakonna seaduse nr 5/2000 artikli 35 alusel anda, on ühisturuga kokkusobiv tingimusel, et järgitakse artiklis 2 sätestatud tingimusi.

Artikkel 2

Itaalia ametiasutused teatavad komisjonile maakonnaseaduse nr 1/2000 artiklis 35 sätestatud toetuskava esialgse toetuse kõikidest suurendamistest 20 % võrra.

Artikkel 3

Itaalia teavitab komisjoni kahe kuu jooksul, alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest selle otsuse täitmiseks võetud meetmetest.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 8. märts 2006.

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL

⁽³¹⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

KOMISJONI OTSUS,**4. aprill 2006,****riigiabi kohta, mida Ühendkuningriik kavatseb anda tuumarajatiste likvideerimise agentuuri asutamiseks***(teatavaks tehtud numbri K(2006) 650 all)***(ainult ingliskeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)***(2006/643/EÜ)*

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles palunud huvitatud isikutel esitada eelnimetatud sätete ⁽¹⁾ kohaselt oma märkused ja võttes arvesse neid märkusi

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 19. detsembri 2003. aasta kirjas, mille komisjon registreeris 22. detsembril 2003. aastal, teavitas Ühendkuningriik komisjoni tuumarajatiste likvideerimise agentuuri (Nuclear Decommissioning Authority) (edaspidi "meede") asutava seaduseelnõu riigiabimõjudest.
- (2) 20. veebruari 2004. aasta kirjas D/51248 esitas komisjon meetme kohta küsimusi. Ühendkuningriik vastas neile küsimustele 29. märtsil 2004. aastal saadetud kirjas, mille komisjon registreeris 15. aprillil 2004. aastal.
- (3) 16. juuni 2004. aasta kirjas D/54319 esitas komisjon meetme kohta lisaküsimusi. Ühendkuningriik vastas neile küsimustele 14. juulil 2004. aastal saadetud kirjas, mille komisjon registreeris 19. juulil 2004. aastal.
- (4) Ühendkuningriik esitas meetme kohta lisateabe 10. septembril 2004. aastal saadetud kirjas, mille komisjon registreeris 14. septembril 2004. aastal, ja 14. oktoobril 2004. aastal saadetud kirjas, mille komisjon registreeris 19. oktoobril 2004. aastal.
- (5) 1. detsembri 2004. aasta kirjas teatas komisjon Ühendkuningriigile oma otsusest algatada seoses abiga EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus.

- (6) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta (edaspidi "menetluse algatamine") avaldati Euroopa Liidu Teatajas. ⁽²⁾ Komisjon palus huvitatud isikutel esitada oma märkused.
- (7) Ühendkuningriik esitas komisjonile oma märkused menetluse algatamise kohta 31. jaanuari 2005. aasta kirjas, mille komisjon registreeris samal päeval.
- (8) Komisjon sai huvitatud isikutelt märkusi. Komisjon edastas need Ühendkuningriigile, andes võimaluse neile vastata. Ühendkuningriik esitas oma märkused 4. märtsil 2005. aasta kirjas, mille komisjon registreeris 7. märtsil 2005. aastal.
- (9) Ühendkuningriigi ametiasutuste ja komisjoni vahelised kohtumised toimusid 20. aprillil, 25. augustil ja 11. oktoobril 2005. aastal.
- (10) Ühendkuningriik esitas meetme kohta lisateavet 23. jaanuari 2006. aasta kirjas, mille komisjon registreeris samal päeval. Selle kirja lisa saadeti 1. veebruari 2006. aasta kirjas, mille komisjon registreeris samal päeval. Ühendkuningriik esitas meetme kohta veel lisateavet 7. veebruari 2006. aasta kirjas, mille komisjon registreeris samal päeval. Ühendkuningriik esitas täiendava lisateabe 7. veebruari 2006. aasta kirjas, mille komisjon registreeris 10. veebruaril 2006. aastal. Peale selle esitas Ühendkuningriik veel lisateavet 29. märtsil 2006. aasta kirjas, mille komisjon registreeris 30. märtsil 2006. aastal.
- (11) Ühendkuningriik oli üks esimesi riike maailmas, kes rakendas tuumatehnoloogiat nii tsiviil- kui ka sõjalisel eesmärgil.

2. ABI ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS⁽¹⁾ ELT C 315, 21.12.2004, lk 4.⁽²⁾ Vaata joonealust märkust nr 1.

- (12) Ajal, mil see tehnoloogia võeti esmakordselt kasutusele, pöörati peamiselt tähelepanu teaduse edusammudele ning tõhususe saavutamisele. Tuumarajatiste kohustusi üldiselt ei võetud arvesse või nendega arvestati väga pealiskaudselt.
- (13) Tänu kasvavale teadlikkusele tuumarajatiste lõpliku likvideerimise vajadusest eraldati tuumarajatiste kohustuste täitmiseks rahalisi vahendeid. Neist aga ei piisanud selleks, et tulla toime kohustustega, mille hinnanguline suurus oli veel väga ebamäärane ja kasvas järjest. Isegi 20. sajandi lõpul tegelesid tuumarajatiste kohustuste haldamisega kõik nende omanikud eraldi ja enamjaolt olukorrast olenevalt.
- (14) Ühendkuningriigi valitsus oli arvamusel, et selline haldamine on ennast ammendanud ning tuumarajatiste kohustuste tõhusamaks käsitlemiseks tuleb see ohutust säilitades asendada uue ja tõhusama meetodiga.
- (15) 2001. aastal otsustas Ühendkuningriik hakata otsima viise, kuidas koondada avalikule sektorile kuuluvate tuumarajatiste kohustuste haldamine ühtse avalik-õigusliku asutuse kätte. 2002. aasta juulis avaldati valge raamat pealkirjaga "Managing the Nuclear Legacy – A strategy for action". Valge raamatu ideid rakendati pärast konsulteerimist õigusaktides 2004. aasta energiaseaduse kujul.
- (16) Selle õigusakti sätete alusel asutati uus valitsusväline avalik-õiguslik asutus, tuumarajatiste likvideerimise agentuur (Nuclear Decommissioning Authority, edaspidi "NDA"). NDA hakkab järk-järgult vastutama enamiku avalikule sektorile kuuluvate Ühendkuningriigi tuumarajatiste kohustuste haldamise eest.⁽³⁾ Selleks antakse tuumarajatiste ja varad NDA omandisse. Koos varade ja rajatiste omandi-õigusega antakse NDAle üle ka nii vastutus tuumarajatistega seotud kohustuste eest kui ka kõik nende rajatistega selgelt seotud finantsvarad.
- (17) NDA eesmärk on hallata tõhusalt ja ohutult tuumarajatiste kohustusi. NDA võib jätkata talle üle antud materiaalse põhivara käigushoidmist, kui nende varade käigushoidmisega kaetakse enam kui nende vältimatud kulud, vähendades seega nende kohustusi. NDA on avalik-õiguslik asutus, millel ei ole ärilisi eesmärke. Ta ei investeeri uutesse varadesse ega alusta uut tegevust.
- (18) NDA ei likvideeri ise rajatise, mille eest ta vastutab. Ta annab selle ülesande teistele üksustele. Samuti võib NDA sõlmida
- lepingu tuumarajatiste varade haldamiseks. Üksusi, millele on NDA andnud rajatiste haldamise ülesande, nimetatakse rajatise haldamisloa omanikuks saanud ettevõteteks (Site Licensee Companies, edaspidi "rajatise haldaja"). Esialgu on rajatiste haldajateks rajatiste endised omanikud. Hiljem valitakse need pakkumismenetluse teel, pidades silmas seda, kui võrd nad aitavad kaasa tuumarajatiste likvideerimise ja puhastamise turu tegelikule arengule.
- (19) Oma tegevuse rahastamiseks kasutab NDA talle üleantud finantsvarasid ja üleantud materiaalsest põhivarast saadud puhastulu. Kuna on üsna tõenäoline, et nendest vahenditest ei piisa selleks, et kanda tuumarajatiste kohustuste haldamise kogukulusid, rahastab puudujäägi riik.
- (20) NDAle anti üle Ühendkuningriigi Aatomienergia Agentuurile (United Kingdom Atomic Energy Agency, edaspidi "UKAEA") kuuluvad varad. Meetme selle osa kohta tehtud komisjoni otsusele on viidatud eespool 5. põhjenduses. Komisjon leidis, et meetme kõnealune osa ei kujutanud endast riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.
- (21) NDAle anti üle ka ettevõtjale British Nuclear Fuels Limited (edaspidi "BNFL") kuuluvad varad. Käesolev otsus käsitleb seda meetme osa. Kuigi BNFLi varad anti NDAle juba ametlikult üle, kehtestas Ühendkuningriik üleminekukorra tagamaks, et riigiabi ei antaks enne, kui komisjon teeb kõnealuse asja kohta lõpliku otsuse.
- (22) BNFL on riigi osalusega äriühing, kes tegutseb tuumaenergiasektori mitmes allharus. Ta on tegev peaaegu kõigis tuumkütuetsükli etappides: tegeleb uraani rikastamisega (Urenco kaudu), tarnib tuumkütuust, toodab elektrienergiat ja käitleb kasutatud tuumkütuust.
- (23) NDAle on üle antud enamik BNFLi tuumaenergeetikaalasest tegevusest ja rajatistest. Talle on üle antud:
- kõik *magnox*-elektrijaamad ja Maentwrogi jaam;
 - Sellafieldi rajatis, sealhulgas THORP (Thermal Oxide Reprocessing Plant edaspidi "THORP") ja Sellafield Mox Plant (edaspidi "SMP"). Sellafieldi rajatis hõlmab ka üht eespool nimetatud *magnox*-jaama (Calder Halli jaam) ja väikest soojuse ja elektri koostootmisjaama (Fellside'i jaam);

⁽³⁾ See ei hõlma Briti Energia kohustusi, kuigi Briti riikliku statistikaameti (British Office of National Statistics) kohaselt on see ettevõtte pärast selle ümberkorraldamist avaliku sektori ettevõtte.

- Springfieldsi rajatis, kus toodetakse tuumkütust;
- Driggi madala radioaktiivsuse tasemega jäätmete hoidla;
- Capenhursti rajatis, mille likvideerimine on peaaegu lõpetatud ja kus pärast seda hakatakse ladustama uraani sisaldavat materjali.

(24) BNFLi muud tegevust, eriti seda, mis on seotud Urenco ja Westinghouse'iga, NDAle üle ei anta. See korraldatakse ümber, mille tulemusena jääb muid tegevusi vähem alles.

(25) Koos eespool nimetatud rajatistega annab BNFL NDAle üle nende rajatistega seotud finantsvarad, mis koguti varasemal perioodil selleks, et vähemalt osaliselt rahastada nende likvideerimist. Need varad hõlmavad:

- tuumarajatiste kohustusi sisaldavat investeerimisportfelli;
- *magnox*-kohustust (*Magnox Undertaking*);
- muid väiksemaid vahendeid, sealhulgas eeskätt Springfieldsi võlakirju, mis on eraldatud selleks, et katta likvideerimiskulusid Springfieldsi rajatistes.

(26) Neid varasid ei anta üle otse NDAle, vaid kantakse need valitsuse fondi tuumarajatiste likvideerimise rahastamise arvele. Valitsus aga rahastab NDAd toetustega.

(27) Oma teatistes esitas Ühendkuningriik komisjonile teavet NDAle üleantavate tuumarajatiste kohustuste ja varade hinnangulise suuruse kohta, jaotatuna äritegevusest saadavateks ja mittetulunduslikust tegevusest saadavateks summadeks.

(28) Menetluse alguses käsitati kõiki UKAEA rajatistega seotud kohustusi mittetulunduslikust tegevusest tulenevate kohustustena.

(29) BNFLi rajatistega seotud mittetulunduslikust tegevusest tulenevate kohustuste suuruse hindamisel lähtus Ühendkuningriik seisukohast, et mittetulunduslikuks saab pidada vaid finantskohustusi, mida on tunnustanud kaitseministeerium või UKAEA. Kahesuguseks kasutuseks (äritegevuseks või mittetulunduslikuks tegevuseks) mõeldud

varadega seotud kohustusi, mida ei ole tunnustanud kaitseministeerium ega UAEA, peetakse BNFLi äritegevusest tulenevateks isegi siis, kui kaitseministeerium või UKAEA neid varem kasutas, kuna nende varade kasutaja ja omanik oli BNFL.

(30) BNFLile kuulunud rajatistega seotud kohustuste hinnanguline suurus, jaotatuna äritegevusest tulenevateks ja mittetulunduslikeks, oli järgmine:

Tabel 1.

NDAle üleantavate tuumarajatiste kohustuste hinnanguline suurus 2003. aasta märtsi seisuga, 2003. aasta hinnad, mis on diskonteeritud nominaalmääraga 5,4 %, summad on miljardites Inglise naelades ⁽¹⁾

	Mittetulunduslik tegevus	Äritegevus	Kohustused kokku
<i>Magnox</i> -jaamad (v.a Calder Hall/Chapelcross)	0	3,9	3,9
Sellafieldi rajatis (v.a Calder Halli jaam)	3,8	10,1	13,9
Calder Hall/Chapelcross ⁽²⁾	0,2	0,6	0,9
Springfieldsi rajatis	0,1	0,2	0,2
Capenhursti rajatis	0	0,2	0,3
Kokku	4,1	15,0	19,1

⁽¹⁾ Märkus: kõigis tabelites esitatud näitajate kogusummad ei pruugi ümardamise tõttu langeda kokku veerus "kokku" toodud summadega.

⁽²⁾ Erinevalt teistest *magnox*-jaamadest on neil kahel elektrijaamal mõningaid mittetulunduslikest tegevusvaldkondadest tulenevaid kohustusi, kuna need olid algselt sõjaväe elektrijaamad.

(31) Ühendkuningriigi ametiasutused esitasid oma teatistes ka järgmise tabeli. Selles võrreldakse BNFLi poolt NDAle üleantavate rajatistega seotud äritegevusest tulenevate kohustuste hinnangulist suurust ja koos nende rajatistega NDAle üleantavate varade majanduslikku väärtust. Materiaalse põhivara majanduslikku väärtust peetakse võrdseks rahavooga, mida selle käiguhoidmisega eeldati.

Tabel 2.

Äritegevusest tulenevate kohustuste ja varade väärtuse erinevus 31. märtsi 2004. aasta seisuga, 2004. aasta hinnad, mis on diskonteeritud nominaalmääruga 5,4 %, summad on miljardites Inglise naelades ⁽¹⁾

Äritegevusest tulenevad tuumarajatiste kohustused kokku	-14,7
Magnox-jaamade tulevased rahavood	-0,1
Sellafieldi tegevusega seotud rahavoog (THORP & SMP)	2,3
Springfieldi tulevased rahavood	0,2
Tuumarajatiste kohustusi hõlmav investeerimisportfell	4,3
Magnox-kohustus	7,9
Muud klientide sissemaksed, mis ei kuulu eespool nimetatud kirjete alla	0,2
Sularaha ja likviidsed varad	0,1
Kokku	0,0

⁽¹⁾ Väärtused on diskonteeritud nominaalmääruga 5,4 %.

3. MENETLUSE ALGATAMISE ALUS

- (32) Menetluse alguses kaalus komisjon esmalt seda, milline üksus saab riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Komisjon võttis arvesse nii NDA olukorda, kes võib saada riigilt otsetoetusi, kui ka BNFLi olukorda, keda võidakse vabastada tasudest, mida ta peaks maksma, kui ta lähtub põhimõttest, et saastaja maksab.
- (33) Seejärel analüüsis komisjon seda, kas selline riigiabi oleks EÜ asutamislepinguga kooskõlas. Ta kahtles tõsiselt selles, kas kõnealune abi on kooskõlas suunistega keskkonnanõuetele antava riigiabi kohta. ⁽⁴⁾ Ta avaldas tõsist kahtlust ka selles, kas abi oleks kooskõlas ühenduse suunistega raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta. ⁽⁵⁾
- (34) Seejärel hindas komisjon seda, kas kõnealune riigiabi oleks kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c vahetu kohaldamisega ja Euratomi asutamislepingu eesmärkidega. Komisjon oli arvamusel, et põhimõtteliselt

⁽⁴⁾ EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

⁽⁵⁾ Meetmest teavitamise kuupäeva arvesse võttes saaks kohaldada suuniseid, mis avaldati EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2.

võiks lähtuda ka sellest seisukohast, kuid kahtles tõsiselt, kas Ühendkuningriigi ametiasutused olid esitanud piisavad tõendid selle kohta, et Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamiseks saadava abi positiivne mõju kaalub üles selle negatiivse mõju siseturul valitsevale konkurentsile.

- (35) Komisjon avaldas lõpuks kahtlust ka selles, kas tegemist on riigiabiga, kuna enne tegeliku pakkumismenetluse korraldamist tegutseb BNFL ajutiselt rajatise haldajana.

4. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (36) Pärast menetluse algatamise teatise avaldamist sai komisjon selles määratud tähtjaks märkusi kolmelt huvitatud isikult. Kokkuvõttes nende kohta on esitatud allpool:

Electricité de France (EDF)

- (37) EDF toetab kõnealuse meetme üldist suunitlust. EDFi arvates aitab see kaasa Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisele. Ta on arvamusel, et seda on vaja, et luua sobivaid tingimusi tuumajäätmete lõplikuks kõrvaldamiseks. Tuumarajatiste likvideerimise rahastamist silmas pidades arvab EDF, et finants- ja tootmisalast vastutust tuleb kanda koos ning sobivad vahendid tuleb eraldada ja tagada tegutsemise käigus. EDF toetab komisjoni astunud samme kogu ühendust hõlmava raamistiku loomiseks, et lahendada selliseid probleeme ning tervitab asjaolu, et komisjon võtab kõnealuses asjas arvesse Euratomi asutamislepingut.

British Energy plc (BE)

- (38) BE tervitab NDA asutamist. Ta ei arva, et meetmel võib olla konkurentsivastaseid mõjusid.
- (39) BE märgib, et ta on ka BNFLi praeguse kütusetarne- ja jäätmekäitlusteenuse tarbija. Pärast nende tegevuste ülevõtmist NDAle ja nende tegevuste teostamiseks pakkumise korraldamist ametiasutuste poolt võib üks valitud uutest ettevõtjatest olla BE konkurent. BE on mures olukorra pärast, kus ta võib saada ühe oma konkurendi kliendiks.
- (40) BE pöörab komisjoni tähelepanu ka asjaolule, et NDA asutamine ja selle analüüsimine ei tohiks ohustada tema enda ümberkorraldamiskava, mille on komisjon heaks kiitnud.

- (41) BE selgitab, et ei usu, et meede mõjutab gaasijahutusega reaktorite kütusevarude ja gaasijahutusega reaktorites kasutatud kütuse ümbertöötamisega seotud kaubandust, sest isegi juhul, kui AREVA, BNFLi ainus konkurent Euroopa Liidus, hakkaks tegutsema Ühendkuningriigis, ei saaks BE BNFLi selle vastu välja vahetada, kuna ta on juba sõlminud kokkulepped BNFLiga gaasijahutusega reaktorite tööega seotud tarbe rahuldamiseks.
- (42) *Magnox*-elektrijaamu ja elektrienergiaturgu arvesse võttes usub BE, et meede ei saa mõjutada hinda, millega BE saab müüa oma tuumaenergiat ja fossiilenergiat isegi juhul, kui meede vähendab BNFLi elektrijaamade lühiajalisi piirkulusid. Oma kogemuse põhjal usub BE ka seda, et meede ei pikenda kunstlikult BNFLi jaamade eluiga, kuna BE arvestuste kohaselt peaksid need elektrijaamad olema sellises seisukorras, et suudavad katta oma lühiajalisi piirkulusid.
- (43) BE esitab ka oma seisukoha EÜ asutamislepingu ja Euratomi asutamislepingu vahelise seose kohta. Kuigi selle kohta tehtud märkusi ei olnud kerge tõlgendada, tundub et äriühing on seisukohal, et EÜ asutamislepingu alusel tuleks analüüsida vaid neid meetmeid, mida ei ole vaja Euratomi asutamislepingus seatud eesmärkide saavutamiseks või keskenduvad rohkemale kui on vaja Euratomi asutamislepingus sätestatud eesmärkide saavutamiseks.
- Greenpeace**
- (44) Greenpeace on arvamusel, et meede hõlmab riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Ta väidab, et tuumarajatiste ohutu likvideerimise tagamine on ülioluline, ja peab sama oluliseks ka seda, et tuumaenergiatööstuses tuleb lähtuda põhimõttest, et saastaja maksab.
- (45) Greenpeace on arvamusel, et abi ei tohiks pidada ühisturuga kokkusobivaks. Ta arvab, et tuumarajatiste kohustuste turvalise ja tõhusa haldamise positiivne mõju ei kaalu üles meetme mõju konkurentsile.
- (46) Greenpeace'i esildis on pikk ja sel on mitu lisa. Olulises osas märkustest avaldub Greenpeace'i skeptilisus tuumaenergia suhtes üldiselt ning eriti viisi suhtes, kuidas seda on käsitatud Suurbritannias. Greenpeace'i sõnul kaasneb tuumaenergia rakendamisega märkimisväärne oht keskkonnale. Ka tuumajäätmete ümbertöötamine, erinevalt nende vahetust kõrvaldamisest, on ohtlik ja kulukas.
- (47) Greenpeace'i arvates juhitakse BNFLi, üht selle sektori kõige olulisemat riigi osalusega ettevõtjat Ühendkuningriigis eriti riskantselt ja läbipaistmatult. Selle kontosid on raske analüüsida. Sularaha halb juhtimine ja lõpuks ebamajanduslikuks osutunud riskantsed investeeringud on seadnud ohtu äriühingu võime rahastada tuumarajatiste kohustusi. Osa nende kohustuste täitmiseks ette nähtud meetmetest ei ole likviidsed või on, nagu *magnox*-kohustuse puhul, virtuaalse iseloomuga. Peale selle on BNFL alati hinnanud oma kohustusi tegelikest väiksemateks ja saadavaid tulusid tegelikest suuremateks, mis on tema seisundit veelgi halvendanud. Greenpeace esitab aruande, milles analüüsitakse ja kritiseeritakse BNFLi investeerimispoliitikat ja kontosid.
- (48) Meedet lähemalt käsitledes väidab Greenpeace, et seda tuleb käsitada kui viisi, mille abil Ühendkuningriik korraldab ümber raskustes oleva äriühingu BNFLi, vabastades ta oma halvimatest varadest ning nendega seotud kohustustest, mida ta tõenäoliselt rahastada ei suuda selleks, et BNFL võiks turule edasi jääda ja jätkata eduka ettevõtena.
- (49) Greenpeace kahtleb ka BNFLi ja NDA vahelise edasise sideme iseloomus. Greenpeace'i sõnul on BNFLi muutumisel NDA jaoks rajatise haldajaks raske öelda, milline neist kahest üksusest on tulundusliku iseloomuga. NDA puhul oleks äritegevusest saadav tulu tema tegevuseesmärgiga vastuolus. Samuti oleks väga raske öelda, kes edaspidigi neist kahest üksusest saab riigiabi, kuna on raske otsustada kes neist kahest üksusest on tulunduslik üksus.
- (50) Greenpeace lisab, et NDA toodab tõenäoliselt oma tegevuse käigus aina uusi jäätmeid ja pole selge, kas ta eraldab raha ka jäätmekäitluseks.
- (51) Greenpeace seab kahtluse alla ka Westinghouse'i tuleviku, s. o BNFLile kuuluv ettevõtte, mida NDAlle üle ei antud. Greenpeace kahtleb Westinghouse'i elujõulisuses ilma ematöötajate toetuseta. Komisjon mõistab, et Greenpeace on seisukohal, et kui Westinghouse peaks oma tegevust BNFLi osana jätkama, võivad BNFLi ja NDA varasemad ja edasised suhted põhjustada Westinghouse'i ristsubsideerimise NDA poolt. Samuti kardab Greenpeace, et selline ristsubsideerimine võib mõjutada Westinghouse'i konkurentide huvisid tuuma-reaktoritega seotud valdkonnas. Neid ristsubsideerimise kahtlusi süvendab ka see, kui osa BNFList kavatakse Greenpeace kahtluste kohaselt müüa erasektorile.
- (52) Greenpeace käsitleb ka BNFLi ühte konkreetset ümbertöötamise juhtumit. Greenpeace seab kahtluse alla Ühendkuningriigi argumenti, et sellele tegevusele antav riigi toetus ei saa kaubandust mõjutada, sest tuumajäätmeid on raske transportida ja seepärast oleks konkurentidel majanduslikult kahjulik investeerida Suurbritannias uutesse ümbertöötamiseks ettenähtud varadesse.

Greenpeace'i sõnul jätab see arvestamata asjaolu, et tuumajäätmeid ei pea tingimata ümber töötama, vaid neid võib ka vahetult kõrvaldada. BNFLi konkurendid võivad investeerida ka majanduslikult elujõulisse alternatiivi: vahetu ladustamise rajatistesse.

- (53) Samuti märgib Greenpeace, et talle kättesaadavate andmete kohaselt on BNFLi pakutud kütuse ümbertöötamise hinnad kulude katmiseks liiga madalad. Selle tegevuse tulemusena on BNFLi ja seega NDA kahjum veelgi suurem, tekitades vajaduse tegevusabi järele. Selle märkuse toetuseks esitab Greenpeace andmed, mille kohaselt BE maksab BNFLile oma kasutatud kütuse käitlemise eest fikseeritud summa ehk 140 000 Inglise naela tonni kohta. Greenpeace võrdleb seda summat 330 000 Inglise naelaga tonni kohta ja 533 000 Inglise naelaga tonni kohta ehk summaga, mis kulub selliste jäätmete käitlemise peale Harvardi ülikooli ja NIREXi sõltumatute uuringute kohaselt.
- (54) Greenpeace kahtleb SMP tegevuse prognoosides. SMPd oleks raske likvideerida ja seguoksiidkütuse tootmine oleks veelgi vähem atraktiivne plutooniumi käitluse võimalus.
- (55) *Magnox*-jaamade suhtes on Greenpeace arvamusel, et nende käigushoidmine mõjutab konkurentsi elektrienergia turul, eriti taastuenergia pakutavat konkurentsi. Greenpeace'i arvamuse kohaselt tuleks kasutatud *magnox*-kütust pigem vahetult kõrvaldada kui ümber töötada.

5. ÜHENDKUNINGRIIGI MÄRKUSED MENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (56) Esiteks meenutab Ühendkuningriik oma tuumarajatiste likvideerimise ja puhastamise kohustust. Ühendkuningriigi arvates on NDA asutamine Euroopa püüdlusi silmas pidades ainulaadne võimalus tegeleda süsteemselt tuumarajatiste varasemate kohustustega. NDAlt loodetakse peale ohutuma ja tõhusama likvideerimise ka seda, et ta sillutaks teed tuumarajatiste likvideerimise turule.
- (57) Ühendkuningriik usub, et meede ei kujuta endast BNFLile antavat riigiabi, kuna BNFLil ei ole enam varasid, mille likvideerimiskulusid võib osaliselt rahastada riik. Ühendkuningriik lisab, et ka üleminekuperiood, mille vältel BNFL on enne rajatiste haldajate tegelikku väljavalimist pakkumismenetluse teel rajatise haldaja, ei näe ette riigiabi andmist BNFLile, kuna kõik sellel ajavahemikul sellele ettevõttele tehtud maksed on võrreldavad rahvusvaheliste konkurentide omadega.
- (58) Ühendkuningriik väidab aga, et isegi juhul, kui komisjon arvab, et meede hõlmab BNFLile antavat riigiabi, tuleks seda abi käsitleda EÜ asutamislepinguga kooskõlas olevana, kuna see toetab mitut Euratomi asutamislepingu eesmärki (uurimis- ja arendustegevuse, tööohutuse ja tervisekaitse, investeerimise, regulaarse ja õiglase tarnimise edendamist ning ühisturu arendamist ja konkurentsitoetuste andmist tuumaenergiasektoris). Peale selle toob meede kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 174 eesmärgiga kasu ka keskkonnale.
- (59) Ühendkuningriik tunnistab, et ta on nõus sellega, et meetme puhul on tegu on abiga NDAlle. Kuid ka sel juhul väidab ta, et seda tuleks samadel põhjustel pidada ühisturuga kokkusobivaks. Ühendkuningriik esitab Euratomi asutamislepingu eesmärke arvesse võttes meetmest tulenevate eeliste loetelu. Kõikide eeliste puhul hinnatakse ka nende kvaliteeti ja võimalusel ka nende kvantiteeti.
- (60) Ühendkuningriik esitab BNFLile jäävate tegevuste üksikasjaliku loetelu ja hinnangu. Ta selgitab ka, kuidas makstakse BNFLile ajavahemikul, kui see tegutseb ajutiselt rajatise haldajana kuni rajatise haldaja valimiseni pakkumismenetluse teel. BNFL saab tasu vaid lubatavate kulude puhul. See hõlmab NDA kohustust vähendada kulusid 2 % aastas. Lubatavate kulude hulka ei kuulu põhimõtteliselt kapitalitasuvus. Lubatavate kulude ülempiir kehtestatakse ka rajatise aastase rahastamise määraga, mille on ette näinud NDA.
- (61) Maksed võivad hõlmata ka nn tulemspõhiseid ergutusi, mida makstakse vaid siis, kui täidetakse raskesti saavutatavad kulupõhise tegevusega seotud eesmärgid. Nende ergutuste väärtus põhineb tuumatehnika ja ehitusega tegelevate rahvusvaheliste äriühingute keskmiste kasumimarginaalide hoolikal võrdlusel.
- (62) Seejärel esitab Ühendkuningriik oma arvamuse mõjude kohta konkrentsile asjaomasel turul, mida meede BNFLilt NDAlle üleantud rajatiste näol avaldab.
- (63) *Magnox*-elektrijaamadega seoses on Ühendkuningriik veendunud, et meede ei mõjuta elektrienergia turgu. *Magnox*-elektrijaamade lühiajalised piirkulud on alati väiksemad kui marginaalsete jõujaamade omad, seda ka minimaalse nõudlusega perioodil. See tähendab, et lühiajaliste piirkulude vähendamine, mis tuleneb meetmest, ei saa mõjutada seda, kui kaua konkurendid oma jaamu käitada saavad ega hinda, millega nad müüvad oma toodangut.
- (64) Ühendkuningriik selgitab, et Sellafieldi rajatise THORPi jaam töötab ümber gaasijahutusega reaktorites (AGR) ja primaarsetes kergvee reaktorites (LWR) kasutatud tuumkütust. Gaasijahutusega reaktorites (AGR) kasutatud kütuse uue ümbertöötaja turuletulek oleks majanduslikult vähem atraktiivne eeskätt Suurbritanniasse ja sealt välja transportimise kulude tõttu, sest Ühendkuningriik on ainuke riik, kus sellist kütust kasutatakse. Kuigi gaasijahutusega reaktori-

rites (AGR) kasutatud kütuse ümbertöötamise üheks võimalikuks alternatiiviks on töepoolset selle ladustamine, väidab Ühendkuningriik, et gaasijahutusega reaktorites kasutatud kütuse iga uue ladustamisrajatise ehitamise ajalised ja muud kehtestatud kitsendused teevad selle isegi Suurbritannias uutele turuletulijatele majanduslikult väheatraktiivseks, eriti gaasijahutusega reaktorites kasutatud kütuse kõrvaldamise turu suurust silmas pidades. Samu argumente kasutati ka Springfieldsi jaama puhul, milles toodetakse ainult gaasijahutusega reaktorites kasutatavat kütust ja *magnox*-kütust.

(65) Valdav osa primaarsetes kergvee reaktorites kasutatud kütusest, mida töötab ümber THORP, asub Ühendkuningriigi sõnul juba Suurbritannias ja selle tarnimine mandrile vähendaks konkurentide majanduslikku huvi.

(66) Sellafildi rajatise SMP jaama kohta väitis Ühendkuningriik, et selle töö lõpetamine mõjuks konkurentsi kahjustavalt. See eemaldaks väga kontsentreeritud turult töepoolset ühe olulise osalise. Lisaks sellele tähendaks SMP sulgemine märkimisväärse hulga plutooniumi väljavedamist Ühendkuningriigist, mis on väga kulukas ja võib olla ka ohtlik.

(67) Driggi madala radioaktiivsuse tasemega jäätmeoidla suhtes on Ühendkuningriik arvamusel, et kuna enamik riike on keelanud välisriigist pärit radioaktiivsete jäätmete ladustamise või kõrvaldamise, saaks konkurentsi pakkuda vaid teise rajatise ehitamisega Suurbritanniassa. See investeering oleks väheatraktiivne, kuna kõigi vajalike lubade saamine oleks raske. Selle tulemuseks oleks ka liigne võimsus, mis teeks investeeringu veelgi vähem atraktiivseks. NDA pakkumine Driggi rajatise käitamiseks oleks tõhusam viis edendada konkurentsi sellel turul.

6. ÜHENDKUNINGRIIGI VASTUSED HUVIDATUD POOLTE MÄRKUSTELE

EDFi märkused

(68) Ühendkuningriik tervitab EDFi soosivat suhtumist meetmesse.

BE märkused

(69) Ühendkuningriik tervitab BE-poolseid meetmeid toetavaid märkusi.

(70) Ühendkuningriik usub, et asjakohased õigusmeetmed tagavad selle, et mõne NDA rajatise võimalik käitamine BE konkurentide poolt ei tekita probleeme.

(71) Ühendkuningriik on kindel, et komisjon võtab kõnealuse juhtumi asjaolusid kaaludes täielikult arvesse oma BE ümberkorraldamiskava⁽⁶⁾ kohta tehtud otsust.

Greenpeace'i märkused

(72) Ühendkuningriik on arvamusel, et tema märkused menetluse algatamise kohta hõlmavad juba olulisi üksikasju Greenpeace'i tõstatatud küsimuste kohta. Seepärast piirdub ta Greenpeace'i märkustele vastates üldisemate väidetega.

(73) Ühendkuningriik väidab, et meede on tegelikult täielikult kooskõlas põhimõttega, et saastaja maksab. NDAle üle antud BNFLi kontserni varad katavad enam kui 88 % NDA kohustustest.⁽⁷⁾ Ühendkuningriigi valitsuselt saadav abi piirdub sellega, mis on ettenähtud valitsuse lõpliku vastutuse kandmiseks, et tagada riigi tuumaohutus ja julgeolek. BNFL ei saa varade ja tulude NDAle üleandmisest otsest kasu. Ta saab kasu vaid võimalikest tulemuspõhistest ergutustest, mida ta sai ajal, mil ta rajatise käitas, kui ta saavutab rohkem kui valitsuse kindlaksmääratud eesmärkidega on ette nähtud.

(74) Ühendkuningriik kirjeldab üksikasjalikult BNFLi kontserni uut struktuuri ja selle suhteid NDAga.

(75) Ühendkuningriik nendib ka, et NDA peamine ülesanne on tuumarajatiste likvideerimine. Kui teatavate varade käigus-hoidmine ärielistel alustel võimaldab NDAI täita seda eesmärki väiksemate kuludega, järgides ohutusnorme sama kõrgel tasemel, võib ta seda teha. Sellised otsused teeb NDA, mitte BNFL.

(76) Ühendkuningriik märgib, et komisjon on juba BNFLi kasutatud kütuse käitlemise eest BEle makstava hinna küsimust käsitleanud oma otsuses Briti Energiele antava ümberkorraldamisabi kohta.

(77) Lõpuks vaidlustab Ühendkuningriik Greenpeace'i seisukoha, nagu oleks NDA tegevus läbipaistmatu ja võiks põhjustada ristsubsideerimise BNFLiga. Ühendkuningriik väidab, et NDA oleks vastupidi n-õ avalikkuse teavitamise eest võitleja. Selle põhikiri näeks ette mitut läbipaistvusmehhanismi selle arvete, kulude ja tegevuse jaoks.

⁽⁶⁾ Komisjoni 2005/407/EÜ 22. septembri 2004. aasta otsus riigiabi kohta, mida Ühendkuningriik kavatses anda äriühingule British Energy plc (ELT L 142, 6.6.2005, lk 26).

⁽⁷⁾ Ühendkuningriik esitas hiljem uuemad andmed, mis Ühendkuningriigi sõnul näitavad, et kaetud on enam kui 100 % kohustustest.

7. HINDAMINE

(78) Vähemalt osa meetmest on seotud küsimustega, mida käsitletakse Euratomi asutamislepingus ja seega tuleb neid ka vastavalt hinnata.⁽⁸⁾ Kuivõrd see ei ole Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamiseks vajalik või läheb neist kaugemale või kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi siseturul, tuleb meedet hinnata EÜ asutamislepingu alusel.

7.1. Euratomi asutamisleping

(79) NDA asutamine ja selle rahastamise viis mõjutab oma olemuselt tuumarajatiste kohustuste haldamist ja rahastamist, sealhulgas ka mitmete tuumarajatiste likvideerimist ja suurte radioaktiivsete jäätmete koguste töötlemist. Likvideerimine ja jäätmemajandus mängivad tuumaenergia-tööstuse tsüklis olulist rolli ja moodustavad olulise osa sektori kuludest ning nendega kaasnevad vastutustundlikku käsitlemist nõudvad ohud. Tegelikult on vajadus kaitsta ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest tuumasektori üks tähtsamaid prioriteete. Komisjon märgib, et pärast 50 aastat tuumaenergia-tööstust Ühendkuningriigis on likvideerimise ja jäätmemajanduse küsimused muutumas üha tähtsamaks, kuna järjest suurema hulga rajatiste tööiga saab läbi ning töötajate tööohutuse ja elanikkonna tervise tagamiseks on vaja teha olulisi otsuseid ja astuda vajalikke samme.

(80) Euratomi asutamisleping käsitleb olulisi töökaitse ja tervishoiu küsimusi ning keskendub samas „.. mitmekülgeid energiaressursse pakkuva võimsa tuumatööstuse arenguks vajalike tingimuste” loomisele. Euratomi asutamislepingu artikli 2 lõige b sätestab, et ühendus peab oma ülesande täitmiseks kehtestama ühtsed ohutusnormid töötajate ja kogu elanikkonna tervise kaitseks ning tagama, et neid järgitaks. Euratomi asutamislepingu artikli 2 lõige c näeb ette ka selle, et ühendus peab vajaduse korral soodustama investeringuid tuumaenergia-sektoris. Selle alusel asutatakse Euratomi asutamislepinguga Euroopa Aatomienergiaühendus, luuakse nii vajalikud vahendid ja määratakse kohustused nende eesmärkide saavutamiseks. Seda arvesse võttes kuulub tuumaohutuse tagamine ühenduse pädevusse, mida on kinnitanud ka Euroopa Kohus, ning peab olema seotud kaitsega ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest, nagu on sätestatud

⁽⁸⁾ EÜ asutamislepingu artikli 305 lõikes 2 on sätestatud, et “käesoleva lepingu sätetega ei kalduta kõrvale Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätetest”.

Euratomi asutamislepingu 3. peatüki artiklis 30 tervisekaitse ja tarnete kohta.⁽⁹⁾ Komisjon peab tagama, et kohaldatakse kõnealuse asutamislepingu sätteid ja võib seega vastu võtta otsuseid asutamislepingus ette nähtud viisil ning avaldada arvamusi, kui ta peab seda vajalikuks.

(81) Komisjon pöörab tähelepanu Ühendkuningriigi ametiasutuste esitatud teabe osadele, mille kohaselt teatud meetme mõjud on sellised, mis muu hulgas tagavad nii tegutsevate kui ka tegevuse lõpetanud tuumarajatiste ohutuse, tegevuse lõpetanud tuumarajatiste nõuetekohase, õigeaegse ja ohutu likvideerimise ning kasutatud tuumkütmise ja radioaktiivsete jäätmete ladustamise ning nende jaoks pikaajaliste lahenduste leidmise.

(82) Pärast selle teabe hindamist ja kaalumist, kas meedet on vaja või kas see on kooskõlas Euratomi asutamislepingu eesmärkidega, märgib komisjon, et valitsuse poolt NDAle antud rahaline toetus on ette nähtud asutamislepingu eespool nimetatud eesmärkide saavutamise hõlbustamiseks. Ühendkuningriigi ametiasutused on otsustanud asutada NDA ja seda rahastada, et likvideerida nõuetekohaselt ja käidelda jäätmeid viisil, mis kaitseks piisavalt töötajate ja kogu elanikkonna tervist. Seepärast tunnustab komisjon, et Ühendkuningriigi ametiasutused on täitnud Euratomi asutamislepingu kohaselt oma kohustuse tagada ohutu, nõuetele vastav, vastutustundlik ja piisavalt reguleeritud likvideerimine, mis on kooskõlas Euratomi asutamislepingu eesmärkidega.

(83) Teatud meede kindlustab Euratomi asutamislepingu eesmärkide täitmist ka selle tagamisega, et riik ei sekku tuumarajatiste kohustuste täitmist silmas pidades muul otstarbel kui ainult tegevuse lõpetanud tuumarajatiste likvideerimiseks ja radioaktiivsete jäätmete ohutuks käitlemiseks. Piirmäärade ja künniste süsteem tagab nende eesmärkide saavutamiseks piisavate rahaliste vahendite olemasolu, piirates samas sekkumist eesmärkide täitmiseks vajamineva miinimumiga.

(84) Komisjon järeldeb, et Ühendkuningriigi ametiasutuste kavandatud meetmed on seotud eesmärkide täitmiseks sobivad ja Euratomi asutamislepingu eesmärkidega täielikult kooskõlas.

⁽⁹⁾ Euroopa Kohtu 10. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C 29/99.

7.2. Abi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses –Saastaja-maksab põhimõtte rakendamine.

- (85) Vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 määratakse riigiabina igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik millisel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist ja mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (86) Selleks et analüüsida, kas meede hõlmab BNFLile ja/või NDAl antavat riigiabi, hindas komisjon esmalt, kas see andis nimetatud äriühingutele eelise.
- (87) Eelise saamist tuleb selles mõttes mõista kui riigipoolset selliste kulude kandmist, mille tavaliselt tasuvad mõlemad äriühingud ise. Seepärast on vajalik kehtestada kõigepealt äriühingu tavaliste kulude suurust väljendavad võrdluskulud, mille põhjal oleks hiljem võimalik analüüsida, kas riik maksab osa neist.
- (88) EÜ asutamislepingu artikli 174 põhjal peab ühenduse keskkonnapoliitika lähtuma eelkõige põhimõttest, et saastaja maksab.
- (89) EÜ asutamislepingu artikli 6 põhjal tuleb keskkonnakaitse nõuded integreerida ühenduse poliitika kujundamisse ja kohaldamisse.
- (90) Tegelikult kaalub komisjon, kas saastaja-maksab põhimõtte rakendamine riigiabi poliitikas näeb ette saastajapoolset saastekuludega arvestamist.⁽¹⁰⁾ See tähendab, et selliseid kulusid tuleb käsitada täpselt nagu teisi kulusid, mida saastajal tavaliselt tuleb kanda, mis omakorda tähendab seda, et nende tasumist riigi poolt tuleb käsitada riigi antud eelisenä.
- (91) Kõnealusel juhul katab riik kõik puudujäägid, mis tekivad NDAl kulude katmisel, mis on seotud NDAl üleantud varadest tulenevate kohustuste täitmisega. Kuna need kohustused on seotud radioaktiivselt saastatud rajatiste puhastamisega, on komisjon arvamisel, et need on saastekulud, mida vastavalt eespool kirjeldatule peaks tavaliselt kandma saastaja, nimelt rajatise käitaja. Kuna riik tasub osa neist kuludest, tuleb neid makseid käsitada saastajatele eelise andmisena.
- (92) Seda arvesse võttes ei ole komisjon nõus Ühendkuningriigi väitega, et meede vastab saastaja-maksab-põhimõttele, kuna
- Ühendkuningriigi andmete kohaselt kannavad saastajad üle 88 % neist kuludest. Komisjon järeldeb nende andmete põhjal, et saastajad ei kannu umbes 12 % saastekuludest, mis tõendab seda, et meetmetega ei rakenda täielikult saastaja-maksab põhimõtet.
- (93) Kui vastavalt eespool toodule on kõnealusel juhul suhteliselt kerge otsustada, et meetme rakendamise tagajärjel antakse saastajatele eelis, kuna nad ei maksa oma saastest tulenevaid kogukulusid, siis märksa raskem on kindlaks teha seda, kui suur saastaja iga käitaja täpselt on ja seepärast ka seda, kui suurtest saastekuludest tuleks käitaja vabastada.
- (94) Suur osa kõnealusel juhul seotud saastekuludest on tõepoolest seotud nende tuumaelektrijaamade likvideerimiskuludega, millel on kogu nende kasutusaja jooksul olnud mitu käitajat. Rakendamaks kõnealusel juhul põhimõtet, et saastaja maksab, on vaja kindlaks teha, milline neist käitajatest vastutab millise osa eest tekkinud kuludest.
- (95) Likvideerimiskulud tekivad jaama käitamise algusetapis. Alguses tekkinud kuludega võrreldes on hiljem tekkivad kulud vähesel määral.
- (96) Kulude põhimõtte integreerimise otseseks rakendamiseks, mis on saastaja-maksab põhimõtte tõlgendus, oleks seepärast tulnud esimeste jaama müüdü energiaühikute hinna puhul arvestada kõiki jaama likvideerimiskulusid.
- (97) On ilmne, et saastaja-maksab põhimõtte selline tõlgendus oleks täielikus vastuolus elektrienergia tootmise majandamisega ja seda oleks nii raske rakendada, et ei saavutataks isegi taotletavat eesmärki. Seepärast on üldiselt kokku lepitud, et saastaja-maksab-põhimõtte teostatavaks rakendamiseks selliste kulude puhul tuleb leida viis, kuidas jagada saastekulud (või täpsemalt öeldes kuidas täita seaduslikku kohustust katta need kulud) vähemalt jaama eeldatavale kasutusajale.
- (98) Saastekulude jagamise viis on eriti tähtis siis, kui rakendatakse riigiabi eeskirju, kui riik sekkub, et kanda likvideerimiskulud jaamade eest, millel on olnud mitu omanikku. Sellisel juhul sõltub igale omanikule eraldi antud võimaliku eelise suurus saastekulude jagamisest järjestikuste omanike vahel.

⁽¹⁰⁾ Sellega seoses vaata eriti ühenduse suuniseid keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta (EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3). Seda seisukohta on väljendanud ka Euroopa Kohus kohtuasjas C-126/01 20. novembril 2003. aastal tehtud otsuses.

- (99) Tuumarajatiste järjestikuste omanike likvideerimiskulude suuruse määramiseks puudub ühtne kogu ühendust hõlmav süsteem. Liikmesriigid rakendavad erinevaid süsteeme tuumarajatiste seaduslike kohustuste kohaldamiseks, mille tulemusena jaotatakse kulud jaamade järjestikuste omanike vahel erinevalt. ⁽¹¹⁾
- (100) Ühtse süsteemi puudumisest hoolimata on komisjon arvamusel, et on võimalik siiski eristada kahte suurt kategooriat.
- (101) Esimesse kategooriasse kuuluvad süsteemid seisnevad likvideerimiskohustuste käsitamises investeerimiskuludena. Sel juhul tekib nende kulude kandmise kohustus jaama kasutuselevõtmise hetkest ja alates sellest neid kulusid enam vältida ei saa. Raamatupidamise seisukohast sarnanevad kohustused võlale hüpoteetilise likvideerija ees. Nagu kõiki võlgu saab ka seda tasuda osamaksetena ning erinevad pooled saavad neid ka osta ja müüa. Kuid nad tekivad eranditult käitamise alguses.
- (102) Teise kategooriasse kuuluvad süsteemid, mis seisnevad likvideerimiskohustuste käsitamises tegevuskuludena. Sel juhul tekib nende kulude kandmise õiguslik kohustus perioodiliselt, tavaliselt igal aastal ja osana jaama tegevuskuludest. Seega on tulevikus võimalik osamakseid vältida. Raamatupidamise seisukohast sarnanevad kohustused hüpoteetilisele likvideerijale makstava iga-aastase maksuga. Selle maksu ekvivalendi maksmise seaduslik kohustus ei teki päris tegevuse alustamise hetkest, vaid jaama käitamise käigus.
- (103) Kahe eespool kirjeldatud süsteemi kasutamine võib paljudel juhtudel põhjustada tegelikult ühesugust käitumist, eriti majanduslikult heal järjel elektrijaamade puhul. ⁽¹²⁾ Sel juhul eraldaksid esimest süsteemi kasutavad käitajad oma tegevuse algushetkel tekkinud kohustuste täitmiseks raha regulaarselt, nagu ka siis, kui nad peaksid seda tasuma aastase maksuna.
- (104) Kuid juhtumite puhul, kus majanduslikult ebakindel elektrijaam antakse üle ühelt omanikult teisele ja likvideerimiskulude puudujäägi lubab tasuda riik, tõlgendatakse neid kahte süsteemi riigiabi analüüsis täiesti erinevalt.
- (105) Esimese süsteemi põhjal lasub kogu likvideerimise rahastamise kohustus vältimatult esimesel omanikul. Kui ta ei suuda osa oma kohustustest turutingimustes uuele omanikule müüa, jääb ta selle osa eest vastutavaks ja uus omanik selle eest ei vastuta, hoolimata sellest, kui suur see osa on võrreldes ajaga, mil esimene omanik jaama käitis. See võib kaasa tuua olukorra, kus esimesel omanikul lasub koorem, mis on ebaproportsionaalselt suur võrreldes ajaga, mil ta jaama käitis, samas kui uue omaniku koorem on ebaproportsionaalselt väike. Elektrijaama majanduslik seisund on tegur, mis määrab kohustuste jagamise. Üksnes äärmuslikel juhtudel, kui elektrijaam on nii ebatõhus, et suudab katta vaid oma tegevuskulud, jäävad kõik likvideerimiskulud esimese omaniku kanda ja uus omanik ei vastuta üldse nende eest. Riigi sekkumist tuleb sel juhul tõlgendada kui eelise andmist ainult esimesele omanikule.
- (106) Teise süsteemi kohaselt peab uus käitaja oma perioodilise kohustuse tõttu igal juhul maksma temalt tulevikus nõutavad summad. Nende kohustuste täitmist saab aga vältida esimene käitaja, kuna nende maksmise seaduslik kohustus tekib alles jaama tegeliku käitamise käigus. Seepärast ei saa jaama uus käitaja nõuda tehingu käigus selle esimeselt käitajalt tulevaste kohustuste kandmist ilma selle eest vastavat hüvitist pakkumata. Selle süsteemi kohaselt vastutavad käitajad alati oma likvideerimiskulude osa kandmise eest, olenemata elektrijaama majanduslikust olukorrast.
- (107) Ühendkuningriigi poolt tuumarajatiste kohustuste käsitlemisel kasutatav meetod ei ole kumbki eespool mainitud kahest süsteemist, mida saastaja-maksab põhimõtte rakendamiseks kasutatakse ning (101). ja (102). põhjenduses kirjeldatakse, kuna (nagu juba öeldud) ei rakenda Ühendkuningriik saastaja-maksab põhimõtet täielikult. Meetme hindamiseks on aga siiski vaja asjakohast võrdlusmaterjali, ilma milleta oleks raske hinnata, kui suurel määral on saastaja-maksab põhimõtet rakendatud.
- (108) Õigusliku analüüsi käesolevas etapis ei hakka komisjon otsustama, kas ühenduse õiguse alusel saab saastaja-maksab põhimõtte mõjude analüüsimiseks riigiabi eeskirjade alusel kasutada üht kahest eespool nimetatud meetodist. Komisjon leiab, et käesoleval juhul ei ole vaja selle kohta otsust teha, kuna järeldused BNFLi ja NDA suhtes, milleni jõudmist kirjeldatakse allpool, on nende kahe meetodi puhul samad, st et meede ei kujuta endast BNFLile antavat riigiabi ja NDA puhul on tegu ühisturuga kokkusobiva riigiabiga.

⁽¹¹⁾ Tuleb siiski märkida, et paljudes tuumatööstusega liikmesriikides on jaamade järjestikuste omanike küsimus teoreetiline, kuna kõik jaamad on kuulunud vaid ühele käitajale.

⁽¹²⁾ Käesoleval juhul peetakse tõhusaks elektrijaama, mis saab nii palju tulu, et suudab katta kõik oma kulud, sealhulgas likvideerimiskulud.

7.3. Abi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses – Riigiabi puudumine BNFLi puhul

- (109) Komisjon on analüüsinud eespool (101). ja (102). põhjenduses kirjeldatud mõlema võrdlussüsteemi põhjal, kas meede annab BNFLile eelise. Nagu eespool selgitatud, on mõlema analüüsi eesmärgiks teha kindlaks, et saastajamaksab-põhimõtte kohaselt on BNFL kandnud oma osa tuumarajatiste kohustustest ainult oma vahenditest ega ole selleks kasutanud riigi abi.
- (110) Nende kahe analüüsi tegemisel võttis komisjon arvesse nii asjaomaste varade varasemat omandilist kuuluvust kui ka riigi sekkumist nende varade kasuks, mis on kokkuvõtlikult esitatud allpool.
- (111) *Magnox*-elektrijaamu käitasid ja need kuulusid algselt kahele riigi osalusega äriühingule, kelle omanduses oli Ühendkuningriigis ka muid elektrijaamu peale *magnox*-elektrijaamade. Siis tehti Suurbritannia tuumasektoris etapilisi ümberkorraldusi.
- (112) Esimeses etapis eraldati *magnox*-jaamad muudest jaamadest kui *magnox*-jaamad. *Magnox*-jaamad ühendati üheks riigi osalusega äriühinguks *Magnox Electric*. Loodi üleantud jaamade bilansilisele väärtusele vastav võlg. Selle võlgnesid *Magnox Electric*le äriühingud, kellele kuulusid nüüd ainult teised jaamad peale *magnox*-jaamade (edaspidi "muude jaamade käitajad"). Hiljem pidi võlg sihtotstarbeliselt katma kõik *magnox*-jaamade kohustused.
- (113) Teises etapis ostis Ühendkuningriigi valitsus *Magnox Electric*ult võla ja asendas selle uue kohustusega, et maksta tuumarajatiste kohustuste puudujäägi eest, mille suurus oli sama ning mis oli indekseeritud sama määraga. Tuleb märkida, et see samm ei muutnud *Magnox Electric*u olukorda, kuna tal oli õigus saada seda summat pärast esimest etappi. Teisalt aga leevendas riik selle sammuga muude jaamade käitajate võlakooormust.
- (114) Kolmandas etapis ostis BNFL valitsuselt *Magnox Electric*u sümbolse summa eest, s.o ühe naela eest. Samal ajal asendati eespool nimetatud valitsuse kohustus uuega, mis fikseeriti elektrijaamade vasthinnatud negatiivse bilansilise väärtuse juures 3,7 miljardit Inglise naela. Tuleb märkida, et erinevalt sellest, mida komisjon menetluse algatamise ajal uskus, ei ole see kohustus seotud esmahinnanguga, mille komisjon kiitis heaks riigibis nr 34/90.⁽¹³⁾
- (115) Kõnealune meede on seotud ümberkorralduste neljanda ja viimase etapiga. BNFL annab NDAlle üle elektrijaamad koos kõigi nendega seotud varadega, sealhulgas eespool nimetatud kohustuse (edaspidi "*magnox*-kohustus").
- (116) Eespool nimetatud protsess ei hõlmanud Calder Halli ja Chapelcrossi *magnox*-jaamu. Need on kuulunud BNFLile juba alates 1971. aastast, kui BNFL asutati ja need talle üle anti. Samal ajal sai BNFL ka Springfieldsi rajatise omanikuks.
- (117) Teised NDAlle üleantavad varad, eeskätt THORP ja SMP, kuulusid BNFLile nende käitamise algusest kuni nende üleandamiseni NDAlle.
- 7.3.1. *Esimese võrdlussüsteemi põhjal tehtud analüüs (likvideerimiskulude käsitamine investeerimiskuludena).*
- (118) Selle analüüsi kohaselt, nagu on selgitatud ka (105). põhjenduses, ei vastuta rajatise ostja tuumarajatiste nende kohustuste eest, mida ta ei ole nõus enda kanda võtma. See tähendab, et kui kõnealuses võrdlussüsteemis on varal negatiivne bilansiline väärtus, mis seisneb tuumarajatiste likvideerimiskuludes, jääb see müüja kanda ja juhul kui ostja on nõus nende eest vastutama, on tal õigus nende kohustuste kui negatiivse hinna eest raha saada.
- (119) Selle võrdlussüsteemi järgi omandas BNFL seega *Magnox Electric*u jaamade omandamisega õiguse saada hüvitust *magnox*-kohustuse väärtuses, ehk nende negatiivse bilansilise väärtuse eest makstava negatiivse hinna suuruse summa. *Magnox*-kohustust ei saa seega tõlgendada BNFLile antava eelise ja seda võib õigusega pidada kõnealuse äriühingu bilanssi kuuluvaks varaks. Seega saab seda käsitada kui BNFLi panust tuumarajatiste kohustuste täitmisesse, mille eest ta kannab täielikku vastutust.
- (120) Sama põhjendust tuleb järgida ka varade BNFLilt NDAlle üleandmise puhul: kuna NDA võtab selle võrdlussüsteemi alusel üle kõik kohustused, peaks BNFL andma samas NDAlle positiivseid varasid koguväärtuses, mis on võrreldav üleantud kohustustega. Kui ta seda ei teeks, oleks sel juhul tegu BNFLile antava riigiabiga.

⁽¹³⁾ Komisjoni otsus riigiabi nr 34/90 kohta. Kiri SG(90)D/2049.

(121) Järgmine Ühendkuningriigi esitatud tabel, annab uuendatud ülevaate BNFLilt NDAle üleantud kohustuste ja varade suurusest. Tuleb rõhutada, et *magnox*-kohustuse koguväärtust saab, nagu eespool selgitatud, käsitada BNFLi panusena, kuna BNFLil oli jaamade ostmise hetkel õigus sellise väärtusega summale.

Tabel 3.

BNFLilt NDAle üleantavate varade ja kohustuste hinnanguline väärtus 2005. aasta seisuga, kus esitatakse BNFLi panus oma tuumarajatiste kohustuste täitmisse. 2005. aasta märtsi hinnad, mis on diskonteeritud nominaalväärtusega 5,4 %, summad on miljardites Inglise naelades

Tuumarajatiste majanduskohustused kokku	-15,1
Rahavoog Sellafildi käitamise eest (THORP & SMP)	2,6
Springfieldsi oodatavad rahavood	0,2
Magnox-jaamade oodatavad rahavood	0,2
Magnox-kohustus	8,3
Tuumarajatiste kohustusi hõlmav investeerimisportfell	4,0
Muud klientide sissemaksud, mida eespool nimetatu ei hõlma	0,3
Sularaha ja likviidsed varad	0,7
Kokku	1,1

(122) Eespool esitatud tabel põhineb BNFLi kontodel. Need kontod on auditeeritud. Lisaks *magnox*-kohustuse väärtuse suurenemisele selle indekseerimise tõttu seisneb peamine muutus võrreldes menetluse alguses esitatud andmetega asjaolus, et BNFL annab NDAle üle rohkem finantsvarasid.

(123) Komisjon on teadlik, et Sellafildi rajatisest saadavate tulevaste tulude hinnang võib olla vastuoluline. Greenpeace lisas oma märkustele aruande, milles kahtles nendes varadesse investeerimise asjakohasuses, ja seda eelkõige SMP puhul.

(124) Komisjon märgib siiski, et THORPi tulevane rahavoog põhineb peamiselt juba sõlmitud lepingutel, mida täidetakse kogu jaama ülejäänud kasutusaja vältel. THORPi tulevaste rahavoogude hinnangus ei saa seega märkimisväärsed muutusi olla. On tõepoolest võimalik, nagu Greenpeace väidab, et tuumajäätmete ümbertöötamine

nende lõplikuks käitlemiseks ei ole keskkonna seisukohast parim lahendus. Kuid komisjon on arvamusel, et selle otsuse tegemine on asjaomaste riikide pädevuses ja see on ühenduse riigiabi poliitika seisukohalt ebaoluline.

(125) SMPde puhul on olukord teistsugune, kuna SMP peab enamiku oma töödest tellima väljastpoolt. Komisjon võrdles Ühendkuningriigi ametiasutuste esitatud väärtust sellega, mis anti siis, kui hinnati BNFLi äritegevust Sellafildi seguoksiidkütuse jaama suhtes.⁽¹⁴⁾ Komisjon leidis, et andmed, mida Ühendkuningriigi ametiasutused kasutasid, jäävad käesoleva hinnangu andmiseks kasutatud sõltumatute konsultantide analüüsidest pakutud võimalike vahemike piiresse.⁽¹⁵⁾

(126) Komisjon võtab arvesse Greenpeace'i märkust, et eespool nimetatud hinnang anti BNFLi äritegevusele Sellafildi seguoksiidkütuse jaama suhtes pärast seda, kui enamik SMPsse tehtud investeerimiskulusid oli kustutatud. Selline ajastus tähendab, et jaama käitamise poolt või vastu esitatud majanduslikke argumente kaaludes ei võetud arvesse investeerimiskulusid. Komisjon mõistab, et seda silmas pidades võib positiivne hinnang jätta mulje, et SMPsse investeerimine oli üldiselt tulus, samal ajal kui see tegelikult tähendas vaid seda, et kuna investeringud olid juba tehtud, oli loogiline neid kasutada lootuses, et raha kaotatakse lõppkokkuvõttes vähem. Komisjon märgib aga, et selline eristamine mõjutab vaid hinnangu ajastamise valiku paikapidavust, mitte tulevase rahavoo hinnangulise suuruse paikapidavust hinnangus.

(127) *Magnox*-jaamade puhul võeti tulevase rahavoo hinnangulise suuruse määramisel arvesse Suurbritannia viimaseid elektrienergia hindu. Elektrienergia oli eriti kallis 2005. aasta lõpus. Ei ole selge, kas selline hinnatase jääb mõneks ajaks püsima või mitte. Kuid mõned põhjused, mida peetakse

⁽¹⁴⁾ Sellel avalikul arutelul esitatud aruanded võib leida veebiaadressil <http://www.defra.gov.uk/environment/consult/mox/>.

⁽¹⁵⁾ Kuna konsultantide kasutatud diskontomäärad erinesid komisjoni viitemäärast, võib komisjon võrrelda vaid suurusjärke ja mitte täpseid arvandmeid.

kõrgete elektrienergiahindade põhjustajateks, eriti gaasihindade tõus ja heitkogustega kauplemise mõju, jäävad tõenäoliselt püsima ja heitkogustega kauplemise mõju võib isegi suureneeda. Lisaks sellele on selle rahavoo hindamisel kasutatud näitajad siiski tänaste hindadega võrreldes väga tagasihoidlikud, kuigi võtavad arvesse ka kasvutendentsi.⁽¹⁶⁾ Seepärast on komisjon veendunud, et see hinnang kehtib paari aasta kohta, mille vältel *magnox*-jaamu käigus hoitakse.

- (128) NDA arvutab oma tuumarajatiste kohustused kokku ja avaldab need ise. Need hinnangud on BNFLi arvestustes kasutatutest suuremad. Nendes ei eristata äritegevusest tulenevaid ja mittetulunduslikust tegevusest tulenevaid kohustusi, sest selline eristamine, mis on tegelikult riigiabi tuvastamiseks oluline, on NDA tegevuse jaoks ebaoluline. Kuid Ühendkuningriigi sõnul annab NDA kõigi kohustuste⁽¹⁷⁾ jagamine äritegevusest tulenevateks ja mittetulunduslikust tegevusest tulenevateks samas proportsioonis, mida kasutati eespool esitatud arvutustes, tuumarajatiste majandustegevusest tulenevate kohustuste suuruseks 2005. aasta märtsi hindades kokku umbes 18,2 miljardit Englise naela (võrrelduna BNFLi arvestuste kohase 15,1 miljardi Englise naelaga). BNFLi kogupanus on eespool tabelis 3 esitatud arvestuste kohaselt 1,9 miljardi Englise naela võrra negatiivne (positiivse 1,1 miljardi Englise naela asemel⁽¹⁸⁾).
- (129) Komisjon tunnistab, et tuumarajatiste kohustuste suurus on raske hinnata, kuna need on seotud tegevusega, mis ulatub kaugemale tulevikku ja milles on veel vähe kogemusi. See kehtib eeskätt väga spetsiifiliste rajatiste likvideerimise kohta, selliste nagu on need, mis anti üle NDAlle. Seda määramatust arvesse võttes on komisjon seisukohal, et umbes 15–18 miljardi Englise naela suuruse kogusumma puhul on määramatusest tingitud 3,1 miljardi Englise naela suurune hälve lubatav.
- (130) On arusaadav, et kohustuste suurus on BNFLi hinnangu järgi väiksem kui NDA hinnangu järgi. BNFLi huvides on tõepoolest näidata kohustusi bilansis väiksematena, kui nad on. Teisest küljest aga on NDA huvides olla konservatiivne, et saada oma tegevuse jaoks piisavalt rahalisi vahendeid, eriti eelarvekitsenduste ajal. Asjaolu, et NDA on kohustatud saavutama tulususe tõusu 2 % aastas, ajendab esitama veelgi konservatiivsemaid hinnanguid.
- (131) Ühendkuningriigi valitsus viitab sellele, et Ameerika Ühendriikide sarnaste, kuid suuremate kogemuste kohaselt on hinnanguliste likvideerimiskulude kõver pigem selline, kus esialgsele tõusule järgneb suurenenud kogemuste ja tehnoloogia arengu tulemusena lõpuks langus.
- (132) Viimase kümne aasta jooksul on Ameerika Ühendriikide valitsus võtnud tuumarajatiste puhastamiseks kasutusele tulemuspõhised lepingud. See on meetod, mida NDA kavatses praegu rakendada. Ameerika Ühendriikide kogemuse põhjal on võimalik peatada kohustuste hinnangulise suuruse kasvutendentsi umbes viie aastaga ning vähendada kohustuste hinnangulist suurust töö kiirendamise ja kulude kärpimisega. Näiteks märgitakse Ameerika Ühendriikide riigikassa 2003. aasta finantsaruandes, et Energeetikaministeerium on vähendanud oma keskkonnaalaseid kohustusi 2003. eelarveaastal 26,3 miljardi ehk 12,5 % võrra; juba teist aastat järjest on energiaspektori keskkonnaalased kohustused vähenenud. 2003. aastal vähenesid need esmalt puhastamiskava ümberkorraldamise tõttu, mille eesmärk oli keskenduda oma põhiülesannetele ja kiirendada puhastamisprotsessi.⁽¹⁹⁾ Ameerika Ühendriikide valitsuse aruandluse eest vastutava ameti (United States Government Accountability Office (edaspidi "GAO")) veel värskeas aruandes käsitleti Energeetikaministeeriumi tuumarajatiste puhastamise kulude vähendamise eesmärki. GAO aruandes leiti, et 2005. aasta märtsi seisuga oli Energeetikaministeerium 16st puhastustegevusest mitmete puhul kavast ette jõudnud või seda täpselt täitnud ning kolme kõige suuremat väljakutset pakkuva ja kulukama toimingu puhul kavast maha jäänud. GAO aruandes väideti, et Energeetikaministeerium eeldab, et esialgseks eesmärgiks olnud 50 miljardi USA dollari suuruseid kulusid vähendatakse märkimisväärselt.⁽²⁰⁾
- (133) Eespool öeldut arvesse võttes on komisjon arvamusel, et ta võib põhjendatult väita, et neist kahest hinnangust on BNFLi oma tõenäoliselt tegelikkusele kõige lähemal.
- (134) Seepärast järeldeb komisjon, et meede ei kujuta endast sellest võrdlussüsteemist lähtudes BNFLile antavat riigiabi.

7.3.2. Teise võrdlussüsteemi põhjal tehtud analüüs (saastekulude käsitlemine tegevuskuludena).

- (135) Esimene samm BNFLi panuse arvutamiseks selle võrdlussüsteemi põhjal seisneb varade järjestikuste omanike kohustuste määramises viisil, mis vastaks tasudele, mida hüpoteetiline likvideerija neilt kõigilt nõuaks. See summa on tõenäoliselt tihedalt seotud varadest saadavate tuludega.

- (136) Komisjon on arvamusel, et *magnox*-jaamade puhul on kõige asjakohasem määrata kohustuste suurus ajaliste suhete alusel, kuna nende elektrijaamade tootmine on järjepidevalt väga stabiilne.

⁽¹⁶⁾ Need arvestuslikud elektrienergiahinnad jäävad vahemikku GBP 28MWh–GBP31MWh. Võrdlusena on esitatud 2006. aasta aprilli baashind GBP 54,48 MWh ja 2007. aasta baashind (mis on suvise ja talvise hinna keskmine) GBP 53,75 /MWh (Allikas: Ühendkuningriigi ametiasutused tsiteerivad uudiskirja Platts European Power Daily, 8. veebruar 2006).

⁽¹⁷⁾ Edaspidi "Lifecycle Baseline 2".

⁽¹⁸⁾ Summad ei pruugi olla täpsed ümardamise tõttu.

⁽¹⁹⁾ Vaata Ameerika Ühendriikide valitsuse 2003. aasta finantsaruannet, lk 11 <http://fms.treas.gov/fr/03frusg.html>.

⁽²⁰⁾ GAO 2005. aasta juuli aruanne "Tuumajäätmed" esindajatekoja energia ja vee arengu allkomitee ning assigneeringute komitee esimehele ja kõrgemalseisvale vähemusliikmele.

- (137) Springfieldsi puhul eristati kohustusi, mis on seotud kasutatud *magnox*-kütuse ümbertöötamisega, gaasijahutusega reaktorites kasutatud kütusega, ja muid kohustusi. *Magnox*-kütusega seotud kohustused määratakse samadel alustel nagu *magnox*-jaamade puhul eespool, kuna tuumajäätmete tootmine on vahetult seotud jaama toodetud elektrienergiaga. Gaasijahutusega reaktoritega seotud BNFLi kohustused määratakse vastavalt sellele kokkulepetele BEga, kusjuures BE vastutas nende kohustuste eest kuni 1995. aastani. Sama meetodit kasutatakse ka Sellafildi rajatise *magnox*-kütusega seotud kohustuste puhul. ⁽²¹⁾
- (138) Muud (*magnox*-kütusega ja gaasijahutusega reaktoritega mitteseotud) Springfieldsi kohustused määratakse ajalise suhte põhjal. Samasugust ajalise suhte meetodit kasutati ka Driggi ja Capenhursti rajatiste puhul.
- (139) Sellafildi rajatise THORPi ja SMP jaamade puhul on olukord teistsugune. Need jaamad ehitas BNFL. THORPi esimene käitaja oli BNFL, kuid selle käitamist jätkab NDA. SMPd hakkab käitama ainult NDA üksi või äärmisel juhul kellegagi koos. Kohustuste määramine ajalise suhte põhjal toob seega kaasa selle, et oluline osa nendest kohustustest määratakse NDAle.
- (140) Erinevalt elektrijaamadest või kütusetootmisjaamadest ei pea neil jaamadel kindlat äriplaani olema. Nende äriotsustarbeline haldamine tähendab üldiselt seda, et nad saavad enamiku oma tulust käitamise alguses. Esimesi lepinguid, mis sellega seoses sõlmitakse, nimetatakse baaslepinguteks. Käitajate eesmärgiks on katta nii palju lepingutest saadavast tulust tulenevaid likvideerimiskulusid kui võimalik. See kehtib ka THORPi ja SMP puhul. Komisjon usub, et sellisel juhul on selle võrdlussüsteemi põhjal mõttekas määrata kõik kohustused esimesele omanikule, sest hoolas seaduseandja fikseeriks tõenäoliselt kõik likvideerimiskulusid katvad summad nii, et neist suurema osa, kui mitte kõik, saaks maksta selle omaniku poolt sõlmitud baaslepingute alusel.
- (141) Komisjon märgib, et Greenpeace'i esitatud märkused osutavad asjaolule, et THORPi ja SMP majandusväljavaated ei ole nii head kui nad algselt tundusid olevat. Komisjon usub siiski, et see ei tohiks anda põhjust kohustuste määramiseks kasutatud meetodi kõrvalejätmiseks, sest isegi kui jaamade aktiivsus on kogu maailmas langenud, peaks nende tulude saamise üldprofiil (st valdav osa tuludest saadakse tegutsemise alguses) jääma samaks.
- (142) Seega on komisjon kõik THORPi ja SMP jaamade tuumarajatiste kohustused määranud BNFLile.
- (143) Teine samm seisneb BNFLi panuse suuruse arvutamises nende kohustuste kandmisse.
- (144) Selle panuse arvutamises tuleb arvesse võtta BNFLi poolt juba kantud kohustusi. Teatavad rajatised, sealhulgas eeskätt mõned *magnox*-jaamad, on tööpoolest juba tegevuse lõpetanud ja nende likvideerimist on juba alustatud. BNFL on nende kohustuste kandmiseks kulutanud 5,1 miljardit Inglise naela. Seda tehes ei kontrollinud BNFL, kas kohustused, mida ta kannab, kuuluvad ikka käesoleva võrdlussüsteemi põhjal talle. Kogu seda panust saab siiski arvutustes arvesse võtta mõlemal juhul: nii siis, kui kantud kohustused kuulusid BNFLile ja need lisatakse arvutustesse otse, kui ka siis, kui need talle ei kuulunud ja BNFL kandis rohkem kohustusi, kui oleks pidanud, ning oleks pidanud selle eest hüvitist saama.
- (145) Teiseks tuleb arvesse võtta ka BNFLi poolt NDAle üleantavaid finantsvarasid. NDAle üleantavate varade väärtusest tuleb lahutada väärtus, mille BNFL sai *magnox*-jaamade omandamisega, kuna BNFLi panus hõlmab vaid varade väärtuse kasvu.
- (146) Eespool nimetatud otsusest tulenevalt, mille kohaselt kõik SMP ja THORPi jaamade kohustused määratakse BNFLile, tuleb BNFLi panusena arvesse võtta ka SMP ja THORPi tulevast rahavoogu, mille saab BNFLi asemel NDA.
- (147) Allpool toodud tabelis on esitatud kokkuvõte selle võrdlussüsteemi põhjal saadud tulemustest:

Tabel 4.

BNFLi hinnanguline panus talle määratud kohustuste täitmisse. 5,4 % nominaalmääruga diskonteeritud 2005. aasta hinnad, summad on miljardites Inglise naelades

BNFLile määratud kohustused, mis ei hõlma Thorpi ja SMP kohustusi	a		-8,0
BNFLile määratud Thorpi ja SMP kohustused	b		-1,4
BNFLi kantavad kohustused kokku	c	a+b	-9,4
NDAle antavad rahalised vahendid			
<i>Magnox</i> -kohustus	d		8,3
NLIP	e		4,0
THORPi ja SMP tulevased rahavood	f		2,6
Muud varad	g		0,7
Rahaliste vahendite koguväärtus	h	d+e+f+g	15,6
BNFLile <i>magnox</i> -tehingu käigus üleantud rahalised vahendid			
<i>Magnox</i> -kohustus	i		-5,3
Muud vahendid	j		-4,0
BNFLile antud mahaarvatavad vahendid kokku	k	I+j	-9,4

⁽²¹⁾ Välja arvatud THORPi ja SMP puhul, mida käsitletakse eraldi.

Netovahendite väärtus	l	h-k	6,2
BNFLi poolt kantud kohustused	m		5,1
Kohustuste täitmiseks eraldatud rahalised vahendid	n	l+m	11,4
BNFLi haldamise tulemus	o	n-c	2,0

(148) Eeltoodud tabeli esitasid Ühendkuningriigi ametiasutused. Nagu ka tabel 3, põhineb see BNFLi arvestustes esitatud arvandmetel.

(149) Ka selle puhul kehtivad (128).–(133). põhjendustes esitatud kaalutlused.

(150) Seepärast järeltab komisjon, et meede ei kujuta endast käesoleva võrdlussüsteemi alusel BNFLile antavat abi.

7.4. Abi andmine EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses – NDAle antava abi olemasolu

(151) Kaht eespool kirjeldatud arvutusviisi saab kasutada ka selle kindlakstegemiseks, kas ja kui jah, siis millisel määral, annab kõnealune meede NDAle eelise.

(152) Komisjon on aga arvamusel, et käesoleval juhul ei ole arvutamist vaja. Meede annab tõepoolest piiramatu tagatise, et riik katab kõik NDA kuld, kui neid ei ole võimalik katta agentuuri äritegevusest saadavatest tuludest või sellele üle antud finantsvaradest. Tagatis on ka ajaliselt ja kohaldamisala poolest piiramatu. See ei välista kulusid, mis on seotud konkureerivate tegevustega, eriti kui nende tegevustega võivad kaasnedä lisakohustused, ja selle summa suurus ei ole piiratud.

(153) Komisjon on arvamusel, et selline piiramatu tagatis on juba ise riigi poolt NDAle antud eelise.

(154) Kuna seda tagatist rahastatakse riigi vahenditest ning antakse konkreetselt NDAle ja kuna NDA jätkab ühte osa oma äritegevusest liikmesriikidevahelist kaubandust hõlmavatel turgudel, järeltab komisjon, et meede kujutab endast NDAle antavat riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(155) Komisjon märgib, et Ühendkuningriik ei vaidlustanud asjaolu, et meede kujutab endast NDAle antavat riigiabi.

7.5. NDAle antava abi kokkusobivuse hindamine EÜ asutamislepingu alusel

(156) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 on sätestatud ühenduses riigiabi keelustamise üldpõhimõte.

(157) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 ja artikli 87 lõikes 3 on sätestatud erandid üldisest kokkusobimatusest, mis on sätestatud artikli 87 lõikes 1.

(158) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 sätestatud erandeid ei saa käesoleval juhul kohaldada, kuna meede ei ole sotsiaalse iseloomuga ja seda ei anta üksiktarbijatele, sellega ei korvata erakorraliste sündmuste või loodusõnnetuste tekitatud kahju ning sellega ei anta abi Saksamaa jagamisest kahjustatud Saksamaa Liitvabariigi teatud piirkondade majandusele.

(159) Täiendavad erandid on sätestatud EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 3. Käesoleval juhul ei saa kohaldada artikli 87 lõike 3 punktis a, artikli 87 lõike 3 punktis b ja artikli 87 lõike 3 punktis d sätestatud erandeid, kuna abi ei edenda niisuguste piirkondade majanduslikku arengut, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus, see ei aita ellu viia üleeuroopalist huvi pakkuvat tähtsat projekti või kõrvaldada mõne liikmesriigi majanduses tõsist häiret ja see ei ole mõeldud kultuuri edendamiseks ega kultuuripärandi säilitamiseks.

(160) Seega võib käesolevas asjas kohaldada ainult EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit. Artikli 87 lõike 3 punktis c on sätestatud, et riigiabi on lubatud juhul, kui see antakse selleks, et soodustada teatud majandusharu arengut, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

(161) Komisjoni tava kohaselt tõlgendatakse artikli 87 lõike 3 punkti c teksti sellisena, et meedet võib pidada asutamislepinguga kooskõlas olevaks, kui selle positiivne panus ühenduse teatud eesmärkide täitmisse kaalub üles selle negatiivse mõju siseturul valitsevale konkurentsile.

(162) Jaos 7.1 selgitatakse üksikasjalikumalt meetme kokkusobivust Euratomi asutamislepingu eesmärkidega. Komisjon tervitab NDA asutamist ja peab seda suurepäraseks meetmeks selliste tuumarajatiste kohustustega tegelemiseks, mis tekkisid kaugemas minevikus, kui keskkonnapoliitika ei olnud veel saavutanud oma tänapäevast taset. Komisjon on arvamusel, et NDA panus tuumkütuetsükli lõppetapi parimaks võimalikuks rakendamiseks on märkimisväärne. Seeläbi panustab ta kahtlemata Euratomi asutamislepingus sätestatud ühenduse tuumapoliitika rakendamisse. Meetme positiivne panus on seega väga oluline ja komisjoni arvates selgelt põhjendatud.

(163) Kui NDA oleks olnud kohustatud lõpetama esimesel võimalusel oma varade kasutamise ärilisel eesmärgil, ei avaldaks meede konkurentsile märkimisväärset negatiivset mõju. Kuid Ühendkuningriik sellist otsust ei teinud ja lubas NDAI teatavatel tingimustel kasutada varasid äritegevuseks. Komisjon võib ainult märkida, et seda tehes võimaldas Ühendkuningriik NDA tegevusel mõjutada siseturgu. See-

pärast tuleb analüüsida meetme mõju ulatust, et seda hinnata.

(164) Komisjon on arvamusel, et NDA-poolne varade jätkuv kasutamine äritegevuseks, mis tugines riigilt saadud abile, mõjutab konkurentsi samamoodi nagu ümberkorraldusabi saanud ettevõtte tegevuse jätkumine. Selles suhtes on sarnasus BE ümberkorraldamisega ⁽²²⁾ 2 silmatorkav. Neid sarnasusi arvesse võttes on komisjon arvamusel, et kõige asjakohasema viisi, kuidas hinnata meetme mõju konkurentsile ning kehtestada piirid, mida ületamata võib meedet pidada ühisturuga kokkusobivaks, võib leida ühenduse suuniste (raskustes olevatele ettevõtetele päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi kohta ⁽²³⁾ 3) aluseks olevatest põhjendustest, ning eriti oluliseks peab ta vajaduse korral võrdväärsete kompenseerivate meetmete leidmist, et leevendada abi mõju.

(165) Enne iga vara kohta konkurentsiolekorra üksikasjalikku analüüsi tegemist on komisjonil kaks üldist märkust meetme mõju kohta konkurentsile.

(166) Esimene märkus on selle kohta, et NDA põhikiri ise leevendab juba meetme mõju konkurentsile ka nende varade puhul, mille käigushoidmist jätkatakse. Ärilise eesmärgiga ettevõtte kasutaks tõenäoliselt tegevusabi, et vähendada oma kulusid ja müüa madala hinnaga. Erinevalt sellest hoiab NDA varasid käigus vaid siis, kui nende käigushoidmine võib suurendada nende peamise kohustuse täitmise väärtust, s.o jaamade likvideerimise kohustuse täitmise väärtust. Seega ei ole NDAl ajendit kasutada abi turuhinnast madalama hinnaga teenuste pakkumiseks ja teda ei huvita kindlasti abi kasutamine oma kulude vähendamiseks. Lisaks sellele ei investeerinud NDA olemasolevate varade käigushoidmise ajal uutesse varadesse. Seega ei ole ta huvitatud mõju saavutamisele ja turuosa hõivamisele suunatud äristrateegiast.

(167) Samuti ei investeerinud NDA uutesse varadesse ega hakka tegelema uute tegevusaladega. Teatavate varade käigushoidmisest saadavat rahavoogu kasutatakse eranditult tuumarajatiste kohustuste kandmiseks. Kõiki NDA tulusid kaitseb NDA tegevusraamistik, mis takistab nende kasutamist muudel eesmärkidel.

(168) Põhimõtte, et saastaja maksab kohaselt peaksid kõik tuumaenergiajaamade käitajad katma osa oma tuumarajatiste kohustustest. Seda arvesse võttes kohustus Ühendkuningriik NDAl kuuluvate kohustuste kandmiseks nõudma NDAl ja tuumaenergiajaamade haldamisloa omanikuks saanud ettevõtetele kõikvõimalike jõupingutuste tegemist oma hindade korrigeerimisel. Kui seda ei saavutata, annab Ühendkuningriik sellest aru komisjonile ja teavitab teda põhjustest, miks selleni ei jõutud.

(169) Teine märkus on selle kohta, et konkursisüsteem, mida Ühendkuningriik kavatses rajatiste haldajate määramiseks kasutada, avaldab juba iseenesest siseturul valitsevale konkurentsile väga soodsat mõju. See loob aluse Ühendkuningriigi mõne tuumarajatise käitamise turu tegelikuks toimimiseks ja lisaks sellele nende likvideerimiseks. Komisjon on arvamusel, et kõnealuse turu areng on ühenduse majanduse kui terviku jaoks suurepärane. See võimaldab jagada oskusteavet kogu ühenduse tööstusele. Seega on meetmel märkimisväärsed positiivsed välismõjud, mis on eriti kasulikud, kui silmas pidada järgnevate kümnendite jooksul Euroopa Liidus likvideerimist vajavate tuumarajatiste arvu.

(170) Komisjon on analüüsinud ka kõikide NDA poolt äritegevuse eesmärgil käigushoitavate varade tüüpide konkurentsiolekorda.

7.5.1. Magnox-elektrijaamad

(171) Magnox-elektrijaamad tegutsevad Suurbritannia väga konkurentsivõimelisel elektrienergiaturul.

(172) Komisjon viitab Ühendkuningriigi mikroökonomilistele argumentidele, et meede ei mõjutaks konkurentide jaama käigushoidmise aega ja hinda, millega nad oma elektrienergiat müüvad isegi siis, kui see vähendaks jaamade lühiajalisi piirkulusid.

(173) Komisjon kahtles selles. Nende argumentidega võib küll arvestada, kui tegemist on enamasti ühtse täiusliku rahaturuga ja eelistatavalt ühtsest allikast saadava täiusliku teabega. Kuid Suurbritannia elektrienergiaturg ei ole praegu selline. See põhineb enamasti kahepoolsetel lepingutel ja hõlmab mitut futuuriturgu. Peale selle jaguneb turg põhimõtteliselt hulgemüügituruks ja jaemüügituruks, millest viimane on majanduslikult ilmselgelt kasulikum. Ühe NDA konkurendi müüdava elektrienergia tegelikku kogust mõjutamata võib meede sundida teda osaliselt üle minema vähem kasulikule turu osale, mis mõjutaks selle tulemust.

(174) Seepärast on komisjon arvamusel, et meede kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi sellel turul ja selle mõju tuleb leevendada.

(175) Ideaalne viis leevendada abi turule avalduvat negatiivset mõju oleks elektrijaamade tegevuse lõpetamine.

(176) Komisjon tunnustab aga, et nende elektrijaamade viivitamatult sulgemine võib avaldada negatiivset mõju likvideerimistegevuse tulemuslikkusele ja ohutusele. Kuna Sellafieldi rajatis ei saa nii lühikese etteteatamisajaga mitme elektrijaama jäätmeid ümber töötama hakata, tuleks leida

⁽²²⁾ Vaata joonealust märkust 9.

⁽²³⁾ Vaata joonealust märkust 8.

ajutisi ladustamisvõimalusi. See muudaks likvideerimis-tegevuse keerulisemaks, suurendades kulusid ja tekitades võib-olla ka ohutusega seotud probleeme. See võib tekitada ka elektrienergiavarustuse tagamisega seotud probleeme juba niigi tihedal Suurbritannia turul. Komisjon on arvamusel, et jaamade viivitamatu sulgemise nõue ei ole seega sobiv meede, et leevendada konkurentsiprobleeme.

(177) Komisjon märgib, et kuigi jaamu ei suleta kohe, on Ühendkuningriigil juba olemas kava nende kõigi peatse sulgemise kohta, mille kohaselt viimane jaam kavatakse sulgeda 2010. aasta paiku. See tähendab, et meetme mis tahes mõju konkurentidele väheneb ja kaob peagi. Käesoleva otsuse vastuvõtmise ja viimase sulgemise vahele jääv aeg on võrreldav ajaga, mis kuluks uuel turuletulijal uue elektrijaama projekti koostamisest kuni jaama käiku-laskmiseni. NDA ei alusta ka uue põlvkonna elektrienergia tootmist ega ehita uusi rajatisi.

(178) Selleks et vahepeal leevendada meetme mõju turule, uuris komisjon, kas NDAlt saab nõuda meetmete võtmist, mis oleksid oma mõju poolest sarnased nendega, mida nõuti BE-lt selle ümberkorraldamiseks antud riigiabi raames.⁽²⁴⁾
4 Selliseid kompenseerivaid meetmeid oli kolm.

(179) Esimene kompenseeriv meede seisnes selles, et BELt nõuti tuumaenergia tootmise, mittetuumaenergia tootmise ja kauplemistegevuse lahutamist. NDA aga ei tegele eriti muu energia kui tuumaenergia tootmisega. Seepärast arvab komisjon, et käesoleval juhul ei ole sellisel kompenseerival meetmel mõtet.

(180) Teine kompenseeriv meede seisnes selles, et BEL keelati kuue aasta jooksul tootmisvõimsust tõsta. Käesoleval juhul ei jäta NDA aga oma elektrienergia tootmiskahtu mitte ainult tõstmata, vaid lõpetab tootmise järk-järgult nelja aasta jooksul. Selle meetme mõjud on seega juba saavutatud NDA tavalise tegevuse käigus.

(181) Kolmas kompenseeriv meede seisnes selles, et BEL keelati elektrienergia jaemüük ettevõtetele hulgituru hinnast väiksema hinnaga.

(182) Komisjon on arvamusel, et sarnast meedet on vaja ka NDA puhul. Ühendkuningriik on võtnud kohustuseks seda rakendada.

(183) Tegelikult on käesoleval juhul kohaldatavad sama tüüpi erandid, millega oldi erandlike turutingimuste tõttu nõus BE puhul. Komisjon arvab, et sellised üksikud erandid on vajalikud, et mitte ohustada meetme eesmärki. BE

käsitleva komisjoni otsuse ülevaatamisest ilmneb, et erandite kohaldamine ei põhjastanud abi kuritarvitamist.

(184) Käesoleval juhul, nagu ka BE juhul, määratakse erandlike turutingimuste olemasolu konkreetsete testide ja operatsioonianalüüside teel.

(185) Testid on aga veidi vähem tülikad kui BE puhul. Komisjon on arvamusel, et see on õigustatud ja proportsionaalne, kuna NDA turuosa on palju väiksem kui BE oma ja meetme mõju elektrienergia turule on seega väiksem.

(186) Ühendkuningriigi ametiasutused on pakkunud meetme rakendamist (187)–(190). põhjendustes määratletud tingimustel.

(187) Tavaliste turutingimuste korral, kui NDA soovib sõlmida lõpptarbijatega uusi lepinguid, määrab riigisekretär sõltumatu eksperdi, kes esitab kord aastas aruande selle kohta, kas lepingud on sõlmitud hindadega, mille energiakomponent vastab hulgiturul valitsevatele hindadele või on neist suuremad.

(188) Erandlikes turutingimustes võib NDA müüa uued lepingud, mis on sõlmitud hindadega, mille energiakomponent on madalam kui hulgiturul valitsev hind, kuid alles pärast seda, kui NDA või selle nimel tegutsevate ettevõtete audiitorid on jõudnud järeldusele, et üks kahest allpool esitatud erandlike turutingimuste testist on läbitud.

— Test A. NDA või tema nimel tegutsev ettevõtte teeb hulgiturul [...] (*) müügipakkumise ajavahemikuks [...] miinimumiga [...] talveperioodiks ja [...] suveperioodiks hulgiturul valitseva hinnaga ning selleks tähtajaks ei ole selliseid pakkumisi vastu võetud.

— Test B. baaskoormuselektrienergia müük üks hooaeg ette moodustab Ühendkuningriigi elektrienergia hulgimüügiturul alla [...] (bruto), mille keskmine on võetud [...].

(189) Neist kahest testist ühe läbimist peetakse erandlike turutingimuste alguseks. Seejärel saaks NDA müüa uued lepingud kuni [...] lõpptarbijatele hindadega, mis on madalamad kui hulgiturul valitsevad hinnad, eeldades et selline hinnakäitumine on erandlike turutingimuste ajal äritegevuse seisukohalt vajalik.

(190) Erandlike turutingimuste aeg ei tohi ületada [...]. Selleks et erandlikud turutingimused hakkaksid kehtima järgmisel ajavahemikul, tuleb läbida uuesti kas test A või test B.

⁽²⁴⁾ Vaata joonealust märkust 9.

(*) Ärisaladus.

- (191) Komisjon on arvamisel, et see mehhanism sobib kompenseeriva meetme rakendamiseks. See põhineb piisavalt läbipaistval ja rakendataval kriteeriumil, mis võimaldab teha otsuseid mõistlikul ja tõhusal viisil. See aitab leevendada konkurentsi kahjustamist turul kuni *magnox*-jaamade sulgemiseni.
- (192) Eeltoodud arvesse võttes on komisjon seisukohal, et meetme positiivne panus Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisse kaalub üles meetmega kaasnevad konkurentsimoonutused, mida leevendavad jaamade peatse sulgemise asjaolu ja rakendatav kompenseeriv meede.
- ### 7.5.2. THORP
- (193) Komisjon on arvamisel, et meetme mõju seoses THORPi tegevuse jätkamisega NDA poolt on väga piiratud.
- (194) Kõige olulisema osa THORPis tehtavast ümbertöötamisest moodustab esmajoones gaasijahutusega reaktorite kütuse ümbertöötamine. Sellega seoses ei ole tal praegu ühtegi konkurenti. Kuna BE on praegu ainus gaasijahutusega reaktorite kasutatud kütuse allikas Euroopas, arvab komisjon, et on selge, et ükski turumajanduslik investor ei kaaluks investeeringu tegemist uude gaasijahutusega reaktorite kasutatud tuumkütuse ümbertöötamise rajatisse.
- (195) Greenpeace väidab, et gaasijahutusega reaktorite kasutatud kütuse ümbertöötamise alternatiiv võiks olla selle vahetu ladustamine, mis oleks investori jaoks palju soodsam lahendus.
- (196) Komisjon on aga seisukohal, et hoolimata sellest, et investeringud vahetusse ladustamiseks oleksid väiksemad, oleks see siiski väga ebasoodne võimalus. Nagu Ühendkuningriik märkis, on BEL kui ainsal gaasijahutusega reaktorite kasutatud kütuse allikal oma kasutatud kütuse käitlemiseks juba sõlmitud kogu selle tegevusaega hõlmava tähtajaga lepingud. Komisjon märgib, et vastupidi sellele, mida Greenpeace näib väitvat, ei olnud BNFL kohustatud neid jäätmeid tegelikult ümber töötama. Tema kohustus on neid vaid käidelda. Komisjonile teadaolevatel andmetel ei kavatsenud BNFL kõiki neid jäätmeid ümber töötada.
- (197) Need kokkulepped sõlmiti uutel läbirääkimistel algete kokkulepete üle, mis peeti ettevõtte ümberkorraldamise käigus. Seepärast on hinnad BE jaoks eriti huvipakkuvad, kuna selles olukorras oli BNFL nagu iga teine turumajanduslik investor valmis pakkuma hindu, mis olid sama madalad nagu selle piirkulud, andes ära osa või kõik oma püsikuludest (tuleb aga märkida, et Greenpeace'i nimetatud ja 53. põhjenduses mainitud suurus 140 000 Inglise naela tonni kohta ei vasta tõele, kuna neis kokkulepetes kehtestatud hinnad sõltuvad elektrihindadest, mida kirjeldatakse BE ümberkorraldamist käsitlevas eespool nimetatud komisjoni otsuse kohta esitatud tabelis 7).
- (198) Komisjon peab võimatuks seda, et konkurent, kes peaks ehitama kas märkimisväärsete püsikuludega uue ladustamisrajatise või arvestama ohtlike materjalide veoga kaasnevate suurte kuludega, suudaks sellistes tingimustes teha BEle konkureeriva pakkumise.
- (199) Seega on konkurentsiküsimus THORPi puhul seotud vaid primaarsete kergvee reaktorite (LWR) kasutatud kütuse ümbertöötamisega.
- (200) Selle tegevusega seoses arvab komisjon, et vahetu ladustamine ümbertöötamisega tegelikult ei konkureeri. Kasutatud kütuse ümbertöötamine on praegu ja lähemas tulevikus uraani turul valitsevates majandustingimustes palju kulukam kui selle vahetu ladustamine.⁽²⁵⁾ Seetõttu eelistavad tuumarajatise käitavate riikide valitsused sageli ümbertöötamist vahetule ladustamisele. Selline meetodi valik, mis on tihti rakendatud seaduste või määrustega, jätab käitajatele valiku tegemiseks väga vähe või üldse mitte otsustamisruumi.
- (201) Gaasijahutusega reaktorites mittekasutatava kütuse ümbertöötamises on THORPil Euroopa Liidus ainult üks konkurent: Prantsuse ettevõtte Areva.
- (202) Seda silmas pidades arvab komisjon, et meetmega kaasnevate konkurentsimoonutuste leevendamiseks THORPi ennetähtaegse sulgemise nõue pigem tekitaks konkurentsiprobleeme kui lahendaks neid. See annaks tõepoolest Arevale monopolise seisundi ja seda asjaomasele turule tuleku tehnoloogilisi ja finantsilisi raskusi silmas pidades kindlasti väga kauaks.
- (203) Komisjon on veendunud, et eespool kirjeldatud arvesse võttes on meetme poolt konkurentsile avalduva mõju leevendamiseks parem tagada seda, et NDA tegevuse jooksul ei kasutata valitsuse vahendeid, et anda THORPile Arevaga konkureerimisel eelis.
- (204) Jaos 7.3 näidati, et BNFL on eraldanud THORPi likvideerimise püsikulude kandmiseks piisavalt raha. Seepärast arvab komisjon, et tagamaks, et NDA ei kehtestaks konkurentsi kahjustavaid hindu, on piisav, kui nõuda NDAlt, et kõigi THORPiga sõlmitavate uute lepingute puhul arvestataks hinna kehtestamisel kõiki kulusid, sealhulgas kõiki täiendavaid tuumarajatiste kohustusi.
- (205) Ühendkuningriik on võtnud kohustuseks rakendada seda terviklikku hinnakujundusmehhanismi. Seda rakendatakse kõigi uute lepingute puhul, mille NDA sõlmib pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist. Seda kitsendust ei kohaldata nende lepingute puhul, mis sõlmiti enne komisjoni otsuse jõustumist ega lepingute suhtes, mille kohta klientidele on tehtud tuumarajatiste likvideerimise agentuuri ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja tööstusministeeriumi kinnitatud ametlikud pakkumised, mille üle alustati läbirääkimisi enne seda kuupäeva, ning lepingute suhtes, mis enne seda kuupäeva sõlmitud eellepingu kohaselt sõlmiti pärast seda kuupäeva.

⁽²⁵⁾ Vaata OECD/NEA, "The Economics of the Nuclear Cycle", 1994, mis on siiani üks terviklikumaid seda külgel käsitlevaid uuringuid.

(206) Eespool esitatud argumente arvesse võttes on komisjon veendunud, et meetme positiivne panus Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisse kaalub üles meetmega kaasnevad konkurentsimoontused, mida leevendab rakendatav kompenseeriv meede.

7.5.3. SMP

(207) SMP konkurentsiolekord on samuti väga eriline. SMP toodab seguoksiidkütust. Seda kütust saab kasutada ainult teatud tuumaelektrijaamades, mis on vastavalt projekteeritud või kohandatud. SMP on praegu ainult kaks konkurenti: Areva ja Belgonucléaire. Need kaks konkurenti on olulisel määral üksteisega seotud. Komisjon mõistab, et kuigi Belgonucléaire' on seguoksiidkütuse tootmiseks tehnoloogilist suutlikkust, sõltub ta tuumaelektrijaamades kasutatava lõpptoodangu valmistamisel Arevast. Lisaks sellele müüb Belgonucléaire oma toodangut Commoxi kaudu, mis on Areva (60 %) ja Belgonucléaire' (40 %) ühine tüütaretevõte.

(208) Kui SMP peaks kaduma, piirduks konkurents turul parimal juhul vaid kahe ühiste huvidega äriühinguga ja on võimalik, et ka vaid üheainsa äriühinguga. Ei ole võimatu, et oma äritegevust võivad lähiaastatel alustada Jaapani või Vene ettevõtjad, kellele praegu kuuluvad mittetulunduslikud seguoksiidkütuse tootmise rajatised. See ei ole aga kindel ja SMP tegevusaeg ja nende võimalike uute ELi mittekuuluvate ettevõtjate tegevusaeg võivad ainult paar aastat kokku langeda.

(209) Seda silmas pidades arvab komisjon, et SMP enneaegne sulgemine meetmega kaasnevate konkurentsimoontuste leevendamiseks võib pigem tekitada probleeme kui neid lahendada.

(210) Komisjon usub, et eeltoodud arvesse võttes on meetme poolt konkurentsile avalduva mõju leevendamiseks parem tagada seda, et NDA tegevuse jooksul ei kasutata riigi vahendeid, et anda SMPle Areva ja/või Belgonucléaire'iga konkureerimisel eelis.

(211) Jaos 7.3 näidati, et BNFL on eraldanud piisavalt raha, et kanda SMP likvideerimise püsikulusid. Seepärast arvab komisjon, et tagamaks, et NDA ei kehtestaks konkurentsi kahjustavaid hindu, on piisav, kui nõuda NDAlt, et kõigi THORPiga sõlmitavate uute lepingute puhul arvestataks hinna kehtestamisel kõiki kulusid, sealhulgas kõiki tuumaraajatiste lisakohustusi.

(212) Ühendkuningriik on võtnud kohustuseks rakendada seda terviklikku hinnakujundusmehhanismi. Seda rakendatakse kõigi uute lepingute puhul, mille NDA sõlmib pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist. Seda kitsendust ei kohaldata nende lepingute suhtes, mis sõlmiti enne komisjoni otsuse jõustumist ega lepingute suhtes, mille kohta klientidele on tehtud tuumarajatiste likvideerimise agentuuri ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja tööstusministeeriumi kinnitatud ametlikud pakkumised ning mille üle alustati

läbirääkimisi enne seda kuupäeva, ning lepingute suhtes, mis enne seda kuupäeva sõlmitud eellepingu kohaselt sõlmiti pärast seda kuupäeva.

(213) Eeltoodud arvesse võttes on komisjon arvamusel, et meetme positiivne panus Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisse kaalub üles meetmega kaasnevad konkurentsimoontused, mida leevendab rakendatav kompenseeriv meede.

7.5.4. Springfields

(214) 2006. aasta lõpuks piirduv Springfieldsi tegevus vaid *magnox*-kütuse ja gaasijahutusega reaktorite tuumkütuse tootmisega.

(215) Selliseid tuumkütuseid kasutatakse ainult Ühendkuningriigis. *Magnox*-kütust kasutatakse ainult *magnox*-jaamades, millest viimane suletakse 2010. aastaks. Gaasijahutusega reaktori kütust kasutab vaid BE, mis sõlmis oma ümberkorraldamise raames BNFLiga gaasijahutusega reaktorite kasutatud kütuse tarnimiseks uued pikaajalised kokkulepped.

(216) Selle puhul kehtivad (196)–(198). põhjenduses esitatud argumendid. Ükski konkurent ei peaks Springfieldsi tegevusega konkureerivatesse varadesse investeerimist majanduslikult kasulikuks. Seepärast arvab komisjon, et meetme mõju konkurentsile on Springfieldsi rajatise puhul tähtsusetu ja selle puhul ei ole vaja rakendada kompenseerivaid meetmeid.

(217) Eeltoodud silmas pidades arvab komisjon, et meetme positiivne panus Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisse kaalub üles meetmega kaasnevad konkurentsimoontused.

7.5.5. Drigg

(218) Driggi rajatis on madala radioaktiivsuse tasemega tuumajäätmete hoidla. See on ainus taoline rajatis Suurbritannias.

(219) Ühendkuningriigi ametiasutused teavitasid komisjoni, et selle hoidla maht on piisav kõigi selliste Ühendkuningriigis toodetud jäätmete ladustamiseks kuni 2050. aastani. 90 % neist jäätmetest toodab NDA.

(220) Tuumajäätmete pikamaavedu ei soovitata ja mõned riigid on isegi keelanud nende impordi.

(221) Komisjon on arvamusel, et nendel tingimustel on uue turuletulija võimalused Driggi rajatisega konkureerida väga piiratud, mis teeks konkureeriva madala radioaktiivsuse tasemega jäätmete hoidla ehitamise majanduslikult veelgi vähem tasuvaks.

(222) Seepärast on komisjon arvamusel, et meetme mõju konkurentsile on Driggi rajatise puhul tähtsusetu ja selle puhul ei ole vaja rakendada kompenseerivaid meetmeid.

(223) Eetoodut silmas pidades arvab komisjon, et meetme positiivne panus Euratomi asutamislepingu eesmärkide saavutamisse kaalub üles meetmega kaasnevad konkurentsimoonutused.

7.6. BNFL rajatise ajutise haldajana

(224) Menetluse alguses oli komisjon mures, et BNFL võib saada NDAlt abi ajal, mil ta tegutseb ajutiselt rajatise haldajana, enne rajatiste haldajate leidmiseks korraldatavat konkursi.

(225) Komisjon märgib, et Ühendkuningriik on esitanud põhjaliku ja üksikasjaliku selgituse selle kohta, kuidas tasustatakse rajatiste haldajaid, sealhulgas BNFLi. Tasutakse vaid vajalike kulude eest, millel on kehtestatud aastamäär. Tavaliste maksetega ei kaasne tulusid ja tulu saadakse vaid siis, kui valitsuse seatud tõhususe eesmärgid on täidetud. Isegi sel juhul võrreldakse neid tulusid sektori rahvusvaheliste võrdlussummadega.

(226) Komisjon on arvamusel, et see protsess viib järeltulele, et rajatise haldaja rahastamine ei kujuta endast riigiabi.

(227) Sellega seoses rõhutab komisjon ka seda, et ta ei näe ühtegi *a priori* põhjust uskumaks, et rajatiste haldajatega ja isegi BNFLiga sõlmitud lepingud, tooks kaasa ristsubsideerimise. Erinevalt sellest usub ta, et sel eesmärgil kehtestatud raamistik loob palju paremad väljavaated läbipaistvuse tagamiseks kui olukord, kus BNFL teostab kõiki oma tegevusi ühe kontserni piires.

8. JÄRELDUS

(228) Komisjon järeltab, et meede ei kujuta endast EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses BNFLile ega NDAlle antavat abi. Kuivõrd käesolev otsus ei hõlma riigiabi, ei piira see Euratomi asutamislepingu kohaldamist. Kuivõrd käesolev abi on kooskõlas Euratomi asutamislepingu eesmärkidega ega mõjuta konkurentsi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, on kõnealune meede ühisturuga kokkusobiv. Käesolev otsus ei määra komisjoni seisukohta riigiabi võimaliku andmise kohta selle muudele võimalikele saajatele kui BNFL ja NDA,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Tuumarajatiste likvideerimise agentuuri asutamine Ühendkuningriigi poolt, mis seisneb ettevõtjale British Nuclear Fuels Limited kuuluvate *magnox*-tuumaenergiajaamade, Capenhursti, Driggsi, Sellafieldi ja Springfieldi rajatiste, nende rajatistega seotud finantsvarade ja nende tuumarajatiste kohustuste kandmise vastutuse üleandmises tuumarajatiste likvideerimise agentuurile, ja millest teatati komisjonile 22. detsembril 2003.

aastal, ei kujuta endast ettevõtjale British Nuclear Fuels Limited antavat riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

2. Tuumarajatiste likvideerimise agentuuri asutamine, nagu on kirjeldatud punktis 1, on ühisturuga ja Euratomi asutamislepinguga kokkusobiv tuumarajatiste likvideerimise agentuurile antav abi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, kui see vastab käesoleva otsuse artiklites 2–9 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

Niipea kui tuumarajatiste kohustustega seotud ja artiklis 1 nimetatud kulud ületavad 2005. aasta märtsi hindade juures 15 100 000 000 Inglise naela, esitab Ühendkuningriik komisjonile põhjalikuma lisaaruande, milles näitab, et kulud piirduvad kõnealuses artiklis viidatud kohustuste täitmiseks vajaminevaga ja selleks, et piirata nende kohustuste täitmiseks tehtavaid kulusid vajaliku miinimumini, on võetud asjakohaseid samme. Sellised aruanded tuleb esitada kord aastas.

Summade arvutamiseks 2005. aasta märtsi hindade juures kasutab Ühendkuningriik komisjoni esitatud võrdlus- ja diskontomäära, uuendades seda määra iga viie aasta tagant.

Artikkel 3

1. Ühendkuningriik nõuab, et tuumarajatiste likvideerimise agentuur ja tuumaelektrijaamade haldamisloa saanud ettevõtte kohustuksid mitte varustama välisriikide lõpptarbijaid, kes ostavad elektrienergiat otse tuumarajatiste likvideerimise agentuurilt ja tuumaelektrijaamade haldamisloa saanud ettevõtelt tingimustel, mil tarbijatega sõlmitavas lepingus sätestatud hinna energiaelement on väiksem kui hulgiturul valitsev hind. Erandlikes turutingimustes, mis määratakse artikli 4 lõikes 1 sätestatud objektiivse testi läbimisega, võivad aga tuumarajatiste likvideerimise agentuur ja elektrijaamade haldamisloa saanud ettevõtte selliste erandlike tingimuste jätkumisel kujundada artiklis 4 sätestatud tingimustel lepingu energiaelemendi hinna hulgiturul valitsevast hinnast väiksemaks, kui tuumarajatiste likvideerimise agentuur ja elektrijaamade haldamisloa saanud ettevõtte leiavad, et see on konkurentsis püsimiseks vajalik.

2. Ühendkuningriik esitab komisjonile igal aastal aruande selle kohta, kuidas tuumarajatiste likvideerimise agentuur ja elektrijaamade haldamisloa saanud ettevõtte täidavad seda tingimust.

Artikkel 4

1. Erandlikuks loetakse turutingimusi siis, kui:

(a) tuumarajatiste likvideerimise agentuur teeb hulgiturul [...] müügi- ja pakendamise ajavahemikuks [...] miinimumiga [...] talveperioodiks ja [...] suveperioodiks hulgiturul valitseva

hinnaga ning selleks tähtjaks ei ole selliseid pakkumisi vastu võetud (test A); või

- (b) baaskoormuselektrienergia müük üks hooaeg ette moodustab Ühendkuningriigi elektrienergia hulgiüügiturul kokku vähem kui [...] (bruto), mille keskmine on võetud [...] eelnevast nädalast (test B).

2. Kui üks neist kahest testist on läbitud, võivad tuumarajatiste likvideerimise agentuur ja elektriijaamade haldamisloa saanud ettevõtted müüa uued lepingud kuni [...] lõpptarbijatele hindadega, mis on madalamad kui hulgiturul valitsevad hinnad eeldades, et selline hinnakäitumine on erandlike turutingimuste korral äritegevuse seisukohalt vajalik.

3. Erandlike turutingimuste aeg ei tohi ületada [...]. Selleks et erandlikud turutingimused hakkaksid kehtima järgmisel ajavahemikul, tuleb läbida uuesti kas test A või test B.

Artikkel 5

1. Ühendkuningriik nõuab, et tuumarajatiste likvideerimise agentuuri ning THORPi jaama ja SMP jaama haldamisloa saanud ettevõtted ei varustaks kasutatud kütuse ümbertöötamise ja ladustamisega tegelevaid ettevõtteid ega sõlmiks seguoksiidkütuse tarnimise lepinguid hindadega, mis on väiksemad kui kavandatud tarnekulud. Sellised kulud hõlmavad nende tegevuskulusid ning likvideerimise ja jäätmemajandusega seotud mis tahes kulusid, mis kavandatakse vahetult enne lepingu jõustumist.

2. Punkti 1 ei kohaldata lepingute suhtes, mis jõustuvad enne käesoleva otsuse vastuvõtmist või lepingute suhtes, mille kohta klientidele on tehtud tuumarajatiste likvideerimise agentuuri ja

Ühendkuningriigi kaubandus- ja tööstusministeeriumi kinnitatud ametlikud pakkumised ning mille üle alustati läbirääkimisi enne seda kuupäeva, ning lepingute suhtes, mis enne seda kuupäeva sõlmitud eellepingu kohaselt sõlmiti pärast seda kuupäeva.

Artikkel 6

Ühendkuningriik esitab igal aastal aruande selle kohta, kuidas rakendatakse artikleid 3–5. Aruanne peab eelkõige kajastama seda, kas asjaomase aasta turutingimused olid erandlikud ja täpsustama sõlmitavate lepingute tingimusi. Aruandes tuleb käsitleda ka seda, kas lepingud sõlmiti asjaomasel aastal artikli 5 lõige 1 sätteid kohaldades, ja lepingu tingimusi. Aruanne peab vajadusel kirjeldama ka äriühingu British Nuclear Fuels Limitedi poolt tuumarajatiste likvideerimise agentuurile üleantud varade tulevase rahavoo muutusi võrreldes prognoosidega. Samuti peab aruandes selgitama ka seda, kas tuumarajatiste likvideerimise agentuur saavutas oma eesmärgi kanda osa tuumarajatiste likvideerimise agentuurile määratud elektriijaamade tuumarajatiste kohustustest või mitte, ning kui ei, siis selgitama selle põhjusi.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile.

Brüssel, 4. aprill 2006.

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES